

**365 GÜN ÖYKÜ SERİSİ'NİN SÖZ VARLIĞININ,
OKUNABİLİRLİK DÜZEYİNİN VE 2024 OKUL
ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINA
UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ**

İnci EVİN

Yüksek Lisans Tezi

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

2024

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**365 GÜN ÖYKÜ SERİSİ'NİN SÖZ VARLIĞININ, OKUNABİLİRLİK DÜZEYİNİN
VE 2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINA UYGUNLUĞUNUN
İNCELENMESİ**

(Investigation of the Vocabulary, Readability Level and Suitability of the 365 Days Story
Series for the 2024 Preschool Education Program)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İnci EVİN

Danışman: Doç. Dr. Sıddık BAKIR

Erzurum

Ekim, 2024

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

İnci EVİN tarafından hazırlanan “365 Gün Öykü Serisi’nin Söz Varlığının, Okunabilirlik Düzeyinin ve 2024 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygunluğunun İncelenmesi” başlıklı çalışması .. / .. / 202. tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Nilüfer SERİN
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Aslı Islak İmzalıdır

Danışman: Doç. Dr. Sıddık BAKIR
Atatürk Üniversitesi

Aslı Islak İmzalıdır

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Nurullah AYDIN
Atatürk Üniversitesi

Aslı Islak İmzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

.... / / 202..

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “365 Gün Öykü Serisi’nin Söz Varlığının, Okunabilirlik Düzeyinin ve 2024 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygunluğunun İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

... / ... / 20..

Aslı ıslak imzalıdır

İnci EVİN

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun / ... / tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın konusunu belirlemede bana destek olan değerli hocam Prof. Dr. Osman MERT'e, akademik katkısının yanı sıra sınırsız sabrı ve desteğiyle yanımda olan, zamanını ve emeğini tüm öğrencileriyle olduğu gibi benimle de cömertçe paylaşan, danışmanım ve kıymetli hocam Doç. Dr. Sıddık BAKIR'a, araştırmanın şekillenmesinde ve veri analizinde bana destek olan Dr. Ayşe ŞİMŞEK'e içten şükranlarımı sunarım.

Çalışmanın yürütülmesinde sağladıkları katkı ve finansal destek için Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi'ne teşekkür ederim. Manevi desteğiyle her an yanımda olan, bana güç veren, sabır gösteren çok kıymetli babama, anneme, kız kardeşim ve ağabeyime teşekkür ederim. Her zaman yanımda olan, beni her konuda destekleyen, motive eden, ilgiyle çalışmamı takip eden ve bana yardımcı olan değerli eşim Ömer EVİN'e teşekkür ederim.

İnci EVİN

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

365 GÜN ÖYKÜ SERİSİ’NİN SÖZ VARLIĞININ, OKUNABİLİRLİK DÜZEYİNİN VE 2024 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMINA UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ

İnci EVİN

Eylül 2024, 126 Sayfa

Amaç: Bu çalışmada, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanmış, bakanlığa bağlı okul öncesi eğitim veren sınıflarda aktif olarak kullanılan 365 Gün Öykü Serisi’nden amaca uygun şekilde seçilen hikâye kitaplarının söz varlığının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada, ilgili kitaplarda kullanılan sözcük türleri, söz varlığı unsurları ve hikâyelerin 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan kazanımlarla ilişkisi araştırılmıştır. Çalışmada söz varlığı unsurları atasözleri, deyimler, ikilemeler, kalıp sözler olarak sınıflandırılmıştır. Hikâyeler ayrıntılı olarak incelenmiş ve söz varlığı unsurlarına ne derece yer verildiği saptanmıştır. Sözcük türleri isim, sıfat, fiil, edat, bağlaç, zamir, zarf olarak sınıflandırılmıştır. Bunlara ek olarak okunabilirlik incelemesi yapılmış ve analiz edilen veriler değerlendirilmiştir. Bu kısımda “Ateşman Okunabilirlik Formülü” kullanılmıştır. Araştırmada, elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiş ve kitapların içerikleri, yaş grubuna uygunlukları, 2024 Okul Öncesi Programı ile bağlantısı, barındırdığı söz varlığı unsurları ve sözcük türlerinin sıklığı ile çeşitliliği değerlendirilmiştir.

Bulgular: Serideki hikâyelerin gelişim alanlarına yönelik kazanım ve göstergeler ile örtüştüğü, okunabilirlik incelemesinde incelenen hikâyelerin büyük çoğunluğunun okunabilirlik düzeyinin yüksek olduğu, söz varlığı unsurlarına sınırlı sayıda yer verildiği ve sözcük türlerinin çeşitlilik gösterdiği tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Bu çalışma, dil öğretim materyali olarak kullanılabilecek olan çocuk kitaplarının seçiminde ve gelecekte çocuk edebiyatı alanında yayımlanacak eserlerin geliştirilmesine katkı sağlayacak bulgular barındırmaktadır. Yanı sıra araştırmanın okul öncesi eğitim programları ile örtüşen kitapların hazırlanması ve mevcut olan kitapların değerlendirilmesi konusunda yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: söz varlığı, okul öncesi eğitim, sözcük türleri

ABSTRACT

MASTER’S THESIS

INVESTIGATION OF THE VOCABULARY, READABILITY LEVEL AND SUITABILITY OF THE 365 DAYS STORY SERIES FOR THE 2024 PRESCHOOL EDUCATION PROGRAM

İnci EVİN

September 2024, 126 Pages

Purpose: In this study, it is aimed to examine the vocabulary of story books appropriately selected from the 365 Days Story Series, published by the Ministry of National Education and actively used in pre-school education classes affiliated with the ministry.

Method: The relationship of the word types, vocabulary elements and stories used in the books with the achievements in the 2024 Preschool Education Program was investigated. In the study, vocabulary elements were classified as proverbs, idioms, reduplications and formulaic expressions. The stories were examined in detail and the extent to which vocabulary elements were included was determined. Word types were classified as nouns, adjectives, verbs, prepositions, conjunctions, pronouns and adverbs. In addition, a readability review was conducted and the analyzed data were evaluated. In this section, “Ateşman Readability Formula” is used. In the research, the data obtained were analyzed with the content analysis method and the contents of the books, their suitability for the age group, their connection with the 2024 Preschool Program, the vocabulary elements they contain and the frequency and diversity of word types were evaluated.

Findings: It has been determined that the stories in the series overlap with the achievements and indicators of development areas, that the majority of the stories examined in the readability analysis have a high level of readability, that vocabulary elements are included in a limited number and that word types vary.

Conclusions: This study contains findings that will contribute to the selection of children's books that can be used as language teaching materials and to the development of works to be published in the field of children's literature in the future. In addition, it is thought that the research will guide the preparation of books that match pre-school education programs and the evaluation of existing books.

Keywords: vocabulary, preschool education, word types

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	2
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	3
Varsayımlar	4
Terim ve Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	5
Söz Varlığı	5
Chomsky Dil Edinimi Kuramı	7
Sözcük Türleri.....	10
Okunabilirlik İncelemesi.....	15
Okul Öncesi Eğitim Programı Gelişim Alanları İncelemesi.....	17
İlgili Araştırmalar.....	18
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	25
Yöntem	25
Araştırma Yöntemi.....	25
Evren ve Örneklem	25
Veri Toplama Yöntemi	26
Verilerin Analizi.....	27
Geçerlik ve Güvenirlik.....	27
Veri Toplama Yöntemlerinin Geçerliliği	27

Veri Analizinin Güvenirliđi	27
Uzman Görüşü	28
Detaylı Betimleme	28
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	29
Bulgular	29
İncelenen Kitaplardaki Sözcük Türlerine Ait Bulgular	29
Okunabilirlik İncelemesine Dair Bulgular	59
Seçilen Kitapların Okul Öncesi Eğitim Programı Gelişim Alanları Bakımından İncelenmesine Dair Bulgular.....	60
Söz Varlığı Unsurlarının İncelenmesi.....	74
BEŞİNCİ BÖLÜM	75
Tartışma ve Sonuç	75
Hikâye Kitaplarındaki Sözcük Türlerine İlişkin Sonuçlar	75
Hikâye Kitaplarının Okunabilirlik Düzeylerine İlişkin Sonuçlar	97
Hikâye Kitaplarının Gelişim Alanları ile İlişkisine Dair Sonuçlar	99
Söz Varlığı Unsurlarına İlişkin Sonuçlar	103
Öneriler.....	103
Hikâyeler İçin Öneriler	103
Gelecekte Yapılacak Akademik Çalışmalar İçin Öneriler	105
KAYNAKÇA	108
ÖZ GEÇMİŞ.....	114

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Renkli Çizmeler Kitabındaki İsimler Listesi</i>	29
Tablo 2. <i>Unun Var mı? Kitabındaki İsimler Listesi</i>	29
Tablo 3. <i>Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki İsimler Listesi</i>	30
Tablo 4. <i>Mozaik Kitabındaki İsimler Listesi</i>	30
Tablo 5. <i>Bir Yumak Macera Kitabındaki İsimler Listesi</i>	31
Tablo 6. <i>Büyüteç Kitabındaki İsimler Listesi</i>	31
Tablo 7. <i>Kostüm Dolabı Kitabındaki İsimler Listesi</i>	31
Tablo 8. <i>Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki İsimler Listesi</i>	32
Tablo 9. <i>Bir Ben Bir O Kitabındaki İsimler Listesi</i>	32
Tablo 10. <i>Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki İsimler Listesi</i>	33
Tablo 11. <i>Ara Bul Kitabındaki İsimler Listesi</i>	33
Tablo 12. <i>Kümesin içinde Ne Var? Kitabındaki İsimler Listesi</i>	34
Tablo 13. <i>Memleketim Rize Kitabındaki İsimler Listesi</i>	34
Tablo 14. <i>Renkli Çizmeler Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	35
Tablo 15. <i>Unun Var mı? Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	35
Tablo 16. <i>Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	35
Tablo 17. <i>Mozaik Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	36
Tablo 18. <i>Bir Yumak Macera Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	36
Tablo 19. <i>Büyüteç Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	37
Tablo 20. <i>Kostüm Dolabı Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	37
Tablo 21. <i>Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	38
Tablo 22. <i>Bir Ben Bir O Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	38
Tablo 23. <i>Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	39
Tablo 24. <i>Ara Bul Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	39
Tablo 25. <i>Memleketim Rize Kitabındaki Sıfatlar Listesi</i>	40
Tablo 26. <i>Renkli Çizmeler Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	40
Tablo 27. <i>Unun Var mı? Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	40
Tablo 28. <i>Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	41
Tablo 29. <i>Mozaik Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	41
Tablo 30. <i>Bir Yumak Macera Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	42
Tablo 31. <i>Büyüteç Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	42

Tablo 32. <i>Kostüm Dolabı Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	42
Tablo 33. <i>Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	43
Tablo 34. <i>Bir Ben Bir O Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	44
Tablo 35. <i>Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	44
Tablo 36. <i>Ara Bul Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	44
Tablo 37. <i>Memleketim Rize Kitabındaki Fiiller Listesi</i>	45
Tablo 38. <i>Unun Var mı? Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	45
Tablo 39. <i>Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	46
Tablo 40. <i>Mozaik Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	46
Tablo 41. <i>Bir Yumak Macera Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	46
Tablo 42. <i>Büyüteç Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	47
Tablo 43. <i>Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	47
Tablo 44. <i>Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	47
Tablo 45. <i>Ara Bul Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	47
Tablo 46. <i>Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Edatlar Listesi</i>	48
Tablo 47. <i>Renkli Çizmeler Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	48
Tablo 48. <i>Unun Var mı? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	48
Tablo 49. <i>Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	48
Tablo 50. <i>Mozaik Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	49
Tablo 51. <i>Bir Yumak Macera Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	49
Tablo 52. <i>Büyüteç Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	49
Tablo 53. <i>Kostüm Dolabı Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	49
Tablo 54. <i>Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	50
Tablo 55. <i>Bir Ben Bir O Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	50
Tablo 56. <i>Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	50
Tablo 57. <i>Ara Bul Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	50
Tablo 58. <i>Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	51
Tablo 59. <i>Memleketim Rize Kitabındaki Bağlaçlar Listesi</i>	51
Tablo 60. <i>Renkli Çizmeler Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	51
Tablo 61. <i>Unun Var mı? Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	51
Tablo 62. <i>Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	52
Tablo 63. <i>Mozaik Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	52
Tablo 64. <i>Bir Yumak Macera Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	52
Tablo 65. <i>Büyüteç Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	53
Tablo 66. <i>Kostüm Dolabı Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	53

Tablo 67. <i>Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	53
Tablo 68. <i>Bir Ben Bir O Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	53
Tablo 69. <i>Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	53
Tablo 70. <i>Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	54
Tablo 71. <i>Memleketim Rize Kitabındaki Zamirler Listesi</i>	54
Tablo 72. <i>Renkli Çizmeler Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	54
Tablo 73. <i>Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	55
Tablo 74. <i>Mozaik Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	55
Tablo 75. <i>Bir Yumak Macera Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	55
Tablo 76. <i>Büyüteç Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	56
Tablo 77. <i>Kostüm Dolabı Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	56
Tablo 78. <i>Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	57
Tablo 79. <i>Bir Ben Bir O Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	57
Tablo 80. <i>Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	58
Tablo 81. <i>Ara Bul Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	58
Tablo 82. <i>Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	58
Tablo 83. <i>Memleketim Rize Kitabındaki Zarflar Listesi</i>	58
Tablo 84. <i>Ateşman Okunabilirlik Düzeyleri</i>	59
Tablo 85. <i>Seçilen Hikâyelerin Okunabilirlik İncelemesi</i>	59

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Dil, insanın düşünce yapısını şekillendiren ve toplumsal iletişimi mümkün kılan temel bir araçtır. Dil, bir iletişim aracı olmanın ötesinde kültürel değerlerin aktarılması, toplumsal hafızanın korunması ve bireylerin kişisel kimliklerinin oluşumunda da hayati bir rol oynar. Bu bağlamda, dilin zenginliği ve kullanım biçimleri, bireyin bilişsel gelişiminden kültürel kimliğine kadar pek çok alanda belirleyici bir rol oynar. Özellikle çocuk edebiyatında dilin zenginliği, çocuğun erken yaşlardaki dil gelişimini ve bu süreçte kazandığı dil becerilerini doğrudan etkiler. Çocuk edebiyatı, çocukların dünyayı anlamlandırma süreçlerinde önemli bir araçtır. Bu araç, çocuğun kelime dağarcığını genişletirken aynı zamanda düşünce yapısını da şekillendirir.

Okul öncesi dönemde dil gelişiminin en önemli unsurlarından biri olan kelime dağarcığı, çocuğun gelecekteki akademik başarısını doğrudan etkileyen bir faktördür. Bu dönemde kazanılan sözcükler ve dil bilgisi, çocuğun okuma yazma becerilerini, düşünme yetilerini ve sosyal etkileşimlerini biçimlendirir. Dolayısıyla, okul öncesi eğitimde kullanılan materyallerin niteliği, çocuğun dil gelişimi üzerinde derin etkiler yaratır. Öykü kitapları, bu süreçte dil öğrenimini destekleyen en önemli materyallerden biridir. Öykülerin dilsel zenginliği, çocukların dil becerilerini geliştirmede ve kelime dağarcığını genişletmede büyük bir rol oynar.

Çocuk edebiyatında dil zenginliği, hem kelime dağarcığı açısından hem de dil yapılarının kullanımında önemli bir yere sahiptir. Chomsky'nin dil edinim teorisi, çocukların doğuştan gelen bir dil öğrenme kapasitesine sahip olduklarını ve bu kapasitenin çevresel dil girdileriyle şekillendiğini öne sürer. Bu bağlamda, çocuklara sunulan öykü kitaplarının dil yapılarının, çocukların dil öğrenme kapasitelerine uygun olarak tasarlanması büyük bir önem taşır. Çocuklar, bu kitaplar aracılığıyla dilin farklı unsurlarını öğrenir ve bu unsurları kendi dil kullanımlarıyla uyumlu hâle getirir. Bu nedenle, çocuk edebiyatındaki dil yapılarının çeşitliliği, çocukların dil gelişiminde kritik bir rol oynar.

Alan yazında, çocuk edebiyatında kullanılan dilin çocukların dil gelişimi üzerindeki etkileri üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Özdemir (2019), çocuk hikâyelerinde dil kullanımının sınırlı kaldığını ve belirli zarfların sıkça tekrarlandığını vurgulamıştır. Yıldız

(2020) ise çocuk kitaplarında dilin zenginleştirilmesinin çocukların dil gelişimi açısından önemine dikkat çekmiştir. Demirci (2021) tarafından yapılan araştırma ise çocuk kitaplarında kullanılan zarfların çocukların dil gelişimi üzerindeki etkilerini incelemiş ve belirli zarfların tekrarının dil öğrenimini nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. Bu çalışmalar, çocuk edebiyatında dil zenginliğinin, çocukların dil becerilerini geliştirmede ve kelime dağarcığını genişletmede ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 365 Gün Öykü Serisi'ndeki 53 öykü kitabından amaca uygun şekilde seçilen 13 kitapta yer alan söz varlığı unsurlarının ve sözcük türlerinin tespit edilerek dil zenginliğinin incelenmesidir. Aynı zamanda, bu kitapların Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki gelişim alanlarında yer alan kazanım ve göstergelere ne kadar hitap ettiğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, öykü kitaplarında kullanılan dil unsurlarının çeşitliliği, deyimlerin, atasözlerinin ve diğer söz varlığı unsurlarının kullanım sıklıkları ayrıntılı olarak incelenmiştir. Ayrıca, bu unsurların çocukların dil gelişimine katkısı ve öykülerin okunabilirlik düzeyleri analiz edilerek bu düzeylerin yaş grubuna uygunluğu değerlendirilmiştir.

Çalışmanın bulguları, mevcut literatürle karşılaştırılarak çocuk edebiyatında dil zenginliğinin önemi ve bu zenginliğin çocuğun dil gelişimine katkısı akademik bir çerçevede ele alınmıştır. Bu bulguların, çocuk edebiyatında kullanılan dilin çocukların dil gelişimindeki rolünü anlamak ve bu konuda daha etkili eğitim materyalleri geliştirmek için önemli ipuçları sunacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 365 Gün Öykü Serisi'ndeki 53 öykü kitabından amaca uygun şekilde seçilen 13 kitapta yer alan söz varlığı unsurlarının ve sözcük türlerinin tespit edilerek dil zenginliğini incelemek ve kitaplardaki metinlerin okul öncesi eğitimi gelişim alanlarında yer alan kazanım ve göstergelere ne kadar hitap ettiğini belirlemektir. Aynı zamanda kitaplarda yer alan metinlerin okul öncesi yaş grubuna uygunluğunun tespit edilmesi de amaçlanmıştır.

Bu amaçlar kapsamında şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Eserlerde hangi söz varlığı unsurları tespit edilmiştir?
2. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 365 Gün Öykü Serisi'ndeki eserlerde en sık kullanılan söz varlığı unsurları hangileridir?
3. Eserlerdeki söz varlığı unsurlarının oranı nedir?

4. Eserlerde söz varlığı unsurlarının çeşitliliği ne kadardır?
5. Eserlerde söz varlığı unsurlarının kullanımı yaş grubuna uygunluk açısından nasıl değerlendirilir?
6. Çocuk edebiyatı alanındaki eserlerde yaş grubuna uygun olarak söz varlığı unsurlarının verilme oranı nedir?
7. Eserlerde yer alan metinlerin okunabilirlik düzeyleri nedir?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Okul öncesi eğitiminde bireyin söz varlığını geliştirmek, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Çünkü okul öncesi dönem, dil öğreniminin gerçekleştiği ilk aşamaları kapsamaktadır. İletişim kurma becerisinin yeni kazanıldığı bir dönemde temel sözcükleri bilmek, dil ediniminin en önemli adımlarından biridir. Söz varlığının günlük hayatı etkilemesi, okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi dil becerilerinin temelini oluşturması bakımından dil öğretiminde sözcük ve sözcük gruplarının, atasözlerinin, deyimlerin, ikilemelerin vb. önemi büyüktür.

Ana dili öğretiminde ve yabancı dil öğretiminde, hedef kitlenin dili kullanımı esnasında en çok gerek duyacağı ve sıklıkla kullanacağı sözcüklerin belirlenmesi hususunda, özellikle de geçiş sıklığı/kullanım sıklığının belirlenmesi için yapılan sayımlara dayalı çalışmalar mevcuttur. Değişik yaş kümeleri için planlanan ana dili ve yabancı dil öğretiminde, okuma kitapları ve sözlüklerde hangi söz varlığı unsurlarına öncelik verileceği ve bunların hangi sıraya göre alınacağı bu çalışmalarla saptanmaktadır.

Okul Öncesi Eğitim Programı'nda dil öğretimin temelini öykü kitapları oluşturmaktadır. Belli ölçütler çerçevesinde hazırlanan bu kitaplarda sözcük veya sözcük grupları temel alınarak dil becerilerinin geliştirilmesi planlanmaktadır. Özellikle dil öğrenimi sırasında ilk kez karşılaşılan sözcükler, sözcük grupları ve göstergeler söz konusu olduğunda, kullanılan en etkili araçlardan biri öykü kitapları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple okul öncesi eğitimde dil öğretim materyali olarak hâlihazırda kullanılan öykü kitaplarının içeriği ve yeni kitapların hazırlanması üzerinde özenle durulması gereken noktalardan biridir.

Okul Öncesi Eğitim Programı'nda “Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilmelidir.” temel amacına yer verilmiştir. Bu amaç doğrultusunda, okul öncesi eğitimi alan çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşabilmeleri, sözcük türleri açısından yetkin olmaları ve dil gelişimini istenen düzeye getirebilmeleri için öykü kitaplarının söz varlığı açısından zengin olması gerekmektedir. Aynı zamanda söz konusu kitapların okunabilirlik

düzeyinin hesaplanması, metinlerin yaş grubuna uygunluğunu ortaya çıkarması açısından önem taşımaktadır.

Alan yazında farklı yaş gruplarına hitap eden eserler için yapılan söz varlığı çalışmaları olmasına rağmen, okul öncesi yaş grubuna yönelik eserler üzerine yapılan söz varlığı çalışmalarına neredeyse hiç yer verilmediği görülmüştür. Bu nedenle okul öncesi döneme hitap eden kitaplara yönelik söz varlığı çalışmalarının alanda çalışan eğitimcilere ve eğitim materyali geliştirenlere yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Varsayımlar

Bu çalışmada metinlerin okunabilirlik düzeylerini hesaplamak için seçilen okunabilirlik formülünün çalışmaya uygun olduğu varsayılmıştır. Ayrıca hazırlanan veri toplama araçlarının çalışmanın amaçlarına uygun olduğu varsayılmıştır.

Terim ve Tanımlar

Söz Varlığı: Söz varlığı, bir dili oluşturan sözcükler, deyimler, ilişki sözleri (kalıp sözler), kalıplaşmış sözler, atasözleri, terimler ve çeşitli anlatım kalıplarından oluşan bir bütündür (Aksan, 2015).

Okunabilirlik: Okunan tarafından metinlerin kolay veya güç anlaşılmasıdır. (Ateşman, 1997).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Söz Varlığı

Söz varlığı, bireyin dilsel becerilerini ve dildeki hâkimiyetini belirleyen en temel unsurlardan biridir. Geniş bir söz varlığına sahip bireyler, dili daha etkili bir şekilde kullanabilme ve anlama yetisine sahiptirler. Söz varlığı, sadece kelimelerin bilinmesiyle sınırlı olmayıp, bu kelimelerin doğru yerlerde ve bağlamlarda kullanılmasını da içermektedir. Bu nedenle, söz varlığı çalışmaları dil öğretimi ve dil bilimi alanlarında önemli bir yere sahiptir (Aksoy, 2014).

Baş'ın söz varlığı araştırmalarındaki problemlere dair değerlendirmeleri, aynı zamanda tezin dil eğitimi açısından sunduğu söz varlığı incelemeleri ile de paralellik göstermektedir. Çalışmada özellikle kelimelerin anlam ve biçim yönünden ayrıştırılması gerektiği ifade edilerek, bu ayrımın söz varlığı çalışmalarının doğruluğunu etkilediği belirtilmiştir. Bu görüş, tezin temel metodolojisi ile örtüşmektedir, çünkü burada da çocuk öykülerinin dil öğretimi açısından söz varlığı unsurlarının incelenmesi amaçlanmıştır (Baş, 2011).

Söz varlığı incelemeleri, bireylerin dildeki yetkinlik düzeylerini belirlemede kilit bir rol oynar. Bu incelemeler, genellikle iki ana başlık altında toplanır: etkin söz varlığı ve gizli söz varlığı. Etkin söz varlığı, bireyin günlük yaşamında aktif olarak kullandığı kelimelerden oluşurken, gizli söz varlığı ise bireyin anlamını bildiği fakat sıkça kullanmadığı kelimeleri içerir (Çetinkaya, 2009). Bu iki söz varlığı türü, dil öğreniminde bireylerin karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukların üstesinden gelme stratejilerini anlamak açısından önemlidir.

Özellikle yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen bireyler üzerinde yapılan çalışmalarda, söz varlığı gelişiminin dil yeterliliği ile doğrudan ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Dil öğrencilerinin geniş bir söz varlığına sahip olmaları, dilde akıcılık kazanmalarını ve daha karmaşık yapıları anlayabilmelerini sağlamaktadır (Demirel, 2012). Bu bağlamda, dil öğretiminde söz varlığına yönelik özel çalışmaların yapılması, öğrencilerin dildeki başarılarını artırmada etkili bir yöntem olarak öne çıkmaktadır.

Söz varlığı ölçümleri, dil öğrenim sürecinde öğrencilerin ilerlemesini izlemek ve eksikliklerini belirlemek açısından büyük önem taşır. Bu ölçümler genellikle çeşitli testler ve derlem çalışmaları aracılığıyla yapılır. Derlem çalışmaları, geniş bir metin veri tabanında

kelime sıklıklarının ve dağılımlarını inceleyerek, hangi kelimelerin daha yaygın olarak kullanıldığını ortaya koyar. Bu tür çalışmalar, özellikle eğitim materyallerinin hazırlanmasında rehberlik eder (Güneş, 2013).

Türkçe eğitiminde söz varlığı çalışmalarının önemi, bu çalışmaların öğrencilere sadece kelime öğretmekle kalmayıp, aynı zamanda dil bilgisel yapıların da öğrenilmesine katkıda bulunmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, söz varlığı incelemeleri, dil öğretimi stratejilerinin geliştirilmesinde ve dil eğitimi programlarının oluşturulmasında kritik bir rol oynamaktadır (Karatay, 2007). Bu çalışmalar, dil öğretiminde öğrencilere sunulan materyallerin kelime düzeyinde incelenmesini ve öğrencilere en uygun kelime dağarcığının sunulmasını sağlar.

Yapılan araştırmalar, geniş ve zengin bir söz varlığına sahip olmanın, bireylerin dilsel başarılarını artırmada temel bir faktör olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, dil öğretimi stratejilerinin söz varlığını geliştirmeye yönelik olarak tasarlanması, bireylerin dil öğrenim süreçlerini daha etkili hâle getirecektir (Öztürk, 2015).

Baş ve Karadağ (2012), söz varlığı çalışmalarını ele aldıkları araştırmalarında, bu çalışmaların yazılı ve sözlü metinler üzerinde gerçekleştirildiğini vurgulamaktadır. Özellikle Türkiye'deki araştırmaların büyük ölçüde kelime sıklığının tespitine odaklandığını belirtmişlerdir. Araştırmacılar, söz varlığı çalışmalarının yalnızca kelime hazinesiyle sınırlı kalmadığını, deyim, atasözü ve ikilemeler gibi dilin diğer önemli unsurlarını da kapsadığını ifade etmektedirler.

Türkiye'de yapılan söz varlığı araştırmalarının genellikle tespit amaçlı olduğu ve sınıf seviyelerine uygun kelime listeleri oluşturmayı hedeflediği dile getirilmektedir. Ayrıca, bu çalışmaların özellikle eğitimdeki başarıya katkı sağlayacak şekilde, sınıf seviyelerine göre kelime listeleri sunma amacını taşıdığı belirtilmiştir (Baş & Karadağ, 2012).

Söz varlığı çalışmaları, dil öğrenimi ve dil gelişimi üzerine yapılan araştırmalarda sıkça referans verilen çeşitli kuramlara dayandırılmaktadır. Bu kuramlar, söz varlığının nasıl edinildiği, geliştirildiği ve öğretildiği konularında araştırmalara teorik bir çerçeve sunar. Örneğin, Kılıç (2010), dil edinimi sürecinde çocukların geniş bir kelime dağarcığına sahip olmasının, Chomsky'nin "Evrensel Dil Bilgisi" kuramı çerçevesinde, doğuştan gelen dil yetisiyle ilişkili olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada, çocukların kelime dağarcığını hızlı bir şekilde genişletmelerinin, dilin biyolojik temellerine dayanan doğal bir süreç olduğu vurgulanmıştır. Benzer şekilde, Demirci (2013), dil öğretiminde söz varlığı geliştirme çalışmalarının Vygotsky'nin "Sosyal Etkileşim Kuramı" bağlamında ele alınması gerektiğini savunmuştur. Bu çalışmada, bireylerin çevreleriyle olan etkileşimlerinin, kelime öğrenme

süreçlerinde belirleyici bir rol oynadığı ifade edilmiştir. Demirci'ye göre, sosyal çevre ve kültürel bağlam, bireylerin dilsel gelişimlerini ve söz varlıklarını doğrudan etkilemektedir. Yıldız (2015) ise; bağlamsal öğrenme kuramlarını referans alarak, öğrencilerin kelime dağarcıklarının gelişiminde metin odaklı yaklaşımların etkili olduğunu öne sürmüştür. Yıldız'ın çalışmasında, kelimelerin belirli bağlamlar içinde öğretilmesi ve bu bağlamların öğrenciler tarafından anlamlandırılmasının, kelime öğrenimini daha kalıcı ve anlamlı hâle getirdiği belirtilmiştir.

Chomsky Dil Edinimi Kuramı

Chomsky'nin “dil edinimi kuramı”, dilin doğuştan gelen ve evrensel bir yeti olduğunu savunur. Bu kurama göre, bireyler belirli dil bilgisel yapıları ve kelime dağarcığını öğrenme kapasitesiyle dünyaya gelirler. Özellikle okul öncesi dönemde, çocukların dil gelişimi hızlı bir şekilde gerçekleşir ve bu süreçte söz varlığı edinimi büyük bir öneme sahiptir.

“365 Gün Öykü Serisi” gibi hikâye kitapları, çocuklara dil girdisi sağlayan önemli kaynaklardır. Chomsky'nin kuramı, bu tür girdilerin çocukların zihinsel süreçlerinde nasıl işlendiğini ve dilsel yapıların nasıl öğrenildiğini anlamaya yönelik sağlam bir temel oluşturur. Bu çerçevede, çocukların hikâyelerdeki kelimeleri ve dil yapılarını doğal bir şekilde içselleştirmesi, Chomsky'nin dil edinimi kuramı ile uyumlu bir süreçtir. Bu süreç, çocukların zihnindeki dilsel mekanizmaların aktif hale gelmesi ve söz varlıklarının genişlemesi ile sonuçlanır. Ayrıca, Chomsky'nin kuramı, dilin öğrenilmesinde çevresel faktörlerin yanı sıra, içsel dil yetilerinin de önemli olduğunu vurgular. Bu yaklaşım, okul öncesi dönemdeki çocukların dil gelişiminde sadece çevresel uyaranların değil, aynı zamanda doğuştan gelen dilsel yeteneklerin de rol oynadığını gösterir. Bu bağlamda, çalışmanın temelini oluşturan Chomsky'nin kuramı, 365 Gün Öykü Serisi'ndeki söz varlığı incelemesinin, çocukların doğal dil öğrenme süreçlerine nasıl katkı sağladığını açıklamak için uygun bir teorik çerçeve sunmaktadır.

Chomsky'nin dil edinimi kuramı, söz varlığı incelemesi için seçilen hikâyelerin çocukların dilsel gelişim süreçlerine etkisini anlamak açısından güçlü bir temel sağlar. Bu kuram, çocukların dil öğreniminde nasıl bir mekanizma kullandığını ve bu sürecin doğuştan gelen yetilere nasıl dayandığını açıklamada yardımcı olur. Böylece, “365 Gün Öykü Serisi” içerisinde yer alan hikâyelerin çocukların dil gelişiminde oynadığı rolü bilimsel bir zeminde değerlendirmek mümkün hâle gelmektedir.

Chomsky'nin “dil edinim teorisi”, insanların doğuştan gelen bir dil öğrenme yeteneğine sahip olduğunu ve bu yeteneğin evrensel bir dil bilgisi çerçevesinde şekillendiğini öne sürer

(Abbas & Yaseen, 2022). Bu teoriye göre, tüm insanlar dil öğrenmeye yönelik biyolojik bir yatkınlığa sahiptir ve bu yatkınlık her çocuğun çevresinde konuşulan dili öğrenmesini sağlar (Thornton, 2015). Chomsky'nin "Evrensel Dil Bilgisi" kavramı, tüm insan dillerinde ortak olan yapısal özellikleri tanımlar ve bu özelliklerin genetik olarak kodlandığını öne sürer (Liceras, 2010). Sonuç olarak, evrensel dil bilgisi, çocukların çeşitli diller arasından seçim yapmalarını gerektirmeden, içsel olarak sahip oldukları dil bilimsel yapıları kullanmalarını sağlar (Umarlebbe & Said, 2021).

Chomsky, dil edinim sürecini açıklarken, çocukların dil bilgisel yapıları nasıl anladıklarını ve kullandıklarını detaylandıran içsel bir mekanizmaya atıfta bulunur. Bu mekanizma, çocukların çevrelerinden sınırlı girdi almalarına rağmen karmaşık dil bilgisel yapıları işlemelerini ve üretmelerini sağlar. Bu yetenek yalnızca insanlara özgüdür ve insan dil edinimi için özel olarak evrimleşmiştir (Rosenberg, 1993). Çocukların dili hızlı ve verimli bir şekilde öğrenmeleri, bu özel mekanizmanın bir sonucudur (Schachter, 1990). Çocuklar, farklı dillerde ve kültürlerde benzer aşamalardan geçerek dil öğrenirler; bu evrensel desen, Chomsky'nin dilin biyolojik temelli bir olgu olduğunu destekleyen temel öğretilerinden biridir (White, 1990).

Chomsky'nin "dil edinim teorisi", dil bilim ve psikoloji alanlarında derin etkiler yaratmıştır. Teori; dil öğretimi, dil terapisi ve dilin kökeni üzerine yapılan çalışmalarda yeni perspektifler sunmuş, dilin yalnızca bir iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda bilişsel süreçlerin temel bir bileşeni olarak görülmesini sağlamıştır (Rosenberg, 1993). Bu bakış açısı, dilin nasıl öğrenildiği ve kullanıldığına dair anlayışımızı önemli ölçüde etkilemiş ve bu alanda devrim niteliğinde değişiklikler getirmiştir (Budwig, 2004). Chomsky'nin teorisi, dilin bilişsel gelişimdeki rolünü yeniden değerlendirmemize yol açmış ve önceki dil öğrenme modellerine meydan okumuştur (Carroll, 1964).

Chomsky'nin teorisi, dil bilim ve psikoloji alanlarında hâkim olan davranışçı yaklaşımların yetersizliklerine bir yanıt olarak ortaya çıkmıştır (Radick, 2016). Davranışçılar, dil öğrenimini taklit ve pekiştirme mekanizmaları ile açıklamaya çalışmış ancak Chomsky, bu yaklaşımın dilin zengin yapısal özelliklerini ve çocukların bu yapıları hızlı ve etkili bir şekilde öğrenme biçimlerini açıklamada yetersiz kaldığını savunmuştur (McLaughlin, 2010). Bu eleştiri, dilin temel kurallarını içselleştirme yeteneği ve ana dili etkili bir şekilde öğrenme mekanizması olan "Dil Edinim Cihazı" (LAD) kavramının gelişimine zemin hazırlamıştır (Rosenberg, 1993).

Chomsky'nin teorisine göre dil, insan zihninin temel bir bileşeni olarak ele alınmalıdır. Bu perspektif, dil ve bilişsel süreçler arasındaki içsel ilişkileri ön plana çıkarır (Royce, 1982).

Dilin evrimsel temelleri ve insan zihninin yapısı hakkında yeni teorilerin ortaya çıkmasına olanak tanıyan bu anlayış, dilin sadece bir iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda düşünce ve zekâ gelişiminde kritik bir rol oynadığını gösterir (Rai, 2015).

Dillerin evrensel bir yapıya sahip olduğunu ve tüm insanların bu yapıyı öğrenmeye genetik olarak eğilimli olduğunu öne süren Chomsky, dil bilimsel araştırmalara yeni bir yön kazandırmıştır (Calinescu, 2012). Bu görüş, farklı diller arasındaki yapısal benzerlikleri keşfetme çabalarını ve dilin biyolojik temellerini daha iyi anlama arayışını teşvik etmiştir (Hansen, 2009). Chomsky'nin yenilikçi yaklaşımları, dil edinimi ve bilişsel gelişim üzerine yapılan çalışmaları kökten etkilemiş ve dil bilim, psikoloji, felsefe ve nörobilim gibi çeşitli disiplinlerde derin izler bırakmıştır.

Chomsky'nin dil edinim teorisi, dil öğretim süreçlerindeki metotların yeniden değerlendirilmesi için bir temel sağlar (Cook, 1994). Teori, özellikle evrensel dil bilgisi kavramı aracılığıyla, çocukların doğuştan gelen dil bilimsel yeteneklerini harekete geçiren öğretim yöntemlerinin tasarlanmasına olanak tanır (White, 1990). Bu bağlamda eğitimciler, çocukların dil yapıları anlama sürecinde içsel dil bilgilerini etkin bir şekilde kullanmalarını teşvik eden aktiviteler düzenleyebilirler (Salaberry, 2001).

Chomsky'nin dil edinim sürecinde vurguladığı gibi, çocuklar sınırlı dilsel girdi almalarına rağmen karmaşık dil yapılarını rahatlıkla işleyebilir ve kullanabilirler (Chomsky, 1965). Bu, öğretim stratejilerinin öğrencilerin karşılaştıkları dil materyallerini derinlemesine işlemelerini ve anlamalarını sağlayacak şekilde düzenlenmesini gerektirir (Hamidi & Bagherzadeh, 2018). Öğretmenler, dil öğretim programlarını, öğrencilerin bu doğal yeteneklerini destekleyecek ve dil yapılarının aktif bir şekilde keşfedilmesini kolaylaştıracak şekilde yapılandırmalıdır.

Chomsky'nin teorisinin dil öğretim yaklaşımlarına getirdiği bu bakış açısı, öğrencilerin dil öğrenme sürecini daha etkili hâle getirir. Aynı zamanda dil öğretiminin sadece dil yapılarının öğretilmesiyle sınırlı kalmaması, bu yapıların anlaşılması ve kullanılması kapasitesinin geliştirilmesi üzerinde de odaklanması gerektiğini vurgular. Bu anlayış, öğrencilerin dil edinim yolculuklarında daha başarılı ve bağımsız öğrenciler olmalarına yardımcı olur (Calinescu, 2012).

Chomsky'nin teorisi, çocukların dil öğrenme kapasitesine yönelik doğuştan gelen biyolojik bir mekanizmaya sahip olduğunu ve bu mekanizmanın “Evrensel Dil Bilgisi” aracılığıyla işlendiğini öne sürer. Yapılan bu çalışmada ise, öykü kitaplarında bulunan kelime ögelerini belirlemek ve bunların okul öncesi yaş grubundaki çocuklar için uygunluğunu değerlendirmek amaçlanmıştır. Öykü kitaplarındaki söz varlıklarını belirlemek, bu kitaplardaki

dil bilimsel ögelerin çocukların doğuştan gelen dil öğrenme kapasitelerine ne kadar uygun olduğunu belirlemek açısından önemlidir.

Öykü kitaplarının incelenmesi, kullanılan kelime dağarcığının okul öncesi çocukların gelişimsel ihtiyaçları ve bilişsel yetenekleri ile uyumlu olup olmadığını değerlendirmek açısından önemlidir. Chomsky'nin teorisi, çocukların sınırlı girdi ile karmaşık dil yapıları öğrenebildiğini öne sürer. Bu teori, kelime türlerinin analiz edilmesinin, metnin dilsel karmaşıklığını ve bu yaş grubu için uygunluğunu anlamak açısından önemini vurgular.

Yapılan çalışma, öykü kitaplarının okul öncesi eğitime ilişkin çeşitli gelişim alanlarını, (örneğin dil gelişimi, bilişsel gelişim ve sosyal-duygusal gelişim) ele alıp almadığını değerlendirmeyi amaçlar. Erken dil gelişimi, Chomsky tarafından vurgulandığı gibi, sonraki okuryazarlık ve akademik başarı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu nedenle, bu öykü kitaplarındaki kelime dağarcığının uygunluğunu anlamak; eğitimciler, ebeveynler ve politika yapıcılar için çocukların dil edinimini ve genel gelişimini destekleyecek uygun okuma materyalleri seçmek açısından hayati öneme sahiptir.

Chomsky'nin teorisi, çocukların dil yapılarının içselleştirilmesi konusunda doğuştan gelen bir yeteneğe sahip olduğunu öne sürer. Dolayısıyla, öykü kitaplarındaki dil yapıları, bu doğal yeteneği uyarmak üzere tasarlanmalıdır. Yapılan çalışmanın öykü kitaplarındaki kelime dağarcığını analiz etmesi, çocukların doğuştan gelen dil bilimsel kapasitelerini etkili bir şekilde kullanmalarını sağlayacak materyallerin seçimini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu yaklaşımın, dil öğrenimini daha etkili ve doğal hâle getireceği, çocukların bağımsız dil öğrenicileri olarak gelişimine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Sözcük Türleri

İsim

İsimler, dilin en temel yapı taşlarından biri olup varlıkların, nesnelerin, canlıların, kavramların ve durumların adlarını belirten kelime türleridir. Dil biliminde isimler; cümlede özne, nesne, dolaylı tümleç gibi çeşitli işlevlerde bulunur ve dilin yapılandırılmasında kritik bir rol oynar. İsimler hem anlam hem de yapı açısından çeşitli sınıflandırmalara tabi tutulur. Anlamlarına göre varlık isimleri (somut ve soyut isimler) ve kavram isimleri olarak iki ana gruba ayrılırken, yapılarına göre basit, türemiş ve birleşik isimler olarak sınıflandırılabilir. Ayrıca, sayılarına göre tekil ve çoğul isimler olarak da değerlendirilirler. Bu çeşitlilik, dilin zenginliğini ve esnekliğini yansıtır.

İsimlerin dil gelişimi üzerindeki etkisi, özellikle çocukların dil öğrenme sürecinde belirgindir. Okul öncesi dönemde isimlerin kullanımı, çocukların dil gelişiminin temel bir

unsuru olarak karşımıza çıkar. Çocuklar, bu dönemde çevrelerindeki nesneleri ve kavramları isimlendirerek dil becerilerini geliştirirler. Bu süreçte isimlerin doğru ve yerinde kullanımı, çocuğun dil becerilerinin gelişimine önemli katkılar sağlar (Öztürk, 2018). Çocuklar, isimler aracılığıyla dünyayı kategorize etmeyi ve anlamlandırmayı öğrenirler, bu da onların bilişsel gelişimlerine doğrudan etki eder.

Dil bilimsel araştırmalar, isim türlerinin çocukların dil gelişimi üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Özellikle okul öncesi dönemde, çocukların isimleri öğrenme ve kullanma biçimleri, onların dil gelişim süreçlerini şekillendiren önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Araştırmalar, bu dönemde çocukların çevrelerindeki nesneleri tanımlamak ve kategorize etmek için isimleri nasıl kullandıklarını incelemiş ve bu kullanımın dil gelişimindeki yerini ortaya koymuştur (Yılmaz & Karadağ, 2017).

Sonuç olarak, isimler hem dil bilimsel açıdan hem de eğitimsel süreçlerde büyük bir öneme sahiptir. Dilin yapılandırılmasında ve çocukların dil gelişiminde temel bir rol oynayan isimler, doğru ve etkili kullanıldığında dil becerilerinin gelişimine büyük katkı sağlar. Okul öncesi dönemde isimlerin öğrenilmesi ve kullanılması, çocukların dilsel ve bilişsel gelişimlerini destekleyen önemli bir unsur olarak değerlendirilmelidir.

Sıfat

Sıfatlar, dilin temel yapı taşlarından biri olarak, varlıkları, nesneleri ve kavramları niteleyen ve onların özelliklerini belirten kelime türleridir. İsimlerin önüne gelerek onları daha tanımlı ve anlaşılır kılan sıfatlar, dilin zenginliğini ve ifade gücünü artırır (Demir, 2018). Örneğin, “büyük ev”, “mavi gökyüzü” veya “sessiz sokak” gibi ifadelerde, sıfatlar isimlerin belirli bir özelliğini öne çıkarır ve bu özellik sayesinde cümlenin anlamı daha güçlü olur (Güneş, 2019).

Sıfatların öğrenimi, çocukların dilin temel yapı taşlarından biri olan isimlerle birleştirerek, daha ayrıntılı ve anlamlı betimlemeler yapmalarını sağlar (Yılmaz, 2017). Çocuklar, çevrelerinde gördükleri nesneleri ve varlıkları tanımlarken sıfatları kullanarak, bu nesneleri daha etkili bir şekilde ifade ederler. Örneğin, “kırmızı elma” veya “uzun ağaç” gibi sıfatlarla desteklenmiş ifadeler, çocukların gözlem yeteneklerini geliştirir ve onların dili daha etkili bir biçimde kullanmalarına olanak tanır (Erdoğan, 2020).

Yapılan araştırmalar, sıfatların dil gelişiminde kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Sıfat kullanımının, özellikle erken çocukluk döneminde, çocukların çevrelerindeki dünyayı daha dikkatli bir şekilde gözlemlemelerine ve bu gözlemleri dil yoluyla ifade etmelerine önemli ölçüde katkı sağladığı belirtilmiştir (Kara, 2018). Aynı zamanda,

sıfatların çocukların soyut düşünme becerilerini desteklediği ve dildeki karmaşık yapıların anlaşılmasını kolaylaştırdığı vurgulanmaktadır (Güneş, 2019; Yılmaz, 2017). Bu bağlamda, sıfatların öğretimi, çocukların dili daha zengin ve çeşitli bir şekilde kullanmalarını sağlamak için önemli bir adımdır. Sıfatlar, dilin estetik ve ifade gücünü artırmanın yanı sıra çocukların dil becerilerinin gelişmesine de katkıda bulunur (Demir, 2018).

Fiil

Fiiller, bir dilin dinamik ve hareketli yapısını oluşturan kelime türleridir. Eylemleri, oluşları, durumları ve hareketleri ifade eden fiiller, cümlelerde ana anlam yükünü taşır. Türkçede fiiller, cümlelerin çekirdeğini oluşturan ve diğer sözcük türleriyle etkileşim içinde olan önemli bir ögedir. “Koşmak”, “yazmak”, “gülmek” gibi fiiller, eylemin gerçekleştiği zamanı, kişiyi ve kipleri ifade ederek cümlelerin yapısal bütünlüğünü sağlar.

Fiillerin çocukların dil gelişimindeki rolü oldukça önemlidir. Dil öğrenimi sürecinde çocuklar, ilk etapta isimleri ve basit sıfatları öğrenirler; ancak dilin karmaşıklığını ve zenginliğini kavrayabilmeleri için fiilleri etkin bir şekilde kullanmayı öğrenmeleri de gerekmektedir. Fiiller, çocukların çevrelerindeki dünyayı ve bu dünyadaki olayları anlamlandırmalarını sağlar. Örneğin, “Anne yemek pişiriyor.” veya “Çocuk top oynuyor.” gibi cümlelerde fiiller, eylemin kim tarafından, ne zaman ve nasıl gerçekleştiğini net bir şekilde ifade eder (Kaya, 2017).

Araştırmalar, fiillerin çocukların dil gelişiminde oynadığı hayati rolü vurgulamaktadır. Özellikle erken çocukluk döneminde, fiil kullanımının çocukların cümle kurma becerilerini önemli ölçüde geliştirdiği ve onların düşüncelerini daha sistematik bir şekilde ifade etmelerine yardımcı olduğu belirtilmektedir (Özdemir, 2018). Fiiller, çocukların olaylar arasındaki ilişkileri anlamalarını ve bu ilişkileri dil yoluyla aktarmalarını kolaylaştırır. Örneğin, “Ayşe koştu ve düştü.” gibi bir cümlede, fiiller olayların sırasını ve bağlantısını netleştirir (Aydın, 2019).

Fiillerin dil gelişiminde kritik bir öneme sahip olması, çocukların iletişim becerilerini geliştirmeleri açısından da büyük bir avantaj sağlar. Çocuklar; fiiller aracılığıyla hareketleri, duyguları ve düşünceleri ifade edebilir, bu da onların dilsel ifade gücünü artırır. Bu yüzden, fiillerin doğru ve etkili bir şekilde öğretilmesi, dil eğitiminin vazgeçilmez bir parçasıdır (Şahin, 2020).

Edat

Edatlar, Türkçede anlam ilişkilerini kuran ve cümlelerde diğer kelimelerle birleşerek anlam kazanan sözcük türleridir. Tek başlarına anlam ifade etmeyen edatlar, cümledeki

sözcükler arasındaki bağlantıyı sağlayarak ifadelerin daha net ve anlaşılır olmasını sağlar. Türkçede sıkça kullanılan “gibi”, “için”, “ile”, “kadar”, “rağmen” ve “dolayı” gibi edatlar, bu sözcük türüne örnek olarak gösterilebilir. Edatlar, özellikle çocukların dil gelişiminde önemli bir role sahiptir.

Çocuklar, dil edinimi sürecinde önce temel kelimeleri öğrenir ve bu kelimelerle cümleler kurmaya başlar. Ancak anlamlı ve karmaşık cümleler kurmak için sadece isim, fiil veya sıfat gibi sözcük türleri yeterli değildir. Bu noktada edatlar devreye girer. Edatlar, çocukların kelimeler arasındaki ilişkileri anlamasını ve bu ilişkileri doğru bir şekilde cümle içinde kullanmasını sağlar. Örneğin, “kitap için”, “arkadaşı ile”, “bahçeye kadar” gibi ifadeler, çocukların nesneler, kişiler ve olaylar arasındaki bağlantıları kurmalarına yardımcı olur. Bu sayede çocuklar, dili daha zengin ve etkili bir şekilde kullanabilir hâle gelir.

Yapılan araştırmalar, edat kullanımının çocukların dil gelişiminde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Erdoğan (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, edatların çocukların zihinsel dil gelişimine katkı sağladığı ve dilin yapısal unsurlarını anlamalarına yardımcı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Akın (2020), edatların çocukların dil becerilerini geliştirdiğini ve özellikle cümle kurma yeteneklerini artırdığını vurgulamaktadır. Bu bulgular, edatların dil öğrenimindeki kritik rolünü ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, edatlar çocukların dil gelişiminde temel bir bileşen olarak karşımıza çıkar. Çocukların dili daha etkili ve anlamlı bir şekilde kullanabilmeleri için edatları doğru bir şekilde öğrenmeleri ve kullanmaları gerekmektedir. Bu bağlamda, edatların öğretimi, çocukların dil becerilerinin geliştirilmesi için önemli bir adım olarak değerlendirilebilir.

Bağlaç

Bağlaçlar, dilin yapısal unsurlarından biri olup cümleler veya cümle içindeki sözcük grupları arasında anlam bağlantısı kuran kelimelerdir. Bağlaçlar, cümlelerin daha akıcı ve anlamlı hâle gelmesini sağlarken düşünceler arasındaki ilişkileri de net bir şekilde ortaya koyar. Türkçede sıkça kullanılan “ve”, “ama”, “fakat”, “çünkü”, “veya” “ya da” gibi bağlaçlar, cümlelerin birbirine bağlanmasına ve anlamın pekişmesine yardımcı olur.

Çocukların dil gelişiminde bağlaçların öğrenimi ve kullanımı, dil becerilerinin ilerlemesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Bağlaçlar, çocukların birden fazla düşünceyi veya olayı birbirine bağlamasını ve bu sayede daha karmaşık cümleler kurmasını mümkün kılar. Örneğin, “Ben parka gittim ve sonra sinemaya gittim.” cümlesinde yer alan “ve” bağlacı, iki farklı eylemi tek bir bütün olarak sunar. Bu tür yapılar, çocukların dilsel ifadesini zenginleştirir ve düşüncelerini daha kapsamlı bir şekilde ifade etmelerini sağlar.

Yapılan araştırmalar, baēlaēların dil gelişimi üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymaktadır. Öztürk (2020), baēlaēların çocukların analitik düşünme ve ilişkilendirme yeteneklerini geliřtirdiēini belirtmektedir. Özellikle “ama” ve “çünkü” gibi baēlaēların kullanımı, çocukların neden-sonuç ilişkilerini anlamalarını kolaylaştırır (Kara, 2018). Bu da onların dilde daha derin anlam katmanlarını keşfetmelerine yardımcı olur.

Dil gelişimi sürecinde baēlaēların doēru kullanımı, çocukların hem dil bilgisi kurallarını öğrenmeleri hem de metinleri anlamlandırma becerilerini geliştirmeleri açısından önemlidir. Bu nedenle, çocuklara baēlaēların işlevlerini öğretmek ve bunları cümle içinde doēru bir şekilde kullanmalarını saēlamak, dil eğitiminin önemli bir parçası olarak deēerlendirilebilir.

Zamir

Zamirler, dilin işlevselliēini ve akıcılıēını saēlayan önemli sözcük türlerinden biridir. İsimlerin yerine kullanılan zamirler, tekrarları önleyerek cümlenin daha akıcı ve anlaşılır olmasını saēlar. Türkçede “ben”, “sen”, “o”, “biz”, “siz”, “onlar” gibi şahıs zamirleri; “bu”, “şu”, “o” gibi işaret zamirleri ve “kendi”, “kim”, “ne” gibi dönüşlülük ve soru zamirleri sıklıkla kullanılır. Zamirler, bir cümledeki isim ya da isim gruplarının yerini alarak metinde veya konuşmada gereksiz tekrarları ortadan kaldırır ve dilin akışkanlıēını artırır (Demir, 2016).

Zamirlerin dildeki işlevi, isimlerin yükünü hafifletmek ve cümlelerin daha yoğun bir yapıya kavuşmasını saēlamakla sınırlı kalmaz. Aynı zamanda, zamirler konuşan ya da yazan kişinin bakış açısını ve cümledeki odak noktasını belirlemeye yardımcı olur. Örneēin, “Ali topu aldı ve onu arkadaşına verdi.” cümlesinde “onu” zamiri, “top” kelimesinin yerini alarak cümlede anlamın bozulmasını engeller ve anlatımı daha doēal hâle getirir (Kara, 2019; Yıldırım, 2018).

Zamirlerin kullanımının dilin yapı taşlarından biri olduēu ve dilsel ifadelerin daha esnek hâle gelmesine katkıda bulunduēu açıktır. Zamirler, özellikle dilin ekonomi prensibine hizmet eder; aynı kelimenin tekrarını engelleyerek metni daha okunabilir ve anlamlı kılar (Erdoğan, 2017). Bu özellik, özellikle yazılı metinlerde anlam karmaşasını önlemek ve metni okuyucu için daha anlaşılır kılmak açısından önemlidir.

Zarf

Zarflar; fiilleri, sıfatları, başka zarfları ve bazen de cümleleri niteleyerek dilde hareketin, durumun veya bir olayın nasıl, ne zaman, ne kadar ya da ne şekilde gerçekteştiēini belirten sözcük türleridir. Türkçede “hızlıca”, “dün”, “çok”, “belki” gibi zarflar yaygın olarak kullanılır ve cümlelerde eylemlerin ya da durumların daha net bir şekilde ifade edilmesine yardımcı olur.

Zarfların bu işlevi, cümlelerin anlamını zenginleştirir ve anlatımı daha etkili hâle getirir (Arslan, 2017).

Zarflar, dilde eylemin özelliklerini belirlemede önemli bir rol oynar. Örneğin, “Çocuk hızla koştu.” cümlesinde “hızla” zarfı, koşma eyleminin nasıl gerçekleştiğini açıklar ve eylemin doğasını netleştirir. Bu tür zarf kullanımları, dilde belirsizlikleri giderir ve mesajın daha güçlü bir şekilde iletilmesini sağlar (Yıldız, 2018).

Çocukların dil öğrenimi sürecinde zarfların kullanımı, onların eylemleri ve durumları daha ayrıntılı ve doğru bir şekilde ifade etmelerine olanak tanır. Zarflar, çocukların dil becerilerini geliştirirken, onlara olayları daha kapsamlı bir şekilde anlatma imkânı sunar. Örneğin, “Ali çok hızlı koştu.” cümlesinde “çok” ve “hızlı” zarfları, çocukların bir eylemi sadece ifade etmekle kalmayıp, bu eylemin niteliğini de vurgulamalarına yardımcı olur (Kılıç, 2019).

Zarfların etkili bir şekilde kullanılması, çocukların dili daha zengin ve dinamik bir şekilde öğrenmelerine katkı sağlar. Zarflar, çocukların dil gelişiminde olayların zamanını, yerini veya niteliğini daha net bir şekilde kavramalarına yardımcı olur ve bu da onların dildeki ifade gücünü artırır (Aksoy, 2020).

Edatlar, bağlaçlar, zamirler ve zarflar gibi dilin temel öğeleri, çocukların dil gelişiminde önemli bir rol oynar. Bu sözcük türleri, çocukların daha karmaşık ve anlamlı cümleler kurmalarını sağlayarak dil becerilerini güçlendirir. Çocukların bu sözcük türlerini doğru bir şekilde kullanabilmesi, onların dili daha etkili bir biçimde öğrenmesini sağlar.

Ancak, bu tür dil yapılarının ne kadar anlaşılır olduğu, yani dilin okunabilirliği de büyük önem taşır. Bu noktada, metinlerin anlaşılabilirlik düzeyini belirlemek ve hedef kitleye uygunluğunu ölçmek için kullanılan araçlar devreye girer. Ateşman Okunabilirlik Formülü de bu araçlardan biridir ve metinlerin ne derece kolay anlaşılabilir olduğunu değerlendirmede kullanılan önemli bir yöntemdir. Ateşman Okunabilirlik Formülü, çocukların dil gelişiminde kullanılan eğitim materyallerinin anlaşılabilirliğini ölçerek, dil öğrenimi süreçlerini daha verimli hale getirir.

Okunabilirlik İncelemesi

Ateşman Okunabilirlik Formülü, Türkçe metinlerin okunabilirliğini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu formül, Türkçe metinlerin dil bilgisel ve sözcüksel yapılarını dikkate alarak, okuma zorluğunu belirlemeye çalışır. Özellikle eğitim bilimlerinde ve dil çalışmalarında sıkça kullanılan bu formül, metinlerin anlaşılabilirliğini ölçmek için önemli bir referans noktası oluşturur.

Okunabilirlik kavramı, metinlerin anlaşılabilirliği ve okuma zorluğu ile doğrudan ilişkilidir. Okunabilirlik ölçümleri, metinlerin hedef kitleye ne kadar uygun olduğunu belirlemek için kullanılır. Ateşman Okunabilirlik Formülü, bu ölçümleri yaparken metinlerin kelime uzunluğu, cümle uzunluğu gibi dil bilgisel özelliklerini göz önünde bulundurur. Yapılan araştırmalar, bu tür formüllerin eğitim materyallerinin hazırlanmasında önemli bir rol oynadığını göstermektedir (Ateşman, 1997).

Bu formülün uygulanması, genellikle metnin anlaşılabilirlik seviyesini belirlemek için kullanılır. Ateşman (1997), formülün özellikle eğitim materyallerinde kullanılan metinlerin öğrenciler tarafından ne derece anlaşılabilirliğini değerlendirmek için etkili bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Buna ek olarak, Yılmaz ve Yıldız (2015) tarafından yapılan çalışmada, Ateşman Okunabilirlik Formülü'nün farklı yaş gruplarındaki öğrenciler için uygunluk derecesini ölçmekte başarılı olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada, formülün özellikle ortaöğretim seviyesindeki öğrenciler için kullanılan ders kitaplarında yaygın olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Ateşman Okunabilirlik Formülü'nün etkinliği üzerine yapılan diğer araştırmalar da bu formülün güvenilirliğini desteklemektedir. Örneğin, Özkul ve Karaca (2012) tarafından yapılan bir çalışma, formülün farklı metin türlerinde uygulanabilirliğini test etmiş ve sonuçlar, formülün sadece ders kitapları değil, aynı zamanda popüler bilim kitapları ve gazetelerde de etkili olduğunu göstermiştir. Bu bağlamda, Ateşman Okunabilirlik Formülü, sadece eğitim bilimleri alanında değil, aynı zamanda dil bilim ve iletişim çalışmaları gibi farklı disiplinlerde de kullanılabilir.

Sonuç olarak, Ateşman Okunabilirlik Formülü, Türkçe metinlerin okunabilirlik düzeyini belirlemek için güvenilir ve yaygın olarak kabul gören bir araçtır. Bu formül, özellikle eğitim materyallerinin hazırlanmasında ve hedef kitleye uygun metinler oluşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır. Gelecekte yapılacak çalışmalar, bu formülün farklı yaş gruplarına ve metin türlerine uygunluğunu daha da detaylandırarak, okunabilirlik konusunda daha geniş bir anlayış geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

Ateşman (1997); diğer diller için geliştirilmiş okunabilirlik formüllerinin Türkçeye uygulanamayacağını vurgulayarak, sözcük uzunluğu (hece) ve cümle uzunluğu (sözcük) sayılarını dikkate alarak aşağıdaki okunabilirlik endeksini geliştirmiştir.

$$O.S: 198,825 - (40,175x1 - 2,610x2)$$

O.S: Okunabilirlik Sayısı

x1: Hece Olarak Sözcük Uzunluğu

Okul Öncesi Eğitim Programı Gelişim Alanları İncelemesi

2024 Okul Öncesi Eğitim Programı; çocukların bilişsel, dil, sosyal-duygusal, motor ve öz bakım becerilerini desteklemeyi hedefleyen kapsamlı bir eğitim çerçevesi sunmaktadır. Programın temel odak noktası, çocukların bu gelişim alanlarında dengeli bir şekilde ilerlemelerini sağlamaktır.

Bilişsel gelişim alanında program; çocukların problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Bu bağlamda, çocuklara zenginleştirici öğrenme deneyimleri sunulmakta, özellikle de oyun tabanlı öğrenme ve deneysel aktiviteler öne çıkmaktadır (MEB, 2024). Bu etkinlikler, çocukların çevrelerini keşfetme ve anlamlandırma süreçlerini destekleyerek bilişsel gelişimlerini teşvik eder.

Dil gelişimi, çocuğun iletişim becerilerini ve dilsel farkındalığını geliştirmeyi hedefler. 2024 Programı, çocukların dil becerilerini geliştirmek amacıyla geniş bir yelpazede okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinlikleri sunar. Bu etkinlikler, çocukların kelime dağarcığını genişletirken aynı zamanda dil bilgisel yapıları anlamalarına ve kullanmalarına yardımcı olur (MEB, 2024). Ayrıca, sosyal iletişim becerilerini geliştirmek amacıyla çocuklar arasında karşılıklı etkileşime dayalı etkinliklere de yer verilmektedir.

Sosyal ve duygusal gelişim, programın önemli bir diğer alanıdır. Bu gelişim alanı, çocukların duygusal farkındalıklarını artırmayı, kendilerini ve başkalarını anlamalarını ve sosyal ilişkiler kurmalarını teşvik eder. Program; sosyal-duygusal gelişimi desteklemek için grup oyunları, rol yapma ve dramatik oyunlar gibi etkinlikler önerir. Bu etkinlikler, çocukların empati, paylaşma ve iş birliği gibi sosyal beceriler kazanmalarına olanak tanır ve duygusal düzenleme yeteneklerini geliştirir (MEB, 2024).

Fiziksel gelişim ve sağlık ise, çocukların ince ve kaba motor becerilerini geliştirmeye odaklanır. Program, fiziksel aktiviteleri teşvik ederek çocukların büyük kas gruplarını kullanmalarını ve el-göz koordinasyonlarını geliştirmelerini sağlar. Bu bağlamda, programda hem kaba motor becerileri (örneğin, koşma, zıplama) hem de ince motor becerileri (örneğin, kesme, yapıştırma) geliştiren etkinlikler bulunur. Bu etkinlikler, çocukların fiziksel sağlığını korumalarına ve gelişimlerini desteklemelerine yardımcı olur. Sağlık ise çocukların günlük yaşamlarında bağımsızlık kazanmalarını sağlayan beceriler olarak tanımlanır. Program, çocukların kendi başlarına giyinme, beslenme, temizlik gibi temel ihtiyaçlarını karşılayabilme yeteneklerini geliştirmelerine yönelik etkinlikler içerir. Bu becerilerin erken yaşlarda

kazandırılması, çocukların özgüvenlerini artırarak bağımsızlıklarını pekiştirmelerine katkıda bulunur (MEB, 2024).

2024 Okul Öncesi Eğitim Programı, bu gelişim alanlarının her birine yönelik kapsamlı ve entegre bir yaklaşım sunarak, çocukların bireysel farklılıklarını göz önünde bulunduran ve onların tüm potansiyellerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bir eğitim sistemi oluşturmuştur. Program, çocukların sağlıklı ve dengeli bir şekilde büyümelerine olanak tanıyan bir eğitim çerçevesi sunmaktadır (MEB, 2024).

İlgili Araştırmalar

Türk dil biliminde söz varlığı çalışmaları; dilin yapısı, işlevi ve öğretimi üzerine derinlemesine bilgiler sunmaktadır. Bu alandaki çalışmalar, dilin nasıl öğretildiği ve öğrenildiği, dil öğretim yöntemleri ve dil politikaları açısından kritik öneme sahiptir. Türkçenin zengin söz varlığı ve bu varlığın dil bilimi, eğitim ve kültürel aktarım üzerindeki etkileri, çeşitli akademik çalışmalarla ele alınmıştır.

Kılınç (2023) tarafından gerçekleştirilen “Söz Varlığı Çalışmalarında Kullanılan Terimler Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmada, dil biliminin sözcük bilimi ve sözlük bilgisi gibi alt alanlarında kullanılan terimlerin anlam alanlarını ve kullanımlarını incelemektedir. Araştırma, bu terimlerin tanımı ve kullanımındaki karışıklıkları gidermeye yönelik betimleyici bir yöntemle gerçekleştirilmiştir ve dilin olanakları çerçevesinde gelişimini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Özbek’in (2015) “Türkiye’de Söz Varlığı Çalışmaları ve Bunlar Üzerine Genel Bir Değerlendirme” başlıklı çalışması, Türk Dili ve Edebiyatı alanında yapılan söz varlığı çalışmalarını kapsamlı bir şekilde sınıflandıran ve değerlendiren bir bibliyografik çalışma olarak dikkat çekmektedir. Bu çalışma, alanda yeni araştırmalar yapacaklara fikir vermek amacıyla yapılmıştır ve söz varlığı çalışmalarının çeşitliliğini ve içeriklerini ortaya koymaktadır.

Türkben tarafından 2018 yılında yapılan “Söz Varlığını Belirlemeye ve Geliştirmeye Yönelik Araştırmaların Değerlendirilmesi” başlıklı çalışma, Türkçe öğretimi bağlamında söz varlığının nasıl geliştirilebileceğini ve öğretim stratejilerinin bu süreçteki rolünü değerlendirmektedir. Araştırma, söz varlığının öğrencilerin dil ve zihinsel becerilerinin gelişimindeki önemine odaklanmıştır.

Şenyıldız’ın (2022) “Temel Söz Varlığı ve Deyimler Açısından Okuma Kavramı” isimli çalışması ise, Türkçede okuma kavramının temel söz varlığı ve deyimler açısından incelenmesini içermektedir. Araştırma, okuma kavramının dilimizin temel unsurlarından biri

olarak kabul edilebilirliğini ve bu kavramın atasözleri ve deyimlerde nasıl yer bulduğunu ele almıştır.

Bu çalışmalar, Türkçenin zengin söz varlığını ve bu varlığın dil öğretimi üzerindeki etkilerini anlamak için araştırmacılara önemli bilgiler sunmaktadır. Dil bilimciler ve eğitimciler için bu çalışmalar, dilin nasıl öğretildiği ve öğrenildiği üzerine öngörüler sağlamaktadır.

Dil öğretiminde ve öğreniminde söz varlığı, özellikle çocuk edebiyatı bağlamında ele alındığında, dilin kültürel ve sosyal unsurlarını taşıyan temel bir yapıtaşı olarak önem kazanır. Bu bağlamda, çocuk hikâyeleri üzerine yapılan söz varlığı çalışmaları, dil eğitimi metodolojilerinde özel bir yer tutar. Bu çalışmalar, hem yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil becerilerini geliştirmeye yönelik materyallerin etkinliğini artırmakta hem de ana dili Türkçe olan çocukların dil gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Korkut tarafından 2020 yılında yapılan çalışmada, yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanılan çocuk hikâye kitaplarındaki söz varlığının analizi yapılmıştır. Araştırma, dil öğrenim materyalleri olarak kullanılan bu kitaplardaki sözcük seçimlerinin yabancı dil öğrencilerinin öğrenme ihtiyaçlarını ne kadar karşıladığını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Örneklem olarak, A1 ve A2 seviyesindeki Türkçe okuma kitapları seçilmiş ve bu kitaplardaki kelime sıklıkları ve kelime tipleri üzerinde durulmuştur. Araştırma sonuçları, çocuk hikâyelerinde kullanılan söz varlığının genellikle temel dil öğelerinden oluştuğunu ve öğrenim sürecini destekleyecek biçimde düzenlendiğini göstermiştir.

Dede Korkut Hikâyeleri'nin çocuk edebiyatına uyarlanmasında kullanılan dil içi çeviri tekniklerinin incelendiği araştırmada (Aydın & Ersoy, 2020) amaç, kültürel ve tarihsel öğelerin çocuklar için nasıl yeniden ifade edildiğini ve bu ifade biçimlerinin çocukların dil gelişimine etkisini analiz etmektir. Özellikle kalıp sözlerin ve deyimlerin çevirisindeki seçimler, dil öğretimi açısından önemli bulgular sunmuştur. Araştırma, bu hikâyelerde kullanılan dilin, çocukların anlayabileceği ve kültürel bağlamda öğretici olabilecek şekilde uyarlandığını ortaya koymuştur.

Aytül Akal'ın çocuk romanlarındaki söz varlığı ve çocuk yazınının temel ilkeleri açısından incelenmesi üzerine yoğunlaşan diğer bir çalışma (Akal & Demir, 2021), Akal'ın eserlerindeki dil kullanımının, çocukların duygusal ve bilişsel gelişimine nasıl katkı sağladığını detaylı bir şekilde ele almıştır. Eserlerdeki dilin zenginliği ve çeşitliliği, çocukların yeni kelimeler öğrenmesine ve dil becerilerini genişletmesine olanak tanımaktadır.

Kural ve Tezcan (2021) tarafından yapılan çalışmada, çocuk kitaplarında ortak söz varlığı unsurları üzerine bir değerlendirme yapılarak çeşitli çocuk edebiyatı türlerindeki ortak

dil özellikleri belirlenmiştir. Bu çalışma, çocuklara yönelik hazırlanan roman, hikâye, masal, destan ve efsane türlerindeki kitapların söz varlığını tespit etmeyi amaçlamış ve bu türler arasındaki dil benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koymuştur. Bulgular, çeşitli türlerdeki eserlerin dil öğretiminde nasıl kullanılabileceğine dair öneriler sunmaktadır.

Özdemir ve Yılmaz tarafından 2020 yılında hazırlanan çalışmada, çocuk edebiyatına uyarlanmış eserlerde karşılaşılan sorunlar ve çeviri yaklaşımları incelenmiştir. Özellikle çeviri çocuk edebiyatı eserlerinde kültür aktarımı ve çeviri stratejileri üzerinde durulmuştur. Çalışma, çocukların kültürel farkındalığını artırmada çeviri eserlerin rolünü vurgulamakta ve dil içi çeviri problemleriyle nasıl başa çıkılabileceğini tartışmaktadır.

Bu araştırmalar, çocuk hikâyelerindeki söz varlığının dil öğrenimi ve kültürel aktarım üzerindeki etkilerini ayrıntılı bir şekilde ele almaktadır. Ayrıca her bir çalışma, çocukların dil gelişimine katkıda bulunan öğretici ve etkileşimli materyallerin tasarımı ve uygulanmasına dair bulgular sunmaktadır.

Eroğlu (2022) tarafından hazırlanan tez çalışmasında, Türkiye’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için hazırlanan akademik Türkçe ders kitaplarının söz varlıkları incelenmiş ve bu öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki dil kullanımları analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında; sosyal bilimler, fen bilimleri ve sağlık bilimleri olmak üzere üç ana tema altında gruplandırılan dokuz akademik Türkçe ders kitabı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Ayrıca, Sakarya Üniversitesi Türkçe Öğretimi Merkezinde (TÖMER) Akademik Türkçe derslerine katılan 125 öğrencinin yazılı anlatımları, özel olarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Bu görüşme formlarında, öğrencilerden tematik olarak hazırlanmış açık uçlu sorulara cevap vermeleri istenmiştir. Çalışmanın sonuçları, incelenen kitapların alanlarına göre söz varlığı bakımından önemli farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu farklılıklar, ders materyallerinin içerik zenginliği ve dil öğrenimine etkileri açısından değerlendirilmiştir.

Gündoğdu’nun (2022) yaptığı çalışmada, Türk edebiyatının modern anlatı öncülerinden Yusuf Atılgan’ın eserlerinde kullanılan dil özellikleri ele alınmış, “Aylak Adam”, “Anayurt Otel”, “Canistan” ve “Bütün Öyküleri” adlı eserlerde yer alan söz varlığı unsurları incelenmiştir. Araştırma, bu eserlerdeki ikilemeler, deyimler, atasözleri, argo ifadeler, ilişki sözcükleri, terimler, doldurma kelimeler, küfürler ve kaba sözler gibi dil öğelerini detaylı bir şekilde sınıflandırarak analiz etmiştir. Çalışmanın başlangıcında Yusuf Atılgan’ın hayatı, edebî kişiliği ve yazın hayatındaki yerine dair genel bilgiler verilmiş, eserlerindeki dil kullanımı derinlemesine incelenmiştir. Son bölümde ise, Atılgan’ın eserlerindeki söz varlığı öğeleri karşılaştırılarak yazarın dil stilinin ve edebî tekniklerinin özellikleri ortaya konulmuştur. Bu

analiz, Yusuf Atılgan'ın eserlerinin dil ve anlatım zenginliğini vurgulamakta ve yazarın edebiyatımızdaki yerini daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Sarı (2020) tarafından yapılan çalışma, Türkçe eğitimi alanında ortaokul düzeyine yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin söz varlığı ve sözcük öğretimi üzerine olan katkılarını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma, 1981 ile 2018 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan tezleri kapsamaktadır. İncelenen tezler; konularına, kullanılan yöntemlere, örneklem gruplarına, elde edilen sonuç ve önerilere göre analiz edilmiştir. Bulgular, lisansüstü tezlerin çoğunlukla yüksek lisans düzeyinde gerçekleştirildiğini ve bu çalışmaların ağırlıklı olarak Sosyal Bilimler Enstitüsünde yoğunlaştığını göstermiştir. En sık incelenen temalar, öğrencilerin yazılı kelime dağarcıklarının belirlenmesi ve ders kitaplarındaki kelime dağarcığının incelenmesi olmuştur. Çalışma grubu olarak en çok 5. sınıf öğrencileri ve kullanılan ders kitapları tercih edilmiştir. Ayrıca, tezlerin metodoloji olarak genellikle tarama modelini kullandığı, veri analizi yöntemi olarak doküman analizinin öne çıktığı ve veri toplama aracı olarak sıklıkla kompozisyonların kullanıldığı belirlenmiştir. Tezlerin sonuç ve öneriler bölümünde, öğrenci yazılı anlatımları ve ders kitaplarındaki söz varlığının tespiti konularında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Bu çalışma, Türkçe ders kitaplarının ve öğrenci yazılı anlatımlarındaki kelime dağarcığını daha iyi anlamak ve bu alanda daha etkili öğretim stratejileri geliştirmek için önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Aslan'ın 2022 yılında yaptığı çalışma, Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" serisine ait çocuk romanlarının söz varlığı düzeyini değerlendirmeyi, Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımlarla uyumunu tespit etmeyi ve çocuk edebiyatı için gerekli söz varlığı özelliklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Serideki on kitabın söz varlığı unsurları, çekim ekleri çıkarıldıktan sonra kök ve gövde hâlleriyle kodlanarak sınıflandırılmıştır. "Ökkeş" serisinin söz varlığı, Bayram Baş'ın 368 çocuk kitabını incelediği çalışma kullanılarak karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırma, "Ökkeş" serisinin söz varlığının, alanındaki diğer kitaplarla benzer düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca, serinin Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki söz varlığı kazanımlarına uygunluğu değerlendirilmiş ve serinin bu kazanımları büyük ölçüde karşıladığı, dolayısıyla okullarda okutulabilecek düzeyde bir okuma materyali olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın son bölümünde, "Ökkeş" serisinin söz varlığı, diğer olası sorunlarla birlikte değerlendirilmiş ve tartışılmıştır. Öneriler bölümünde, çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler vurgulanmış ve söz varlığı çalışması yapacak kişilere yönelik öneriler sunulmuştur.

Güner (2023) tarafından yapılan çalışmada, Aytül Akal'ın çocuk kitaplarında kullanılan dil öğeleri üzerine yoğunlaşmış ve kitaplarda yer alan atasözleri, deyimler, ikilemeler, kalıp sözler ve terimler gibi öğelerin kullanım sıklıkları belirlenmiştir. Çalışmada Aytül Akal

tarafından yazılan ve kitapçılarda en çok satanlar listesinde yer alan çeşitli roman, hikâye ve masal türündeki 40 kitabı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Her bir kitapta kullanılan dil öğeleri tespit edildikten sonra, bu öğelerin sıklıkları tablolaştırılmış ve kitaplardan alıntılar yapılarak örnekler sunulmuştur. Yapılan incelemeler sonucunda, Aytül Akal'ın eserlerinin Türkçenin zengin söz varlığını ve ifade biçimlerini etkili bir şekilde yansıttığı ve çocukların dil gelişimine katkı sağlayabilecek nitelikte olduğu belirlenmiştir.

Nazlı Eray'ın çocuk edebiyatına katkılarını ve bu eserlerin Türkçe söz varlığına ve değerler eğitimine olan etkilerinin incelendiği çalışmada (Sarıçam, 2022), “Frej Apartmanı'nın Esrarı”, “Büyülü Beyoğlu (İki Kafalı Topaç Villy)”, “Gece Çiçeği İstanbul”, “Karga Feramuz'un Aşkı”, “Bir Böcek Sevdim”, “Billur Ahtapot ile Mor İnci” ve “Gören Gözler Duyan Kulaklar” gibi eserler ele alınmıştır. Her bir kitapta, Türkçenin zengin söz varlığı öğeleri olan deyimler, atasözleri, kalıp sözcükler, yansıma sözcükler ve ikilemeler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, Nazlı Eray'ın eserlerinin, çocukların dil gelişimini destekleyici ve Türkçe öğretimine katkıda bulunabilecek nitelikte olduğu belirlenmiştir. Bu tür eserlerin okullarda ve eğitim programlarında nasıl daha etkin kullanılabileceğine dair öneriler sunulmuştur.

Arslan tarafından 2022 yılında hazırlanan çalışmada, TRT Çocuk kanalında yayınlanan 12 çizgi filmin dil zenginliği ve çeşitliliği, belirli söz varlığı öğeleri açısından değerlendirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, çizgi filmlerde kullanılan deyimler, atasözleri, kalıp sözler, özel isimler ve argo ifadeler gibi söz varlığı öğelerini tespit etmektir. Her bir çizgi film serisinden on bölüm izlenmiş ve toplamda 96.720 kelime incelenmiştir. Bu kelimelerden 7046'sı tekrar etmeyen kelimeler olarak kaydedilmiştir. İnceleme sonucunda, çizgi filmlerde kullanılan dil öğelerinin dağılımı belirlenmiş ve en sık kullanılanlar listelenmiştir. Çalışma bulgularına göre, çizgi filmlerde en sık rastlanan dil ögesi deyimler olurken, en az rastlanan ise argo ifadelerdir. Çalışmanın sonucunda, çocuklara yönelik bu çizgi filmlerin, Türkçe söz varlığını zenginleştirmede önemli bir rol oynadığı ve dil öğrenimine katkıda bulunduğu belirlenmiştir. En fazla söz varlığı ögesine sahip çizgi filmler ve en çok tekrar eden söz öğeleri detaylı bir şekilde irdelenmiştir.

Söz varlığı öğrenimi ve kalıplaşmış ifadelerin eğitim süreçlerine dâhil edilmesi üzerine yapılan araştırmalar, dil öğretimi disiplininde önemli bir yer tutmaktadır. Bu alandaki çalışmalar, öğrenme stratejilerinin etkisini artırmak ve dil öğretim yöntemlerini geliştirmek için önemli bilgiler sunmaktadır. Bu bağlamda, söz varlığı edinimi ve kalıplaşmış ifadelerin öğrenimine yönelik güncel araştırmalar, eğitimcilere ve dil bilimcilere öngörüler sağlamaktadır.

Konu ile ilgili yurt dışında yapılan çalışmalar da bulunmaktadır. Wei Sun ve Eunjeong Park (2023) tarafından yapılan çalışma, İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen bireyler arasında corpus tabanlı kelime grubu edinimi ve öğrenimi üzerine 32 ampirik çalışmayı sistematik bir şekilde incelemiştir. Bu çalışma, corpus tabanlı öğretim yöntemlerinin kelime grubu bilgisini nasıl etkilediğini ve bu yöntemlerin dil öğretiminde nasıl kullanılabileceğini ortaya koymaktadır.

Güney Asyalı üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir başka araştırmada (Dzulkifli & Mustafar, 2013), renklerin dikkat ve hafıza üzerindeki etkilerini incelemiştir. Bu çalışmada, sıcak renklerin (kırmızı, sarı ve turuncu) soğuk renklere (mavi ve gri) göre öğrenme sürecinde daha etkili olduğu bulgusu, renklerin öğrenme materyalleri tasarımında nasıl kullanılabileceğine dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Najafi ve Talebinezhad'ın (2018) yürüttüğü çalışmada, tıp öğrencilerine yönelik İngilizce öğretiminde kalıplaşmış ifadelerle kelime öğretiminin etkileri araştırılmıştır. Bu çalışma, kalıplaşmış ifadelerle öğretim yönteminin, geleneksel yöntemlere göre öğrencilerin kelime bilgisi üzerinde daha olumlu etkiler yarattığını göstermiştir.

Bu araştırmalar, dil öğreniminde kalıplaşmış ifadelerin ve renklerin kullanımının, öğrenme sürecini nasıl iyileştirebileceğini ve dil bilgisinin kalıcılığını nasıl artırabileceğini göstermektedir. Bu tür çalışmalar, dil öğretim yöntemlerinin geliştirilmesine katkı sağlayarak, öğretim stratejilerinin daha etkili hâle getirilmesine yardımcı olmaktadır. Bulgular, dil öğretiminde yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi gerektiğini ve eğitim materyallerinin tasarımında dikkate alınması gereken faktörler olduğunu vurgulamaktadır.

İncelenen araştırmalar genel olarak değerlendirildiğinde; veri toplama aracı olarak en sık kullanılan yöntemlerin gözlem, anket ve doküman analizi olduğu anlaşılmaktadır. İçerik analizinin ve durum çalışmasının çalışmalarda en sık kullanılan araştırma desenleri olduğu görülmektedir. İçerik analizi, metinlerdeki sözcük ve kelime gruplarının sistematik ve objektif bir şekilde analiz edilmesine olanak tanır. Durum çalışmaları ise belirli bir olgu veya fenomenin ayrıntılı bir incelemesini yaparak, derinlemesine ve bağlamsal bilgi sağlamaktadır.

Söz varlığı çalışmalarında en sık tercih edilen örneklem gruplarının çocuklar ve öğrenciler olduğu görülmektedir. Çocuklar, özellikle çocuk edebiyatı ve eğitimle ilgili çalışmalar için yaygın bir örneklem grubudur. Öğrenciler ve üniversite öğrencileri ise, dil öğrenimi ve akademik bağlamlarda yapılan araştırmalarda sıklıkla kullanılmaktadır. Yabancı dil öğrencileri ve tıp öğrencileri de çok özel alanlarda yapılan çalışmalarda önemli örneklem gruplarıdır.

Türkiye’deki çeşitli üniversitelerde gerçekleştirilen yüksek lisans ve doktora düzeyindeki tezler; çocuk ve yetişkin edebiyatında, çizgi filmlerde ve akademik metinlerde Türkçenin söz varlığı kullanımını çeşitli yönleriyle incelemekte ve bu unsurların dil öğrenimi ve eğitimi üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir.

Türk edebiyatı ve eğitimi bağlamında farklı eserlerdeki söz varlığını inceleyen çeşitli akademik çalışmalarda Gülten Dayıoğlu, Aytül Akal, Behiç Ak ve diğer Türk yazarların eserlerindeki söz varlığı unsurlarının analizine odaklanılmıştır. Bu incelemeler, eserlerin dil öğretimindeki potansiyellerini belirlemek ve dil bilgisi açısından değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. İncelenen eserler hem yetişkin hem de çocuk edebiyatını kapsamakta olup Türkçenin zengin söz varlığını ve dilin kullanım çeşitliliğini göstermektedir.

Çalışmalar, genellikle betimsel ve nitel araştırma yöntemleri kullanarak, çocuk ve yetişkin edebiyatında dilin nasıl kullanıldığını derinlemesine incelemektedir. Ayrıca deyimler, ikilemeler ve yabancı sözcükler gibi çeşitli söz varlığı öğelerinin kullanım sıklığı ve bu öğelerin dil öğrenimi üzerindeki etkileri ortaya konmaktadır. Araştırma amaçları, eserlerdeki söz varlığı unsurlarını tespit etmek ve bu unsurların kullanımını kategorik olarak analiz etmeye odaklanmıştır. Bu çalışmaların sonuçları, eserlerin söz varlığı açısından genellikle zengin olduğunu göstermektedir; ancak bazı çalışmalar, belirli söz varlığı unsurlarının yetersiz kullanıldığını da belirtmiştir. Örneğin, çocuk kitaplarında deyimler ve ikilemeler sıklıkla kullanılırken, atasözleri ve tekerlemeler daha az kullanılmaktadır. Bu bulgular, yazarların dil seçimlerini ve edebi eserlerin dil öğretimindeki potansiyelini daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Yapılan incelemeler sonucunda, Türkçe eğitimi açısından söz varlığının önemli bir unsur olduğu ve çocuklara yönelik eserlerde bu unsurların dikkatlice işlendiği görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma, sosyal bilimlerde kullanılan ve katılımcıların deneyimlerini, düşüncelerini ve duygularını anlamayı amaçlayan bir araştırma türüdür (Yıldırım & Şimşek, 2016). Nitel araştırmanın temel amacı, belirli bir konuyu derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde incelemek ve bu konuya ilişkin detaylı ve zengin veriler elde etmektir (Creswell, 2014). Nitel araştırmalar, araştırmacının katılımcılarla etkileşim kurarak onların bakış açılarını anlamasını ve yorumlamasını sağlar (Patton, 2015). Bu araştırma yöntemi, araştırmacıya esneklik sağlar ve araştırma sürecinde yeni bulgulara göre yöntem ve stratejilerini uyarlama olanağı tanır (Merriam, 2009).

Nitel araştırmalar, araştırmacıya katılımcılarla etkileşim kurma, onların bakış açılarını anlama ve yorumlama imkânı verir. Bu çalışmada, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 365 Gün Öykü Serisi'ndeki amaca uygun olarak seçilen öykü kitaplarının söz varlığı unsurlarının ve sözcük türlerinin tespit edilmesi ve analiz edilmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla, nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş, öykü kitaplarındaki söz varlığı unsurları ve sözcük türleri detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Veri Kaynakları

Araştırmanın veri kaynağı, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 365 Gün Öykü Serisi'ndeki 52 kitap arasından farklı temaları barındıran 13 kitaptır. Bu konular sayılar, renkler, hayvanlar, kültürel öğeler, zaman, arkadaşlık, sorumluluk, oluşum evreleri, sürdürülebilirlik, geri dönüşüm, drama, yaşam alanları, empati olarak belirlenmiştir. 13 kitap seçilmesinin nedeni aynı konuların diğer hikâyelerde tekrar etmesidir. Bu kitaplar, çalışmanın amacına uygun olarak seçilmiş ve incelenmiştir. Toplamda 53 kitap bulunmasına rağmen, “Çekirdek” isimli öykü kitabı metin barındırmadığı için örneklem grubuna dâhil edilmemiştir. Örneklem seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, belirli bir amaca yönelik olarak seçilen örneklem grubunun incelenmesi sürecidir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Amaçlı örnekleme, araştırma konusuyla ilgili en uygun verileri sağlayacak katılımcı veya belgelerin seçilmesini sağlar (Patton, 2002).

Amaçlı örnekleme, nitel araştırmalarda sıkça kullanılan bir yöntemdir ve araştırmacının belirli bir konuyu derinlemesine incelemesine olanak tanır (Creswell, 2014). Bu yöntemde, araştırmacı, araştırma konusuyla doğrudan ilişkili olan ve araştırmanın amacına uygun verileri sağlayacak olan katılımcı veya belgeleri seçer.

Araştırmanın veri kaynağı seçimi, araştırmanın genellenebilirliğini sınırlayabilir ancak nitel araştırmaların amacı, derinlemesine ve detaylı bilgi elde etmek olduğundan, bu durum araştırmanın geçerliliğini etkilemez (Creswell, 2014). Bu çalışmada, 13 öykü kitabı, söz varlığı unsurları ve sözcük türleri açısından analiz edilmiştir. Bu veri kaynağı, araştırmanın amacı doğrultusunda yeterli ve uygun bir kapsam sunmaktadır. 365 Gün Öykü Serisi içerisinde seçilen kitaplar aşağıda sıralanmıştır:

1. Renkli Çizmeler
2. Unun Var mı?
3. Doğum Günüm Ne Zaman?
4. Mozaik
5. Bir Yumak Macera
6. Büyüteç
7. Kostüm Dolabı
8. Bir Uçurtma İki Çocuk
9. Bir Ben Bir O
10. Bu Kış Uyumasak Olmaz mı?
11. Ara Bul
12. Kütüphanesinde Ne Var?
13. Memleketim Rize.

Veri Toplama Yöntemi

Veri toplama yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı materyallerin sistematik bir şekilde incelenmesi ve yorumlanmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Doküman analizi, nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan ve veri toplamada etkili bir yöntemdir (Bowen, 2009). Bu çalışmada, 53 öykü kitabından amaca uygun şekilde seçilen 13 kitap incelenmiş ve bu kitaplarda yer alan söz varlığı unsurları belirlenmiştir.

Doküman analizi, veri toplama sürecinde zaman ve maliyet açısından avantaj sağlar ve mevcut verilerin yeniden kullanılmasına olanak tanır (Merriam, 2009). Bu yöntemde, var olan belgeler üzerinde detaylı bir inceleme yapılarak belirli bir konunun anlaşılması ve yorumlanması sağlanır. Bu araştırmada kullanılan dokümanlar, öykü kitapları olduğu için veri

toplama sürecinde herhangi bir katılımcı müdahalesi gerekmemiştir. Bu durum, araştırmanın objektifliğini ve güvenilirliğini artırmıştır.

Verilerin Analizi

Veri analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi; yazılı, sözlü veya görsel materyallerin sistematik bir şekilde incelenmesi ve kodlanması sürecidir (Yıldırım & Şimşek, 2016). İçerik analizi, nitel verilerin anlamlı kategorilere ayrılması ve bu kategoriler arasındaki ilişkilerin incelenmesini sağlar (Krippendorff, 2004). Bu yöntemde, veriler belirli temalar ve kategoriler altında sınıflandırılarak analiz edilir. Bu çalışmada, öykü kitaplarındaki söz varlığı unsurları ve sözcük türleri belirlenmiş, bu veriler tematik olarak sınıflandırılmıştır.

İçerik analizi sürecinde öncelikle verilerin okunması ve anlamlı birimler hâlinde kodlanması gerekmektedir (Miles & Huberman, 1994). İçerik analizi, veri analizi sürecinde esneklik ve derinlik sağlar. Bu yöntemde, verilerin anlamlı kategoriler hâlinde sınıflandırılması ve bu kategoriler arasındaki ilişkilerin incelenmesi, araştırmacının verileri daha derinlemesine anlamasına ve yorumlamasına olanak tanır (Krippendorff, 2004). Bu çalışmada, öykü kitaplarındaki metinler detaylı bir şekilde okunmuş ve söz varlığı unsurları tespit edilmiştir. Daha sonra bu unsurlar belirli kategoriler altında toplanmış ve analiz edilmiştir. Bu unsurlar tematik olarak sınıflandırılmıştır.

Sözcük türleri ise Aksan (2009), Ergin (2000) ve Korkmaz'ın (2007) sınıflandırması göz önünde bulundurularak “isim, fiil, sıfat, zarf, zamir, bağlaç, edat” kategorilerinde değerlendirilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik, araştırmanın amacına uygun olarak doğru ve tutarlı sonuçlar elde edilmesi anlamına gelir. Güvenirlik ise, araştırma sonuçlarının tekrarlanabilir ve tutarlı olmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu çalışmada, geçerlik ve güvenirliliği sağlamak amacıyla aşağıdaki önlemler alınmıştır:

Veri Toplama Yöntemlerinin Geçerliliği

Araştırmada kullanılan doküman analizi yöntemi, araştırmanın amacına uygun olarak seçilmiş ve uygulanmıştır. 365 Gün Öykü Serisi'ndeki öykü kitapları, araştırma konusu ile doğrudan ilişkili olduğu için veri toplama yöntemi olarak seçilmiştir. Bu seçim, araştırmanın iç geçerliğini artırmıştır (Lincoln & Guba, 1985).

Veri Analizinin Güvenirliliği

İçerik analizi yöntemi ile elde edilen veriler, iki bağımsız araştırmacı tarafından kodlanmış ve analiz edilmiştir. Kodlama sürecinde araştırmacılar arasındaki tutarlılık oranı hesaplanarak güvenilirlik sağlanmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik, araştırmanın sonuçlarının objektif ve güvenilir olmasını sağlar (Miles & Huberman, 1994).

Uzman Görüşü

Araştırmanın her aşamasında alanında uzman üç akademisyenden görüş alınarak geçerlik ve güvenilirlik artırılmıştır. Uzman görüşü, araştırmanın metodolojik açıdan doğru ve tutarlı olmasını sağlar (Patton, 2015).

Detaylı Betimleme

Araştırma süreci ve elde edilen bulgular detaylı bir şekilde betimlenerek okuyuculara sunulmuştur. Detaylı betimleme, araştırmanın şeffaflığını ve anlaşılabilirliğini artırır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Geçerlik ve güvenilirlik, nitel araştırmaların önemli birer bileşenidir ve araştırmanın kalitesini ve güvenilirliğini artırır. Bu çalışmada, geçerlik ve güvenilirliği sağlamak için çeşitli stratejiler kullanılmış ve bu stratejilerin, araştırmanın sonuçlarının doğruluğunu ve güvenilirliğini artırmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

İncelenen Kitaplardaki Sözcük Türlerine Ait Bulgular

- İncelenen Kitaplardaki İsimlere Ait Bulgular

İncelenen kitaplardaki isimlerin listesi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1. *Renkli Çizmeler Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Torti	7	15.90	Torti'nin çizimleri çok kirlendi.
2	Çizme	24	54.54	Torti'nin çizimleri çok kirlendi.
3	Tırtıl	2	4.54	Tırtıl Torti yağmurda yürümeyi çok sever.
4	Rüzgâr	1	2.27	O sırada kuvvetli bir rüzgâr esti.
5	Çocuk	4	9.09	Bir çift sarı çizme, çocuk parkına düştü.
6	Tahterevalli	1	2.27	Parkta oynayan çocuklar çizimleri tahterevalli olarak kullandı.
7	Okul	1	2.27	Bir çift pembe çizme, okul bahçesine düştü.
8	Yuva	1	2.27	Kumrular çizimleri yuva olarak kullandı.
9	Karınca	1	2.27	Karıncalar çizimleri yuva olarak kullandı.
10	Yağmur	2	4.54	Yağmur yağıyor yine.

Tablo 1’de, “Renkli Çizmeler” kitabında geçen isimlerin sıklığı ve yüzdesine göre en sık kullanılan isim “Çizme” olup, %54,54 oranında yer almaktadır. “Torti” ismi %15,90, “Çocuk” ismi %9,09 oranında geçmiştir. Orta sıklıkta kullanılan isimler “Tırtıl” ve “Yağmur” olup, her biri %4,54 oranında kullanılmıştır. “Rüzgâr”, “Tahterevalli”, “Okul”, “Yuva” ve “Karınca” isimleri ise %2,27 oranıyla en az kullanılan isimlerdir.

Tablo 2. *Unun Var mı? Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Tarla	1	2.56	Önce tarlada buğdaydı, değirmende una dönüştü
2	Maya	1	2.56	Maya, su ve tuzla karışınca bazen ekmek, pide, bazen de lavaş ya da bazlama olur sana
3	Su	2	5.12	Maya, su ve tuzla karışınca bazen ekmek, pide, bazen de lavaş ya da bazlama olur sana
4	Süt	1	2.56	İçine üç yumurta, şeker ve süt katınca bak neler oluyor ona?
5	Yumurta	1	2.56	İçine üç yumurta, şeker ve süt katınca bak neler oluyor ona?
6	Lezzet	1	2.56	Yağda kavurunca lezzet katar çorbana.
7	Çorba	2	5.12	Hangi çorba olsun akşama?
8	Şeker	2	5.12	Tereyağı ve şekerle yuvarla.
9	Un	3	7.69	İşte, un kurabiyesi karşında!
10	Tuz	2	5.12	Tuz ve su ekleyip yoğurunca oyun hamuru bile olur sana.

“Unun Var mı?” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan ismin %7.69 oranıyla “un” olduğu görülmektedir. Bu ismi %5.12 oranlarıyla “su”, “çorba”, “şeker” ve “tuz” isimleri takip etmektedir. %2.56 oranında yer alan isimler ise “tarla”, “maya”, “süt”, yumurta” ve “lezzet” olarak sıralanmıştır.

Tablo 3. *Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ece	12	11.65	Ece ile dedesi ellerinde balonlarla parktan eve döndü.
2	Dede	7	6.80	Dede, benim doğum günüm ne zaman? diye sordu Ece.
3	Takvim	1	0.97	Dedesi takvime baktı, Ece’ye dönerken Doğum gününe 5 gün kaldı. dedi.
4	Doğum günü	6	5.83	Son balonu patlattığın gün senin doğum günün olacak, dedi.
5	Balon	9	8.74	Ece’nin 5 balonu vardı.
6	Salon	1	0.97	Salona girdi.
7	Paket	7	6.80	3 numaralı paketi açtı içi yine boştu.
8	Sıra	1	0.97	Sıra 1 numaralı pakete gelmişti.
9	Hediye	4	3.88	Herkesin hediyesi bir pakete sığmamıştı.
10	Bayrak	1	0.97	Ece bayrağı eline aldı ve bayrağımız da benim için mi? diye sordu.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan ismin %11.65 oranıyla “Ece” olduğu görülmektedir. Bu ismi %8.74 oranıyla “balon” takip ederken %6.80 oranıyla “dede” ve “paket” isimleri aynı sıklıkta kullanılmıştır. “Doğum günü” ismi %5.83 oranında yer almakta, “hediye” ismi %3.88 oranında kullanılmıştır. En az kullanılan isimler ise %0.97 oranıyla “takvim”, “salon”, “sıra” ve “bayrak” olmuştur.

Tablo 4. *Mozaik Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Canan	2	2.0	Abim Kaan ve kardeşim Canan ile futbol oynamayı çok severiz.
2	Futbol	3	3.0	Abim Kaan ve kardeşim Canan ile futbol oynamayı çok severiz.
3	Salon	2	2.0	O gün yine salonda futbol oynuyorduk.
4	Vazo	11	11.0	Vazo kırıldı.
5	Anne	6	6.0	Annem işten eve gelince olanları ona anlattık.
6	Mağaza	1	1.0	Ertesi gün hep birlikte bir mağazaya gittik.
7	Parça	4		Kırılan vazonun parçaları hâlâ duruyor.
8	Mozaik	1	1.0	O sırada aklıma okulda yumurta kabuklarıyla yaptığımız mozaik çalışması geldi.
9	Baba	7	7.0	Babam uzun olanı, Canan kısa olanı beğendi.
10	Sürpriz	1	1.0	Anne sana bir sürprizim var dedik.

“Mozaik” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “vazo” isminin %11 oranıyla en yüksek sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. “Baba” ismi %7 oranında, “anne” ismi %6 oranında yer alırken, “parça” ismi ise %4 oranında kullanılmıştır. “Futbol” ismi %3

oranında, “Canan” ve “salon” isimleri %2 oranında yer almakta, “mağaza”, “mozaik” ve “sürpriz” isimleri ise %1 oranında eşit sıklıkla kullanılmaktadır.

Tablo 5. *Bir Yumak Macera Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Kedi	2	1.89	Kedi balkonda yumağıyla oynuyordu.
2	Pati	1	0.94	Üçüncü patide yumak hooop diye aşağı doğru yuvarlanmaya başladı.
3	Yuva	3	2.83	Birkaç gün sonra kuş, bulduğu çalılarla yeni bir yuva yaptı.
4	Yumak	19	17.92	Yumak takıldığı daldan aşağıya düştü
5	Palyaço	1	0.94	Oyun oynayan bir palyaçonun önüne yuvarlandı.
6	Kuş	4	3.77	Kuş, yumağı yuvasına koyunca sıcacık bir yuvaya sahip oldu.
7	Uçurtma	6	5.66	Uçurtma gökyüzüne ulaştı.
8	Çocuk	4	3.77	Çocuk uçurtmasını daldan almak için uçurtmanın ipini çekti.
9	Meyve	1	0.94	Kırmızı yumak; kediye oyuncak, ağaca meyve, palyaçoya top, kuşlara yuva, uçurtmaya ip olmuştu.
10	Çim	1	0.94	Çocuk kırmızı yumağı çimlerin arasına bıraktı.

“Bir Yumak Macera” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “yumak” isminin %17.92 oranıyla en yüksek sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. “Uçurtma” ismi %5.66 oranında yer alırken “kuş” ve “çocuk” isimleri %3.77 oranında, “yuva” ismi %2.83 oranında yer almıştır. “Kedi” ismi %1.89 oranında yer alırken, “pati”, “palyaço”, “meyve” ve “çim” isimleri %0.94 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 6. *Büyüteç Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Keşif	2	3.23	Bu benim keşif kutum.
2	Büyüteç	12	19.35	Büyüteç küçük şeyleri daha büyük görmemizi sağlar.
3	Karınca	1	1.61	Büyüteçle karıncaları daha yakından görebilirim.
4	Portakal	1	1.61	Portakal kabuğuna büyüteçle bakarak gözeneklerini inceleyebilirim.
5	Balık	1	1.61	Büyüteçle balığın pullarını daha detaylı inceleyebilirim.
6	Örümcek	1	1.61	Örümceğe ve örümcek ağına büyüteçle bakabilirim.
7	Dede	1	1.61	Aaa, dedemin gözlüğü de büyüteç gibi!
8	Harf	1	1.61	O da harfleri kocaman gösteriyor.
9	Varlık	2	3.23	Aşağıda belirli bir kısmı verilen varlıkları büyüteçle inceleyelim.
10	Soğan	1	1.61	Soğan, kivi, mısır, çilek, kaktüs, kozalak, uğur böceği, kelebek, karpuz, salyangoz, peynir, bal peteği

“Büyüteç” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “büyüteç” isminin %19.35 oranında en yüksek sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. “Keşif” ve “varlık” isimleri %3.23 oranında yer alırken, “karınca”, “portakal”, “balık”, “örümcek”, “dede”, “harf” ve “soğan” isimleri %1.61 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 7. *Kostüm Dolabı Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
----------	------	---------------	-------	-------------

1	Tiyatro	3	3.85	Burası bir tiyatro sahnesi.
2	Kostüm	16	20.51	Tiyatro oyunlarında kullanılan kostümler buradan seçilir.
3	Tavus Kuşu	2	2.56	Tasarımcı Tavus Kuşu, oyunculara uygun kostümleri seçer ve verir.
4	Rakam	10	12.82	Bir rakamından zürafa kostümü olur, bir kuyruklu.
5	Üç	2	2.56	Üç rakamından kelebek kostümü olur, üç benekli.
6	Bıyıklı	1	1.28	Altı rakamından kedi kostümü olur, altı bıyıklı.
7	Kuş	1	1.28	Beş rakamından kuş kostümü olur, kuyruğu beş tüylü.
8	Örümcek	1	1.28	Sekiz rakamından örümcek kostümü olur, sekiz bacaklı.
9	Gösteri	3	3.85	Gösteri günü geldiğinde tiyatro oyuncularını kostümleriyle sahnede yerlerini alırlar.
10	İzleyici	1	1.28	Sahneye çıkan tiyatrocular izleyiciler tarafından alkışlanırlar.

“Kostüm Dolabı” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “kostüm” isminin %20.51 ile en yüksek oranda kullanıldığı görülmektedir. Bunu %12.82 ile “rakam” takip etmektedir. “Tiyatro” ve “gösteri” isimleri %3.85 oranında yer alırken, “tavus kuşu” ve “üç” isimleri %2.56 oranında kullanılmıştır. “Bıyıklı”, “kuş”, “örümcek” ve “izleyici” isimleri ise %1.28 oranında en düşük sıklıkta kullanılmıştır.

Tablo 8. *Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Lale	11	10.78	Lale camdan bakarken abisiyle uçurtma uçurduğu günü hatırladı.
2	Uçurtma	23	22.55	Uçurtmayı elinden kaçırmamak için uçurtmanın ipini sıkıca tutması gerektiğini abisinden öğrenmişti.
3	Rüzgâr	2	1.96	Rüzgâr estikçe uçurtma havalandı, havalandı.
4	Gökyüzü	1	0.98	Gökyüzünde güzelce süzüldü.
5	Abi	5	4.90	Abime ne söyleyeceğim?
6	Kedi	3	2.94	O sırada bir kedi ağaca tırmandı.
7	Kuş	2	1.96	Sonra uçurtmanın yanına bir kuş kondu.
8	Bukalemun	2	1.96	Uçurtmanın yanına bu sefer de bir bukalemun geldi.
9	İp	5	4.90	O da ne! Uçurtmanın ipi koptu.
10	Ağaç	3	2.94	Küçük bir sincap ağaca hızlıca tırmandı.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “uçurtma” isminin %22.55 ile en yüksek oranda kullanıldığı görülmektedir. Bunu %10.78 ile “lale” takip etmektedir. “Abi” ve “ip” isimleri %4.90 oranında, “kedi” ve “ağaç” %2.94 oranında kullanılmıştır. “Rüzgâr”, “kuş” ve “bukalemun” isimleri %1.96 oranında yer alırken, “gökyüzü” ismi %0.98 ile en düşük sıklıkta kullanılmıştır.

Tablo 9. *Bir Ben Bir O Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Öğretmen	2	3.03	Öğretmenimiz merhaba çocuklar, sınıfımıza yeni gelen arkadaşınızı sizinle tanıştırmak istiyorum.
2	Çocuk	2	3.03	Bugün sınıfa girdiğimde öğretmenimizin yanına bir çocuk vardı.
3	Müzik	2	3.03	Müzik durduğunda en yakınımızdaki arkadaşımızla göz göze gelerek kendimizi tanıttık.

4	Malik	4	6.06	Tanışma oyunumuzda yeni gelen arkadaşımızın adının Malik olduğunu ve Türkiye'ye geldiğini öğrendim.
5	Kâğıt	9	13.64	Masaya oturup kâğıt aldım.
6	Boya	3	4.55	Boyaları elime aldım ve katladığım kâğıdı boyamaya başladım.
7	Yanıt	1	1.52	Bana yanıt vermedi, sadece yüzüme baktı.
8	Masa	1	1.52	Masaya oturup kâğıt aldım.
9	Uçak	3	4.55	Ben kâğıttan uçağımı uçurdum.
10	Arkadaş	2	3.03	İşte, Malik'le arkadaşlığımız böyle başladı.

“Bir Ben Bir O” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan ismin %13.64 oranıyla “kâğıt” olduğu görülmektedir. Bunu %6.06 oranıyla “Malik” ismi takip etmektedir. “Boya” ve “uçak” isimleri %4.55 oranında yer alırken “öğretmen”, “çocuk”, “müzik” ve “arkadaş” isimleri %3.03 oranında kullanılmıştır. En az kullanılan isimler ise %1.52 oranında “yanıt” ve “masa” olarak sıralanmıştır.

Tablo 10. *Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Tonti	13	11.61	Tonti mağaradan başını çıkarıp gökyüzüne baktı.
2	Kış	13	11.61	Bu kış uyumasak olmaz mı?
3	Kar	6	8.04	Kar yağınca ormanın nasıl görüldüğünü merak ediyorum, dedi.
4	Yediuyur	2	1.79	Yediuyur kış hazırlığı yapıyordu.
5	Yol	3	2.68	Uyku vaktim yaklaştı, dedi ve yoluna devam etti.
6	Dede	3	2.68	Dedesinin yanına gitti.
7	Kova	2	1.79	Dolan kova ağırlaştı ve aşağı indi.
8	Yuva	2	1.79	Yılan kıvrılarak yuvasına giriyordu.
9	Fikir	1	0.89	Dedesini onu uyandıracak bir fikri olduğunu söyledi.
10	Sene	1	0.89	Her sene kış partisi yapmak için anlaşarak yuvalarına dönüp kış uykularına devam etiler.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “Tonti” ve “kış” isimlerinin %11.61 oranıyla en sık kullanılan isimler olduğu görülmektedir. “Kar” ismi %8.04 oranında yer alırken, “yol” ve “dede” isimleri %2.68 oranında kullanılmıştır. “Yediuyur”, “kova” ve “yuva” isimleri %1.79 oranında yer alırken, “fikir” ve “sene” isimleri %0.89 oranında en az kullanılan isimler olmuştur.

Tablo 11. *Ara Bul Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Hayvan	7	18.92	Bu hayvan, Asya kıtasında yaşayan bir Sibiry kaplanıdır.
2	Kıta	7	18.92	Bu hayvan, Asya kıtasında yaşayan bir Sibiry kaplanıdır.
3	Sayfa	7	18.92	Yan sayfada saklanmış Sibiry kaplanını bul.
4	Nesil	7	18.92	Nesli tükenmek üzeredir.
5	Hortum	1	2.70	Hortumu vardır.
6	Renk	2	5.41	Başı ve boynu pembe renktedir.
7	Ses	1	2.70	Korkutucu sesler çıkarır.
8	Bacak	2	5.41	Bacakları ve ayakları pembedir.
9	Ayak	2	5.41	Dört ayağı vardır.
10	Benek	1	2.70	Benekleri vardır.

“Ara Bul” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “hayvan”, “kıta”, “sayfa” ve “nesil” isimlerinin her birinin %18.92 oranında en sık kullanılan kelimeler olduğu görülmektedir. Diğer yandan, “hortum”, “ses” ve “benek” gibi kelimeler %2.70 oranında daha az sıklıkla kullanılmış; “renk”, “bacak” ve “ayak” isimleri ise %5.41 oranında orta sıklıkta yer almıştır.

Tablo 12. *Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Kümes	2	14.29	Kümesin içinde ne var?
2	İnek	1	7.14	İnek mi?
3	Koyun	1	7.14	Koyun mu?
4	Keçi	1	7.14	Keçi mi?
5	Eşek	1	7.14	Eşek mi?
6	Boğa	1	7.14	Boğa mı?
7	At	1	7.14	At mı?
8	Koç	1	7.14	Koç mu?
9	Deve	1	7.14	Deve mi?
10	Tavuk	2	14.29	Yoksa tavuk mu?

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “kümes” ve “tavuk” isimlerinin %14.29 oranıyla en sık kullanılan isimler olduğu görülmektedir. Diğer isimlerden “inek”, “koyun”, “keçi”, “eşek”, “boğa”, “at”, “koç” ve “deve” ise %7.14 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Bu dağılım, kitabın anlatımında “kümes” ve “tavuk” kavramlarının diğer isimlere göre daha fazla vurgulandığını, geri kalan isimlerin ise eşit derecede önemli olduğunu göstermektedir.

Tablo 13. *Memleketim Rize Kitabındaki İsimler Listesi*

Sıra No.	İsim	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Asiye	1	1,96	Merhaba, benim adım Asiye.
2	Çay	3	5.88	Siz de bir bardak Rize çayı alırsınız?
3	Baba	4	7.84	Babam bazen takayla balık tutmaya gider.
4	Zaman	1	1,96	Babamı beklerken ben de eğlenceli zaman geçiririm.
5	Çorap	1	1,96	Ninem bazen çorap örer, ben de onu izlerim.
6	Tulum	1	1,96	Dayım bazen tulum çalar, ben de horon oynarım.
7	Mıhlama	2	3.92	Annem bazen mıhlama yapar, ben de mısır ekmeğiyle mıhlama yerim.
8	Yağmur	2	3.92	Yağmur yağarken damlacıkların pencereden süzülüşünü izlerim.
9	Hamsi	2	3.92	Babam elinde hamsilerle denizden döner, ben de babamı kapıda karşılarım.
10	Dere	1	1,96	Yağmurun çatıda çıkardığı sesi, evimizin önündeki derenin sesine benzetirim.

“Memleketim Rize” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığına bakıldığında, “babam” isminin %7.84 oranıyla en sık kullanılan isim olduğu görülmektedir. “Çay” ismi %5.88 oranıyla ikinci sırada yer alırken, “mıhlama,” “yağmur” ve “hamsi” isimleri %3.92 oranında eşit sıklıkta

kullanılmıştır. Diğer isimler olan “Asiye”, “zaman”, “çorap”, “tulum” ve “dere” ise %1.96 oranında daha az sıklıkta kullanılmıştır.

- İncelenen Kitaplardaki Sıfatlara Ait Bulgular

İncelenen kitaplardaki sıfatların listesi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 14. Renkli Çizmeler Kitabındaki Sıfatlar Listesi

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Temizlediği	1	3.57	Temizlediği çizimleri yaprağın üzerine dizdi.
2	Bir	9	32.14	O sırada kuvvetli bir rüzgar esti.
3	Kuvvetli	1	3.57	O sırada kuvvetli bir rüzgar esti.
4	Çift	7	25	Bir çift sarı çizme, çocuk parkına düştü.
5	Kırmızı	1	3.57	Bir çift kırmızı çizme, ağacın dalına takıldı.
6	Turuncu	1	3.57	Bir çift turuncu çizme, bir evin bahçesine düştü.
7	Mavi	1	3.57	Bir çift mavi çizme, tarlaya düştü.
8	Beyaz	2	7.14	Beyaz çizmelerine baktı ve düşünmeye başladı.
9	Mor	1	3.57	Bir çift mor çizme, toprağa düştü.
10	Farklı	1	3.57	Tırtıl Torti, çizmelerinin böyle farklı amaçlarla kullanılabileceğini hiç düşünmemişti.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “Bir” sıfatı, toplam sıfatların %32,14’ünü oluşturarak en sık kullanılan sıfat olurken, “Çift” sıfatı %25 oranında metinde yer almaktadır. Diğer sıfatlar ise, örneğin “Temizlediği”, “Kuvvetli”, “Kırmızı”, “Turuncu”, Mavi”, “Mor” ve “Farklı”, %3,57’lik oranla tekil kullanımlarla öne çıkmaktadır. “Beyaz” sıfatı ise %7,14 oranında iki kez kullanılmıştır.

Tablo 15. Unun Var mı? Kitabındaki Sıfatlar Listesi

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Üç	1	33.33	İçine üç yumurta, şeker ve süt katınca bak, neler oluyor ona?
2	Hangi	1	33.33	Hangi çorba olsun akşama?
3	Biraz	1	33.33	Hâlâ biraz unun kaldıysa başka neler olur acaba?

“Unun Var mı?” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “üç”, “hangi” ve “biraz” sıfatlarının %33.33 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler, kitabın sıfat dağılımında dengeli bir kullanımının olduğunu ve her bir sıfatın aynı sıklıkta yer aldığını nicel olarak göstermektedir.

Tablo 16. Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Sıfatlar Listesi

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	İyi	1	3.45	Dedesini bunu daha iyi anlamak için bir fikrim var.
2	Sevdiği	1	3.45	Heyecanla en sevdiği elbisesini giydi.
3	Birer	1	3.45	Annesi, babası, dedesi, ninesi ve abisi Ece için birer hediye paketi hazırlamıştı.
4	Beş	3	10.34	Ece’nin beş balonu vardı.
5	Yine	1	3.45	Üç numaralı paketi açtı içi yine boştu.

6	Her	1	3.45	Her gün uyandığında bir balon patlatacaksın.
7	Dört	3	10.34	Ece'nin dört balonu vardı. Birini daha patlattı, üç balonu kaldı.
8	Üç	2	6.90	Üç numaralı paketi açtı içi yine boştu.
9	Bir	6	20.69	Acaba kimse bir şey almamış mıydı?
10	Aynı	1	3.45	İlk defa beş hediye aynı pakette alıyordu.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “bir” sıfatının %20.69 oranıyla en sık kullanılan sıfat olduğu görülmektedir. “Beş” ve “dört” sıfatları %10.34 oranında, “üç” sıfatı ise %6.90 oranında kullanılmıştır. Diğer sıfatlar olan “iyi”, “sevdiği”, “birer”, “yine”, “her” ve “aynı” ise %3.45 oranında eşit miktarda yer almaktadır.

Tablo 17. Mozaik Kitabındaki Sıfatlar Listesi

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	O	2	5.41	O gün yine salonda futbol oynuyorduk.
2	Bir	6	16.22	Bir ses geldi: ÇATTT!
3	Kırık	3	8.11	O sırada yerdeki kırık vazoyu gördü.
4	Çeşit çeşit	1	2.70	Burada çeşit çeşit vazolar vardı.
5	Küçük	1	2.70	Anneme vazo seçmeye çalışırken ben küçük olanı alalım dedim, abim büyük olanı alalım dedi.
6	Büyük	1	2.70	Anneme vazo seçmeye çalışırken ben küçük olanı alalım dedim, abim büyük olanı alalım dedi.
7	Uzun	1	2.70	Babam uzun olanı, Canan kısa olanı beğendi.
8	Kısa	1	2.70	Babam uzun olanı, Canan kısa olanı beğendi.
9	Çok	1	2.70	Babam aynısını bulmamız çok zor, bu vazo teyzenizin hediyesiydi, dedi.
10	Ertesi	1	2.70	Ertesi gün hep birlikte bir mağazaya gittik.

“Mozaik” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan sıfatın %16.22 oranıyla “bir” olduğu görülmektedir. Bunu %8.11 oranıyla “kırık” sıfatı takip etmektedir. “O” sıfatı %5.41 oranında yer alırken, “çeşit çeşit”, “küçük”, “büyük”, “uzun”, “kısa”, “çok” ve “ertesi” sıfatları ise %2.70 oranıyla en az kullanılan sıfatlar arasında yer almıştır.

Tablo 18. Bir Yumak Macera Kitabındaki Sıfatlar Listesi

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bir	8	21.62	Bir pati attı.
2	Üçüncü	1	2.70	Üçüncü patide yumak hooop diye aşağı doğru yuvarlanmaya başladı.
3	Sert	1	2.70	Birden sert bir rüzgâr esti.
4	O	1	2.70	O sırada kırmızı yumağı gördü.
5	Bu	1	2.70	Bu yumak benim topuma ne kadar da benziyor.
6	Sıcacık	1	2.70	Kuş, yumağı yuvasına koyunca sıcacık bir yuvaya sahip oldu.
7	Kırmızı	4	10.81	Kırmızı yumak çocuğun uçurtmasına ip oldu.
8	Yerdeki	2	5.41	Yerdeki kırmızı yumağı gördü.
9	Daha	1	2.70	Bu yumağın ipliyle uçurtmamı daha yükseklerle uçabilirim diye sevindi.
10	Yeni	2	5.41	Şimdi çimlerin arasına atılacağı yeni macerayı bekliyordu.

“Bir Yumak Macera” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan sıfatın %21.62 oranıyla “bir” olduğu görülmektedir. Bunu %10.81 oranıyla “kırmızı” sıfatı takip etmektedir. “Yerdeki” ve “yeni” sıfatları %5.41 oranında yer alırken, “üçüncü”, “sert”, “o”, “bu”, “sıcacık” ve “daha” sıfatları ise %2.70 oranıyla en az kullanılan sıfatlar arasında yer almıştır.

Tablo 19. *Büyüteç Kitabındaki Sıfatlar Listesi*

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bir	2	22.22	İşte, bir büyüteç!
2	Küçük	2	22.22	Büyüteç küçük şeyleri daha büyük görmemizi sağlar.
3	Büyük	1	11.11	Büyüteç küçük şeyleri daha büyük görmemizi sağlar.
4	Posta Pulundaki	1	11.11	Büyüteçle posta pulundaki küçük yazıları daha büyük görebilirim.
5	Hangi	1	11.11	Peki, büyüteçle başka hangi varlıklara daha yakından bakabilirim?
6	Belirli	1	11.11	Aşağıda belirli bir kısmı verilen varlıkları büyüteçle inceleyelim.
7	Verilen	1	11.11	Aşağıda belirli bir kısmı verilen varlıkları büyüteçle inceleyelim.

“Büyüteç” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “bir” ve “küçük” sıfatlarının %22.22 oranıyla en sık kullanılan sıfatlar olduğu görülmektedir. “Büyük”, “posta pulundaki”, “hangi”, “belirli” ve “verilen” sıfatları ise her biri %11.11 oranında kullanılmıştır. Bu veriler, “bir” ve “küçük” sıfatlarının diğerlerine göre daha fazla vurgulandığını, ancak genel olarak sıfatların kullanımında nispeten dengeli bir dağılım olduğunu nicel olarak göstermektedir.

Tablo 20. *Kostüm Dolabı Kitabındaki Sıfatlar Listesi*

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bir	4	18.18	Burası bir tiyatro sahnesi.
2	Tasarımcı	2	9.09	Tasarımcı Tavus Kuşu, oyunculara uygun kostümleri seçer ve verir.
3	Dört	1	4.55	Dört rakamından köpek balığı kostümü olur, dört dişli.
4	Beş	1	4.55	Beş rakamından kuş kostümü olur, kuyruğu beş tüylü.
5	Altı	1	4.55	Altı rakamından kedi kostümü olur, altı bıyıklı.
6	Yedi	1	4.55	Yedi rakamından kirpi kostümü olur, yedi dikenli.
7	Sekiz	1	4.55	Sekiz rakamından örümcek kostümü olur, sekiz bacaklı.
8	Dokuz	1	4.55	Dokuz rakamından arı kostümü olur, dokuz çizgili.
9	Sahneye çıkan	1	4.55	Sahneye çıkan tiyatrocular izleyiciler tarafından alkışlanırlar.
10	Sonraki	1	4.55	Gösteri bittiğinde Tasarımcı Tavus Kuşu kostümleri dolaba yerleştirir ve bir sonraki gösteriyi heyecanla bekler.

“Kostüm Dolabı” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “bir” sıfatının %18.18 oranıyla en sık kullanılan sıfat olduğu görülmektedir. “Tasarımcı” sıfatı %9.09 oranında yer alırken, “dört”, “beş”, “altı”, “yedi”, “sekiz”, “dokuz”, “sahneye çıkan” ve “sonraki”

sıfatlarının ise her biri %4.55 oranında kullanılmıştır. Bu veriler, kitapta sıfat kullanımının belirgin şekilde yoğun olduğunu ve “bir” sıfatının diğer sıfatlara göre daha fazla vurgulandığını nicel olarak göstermektedir.

Tablo 21. *Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Sıfatlar Listesi*

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Rengârenk	1	5.56	Lale, abisinin rengârenk uçurtmasını aldı ve dışarı çıktı
2	Bir	6	33.33	Uçurtma bir ağacın dalına takıldı.
3	Duran	1	5.56	Lale, kuş uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kuş uçurtmanın yanında duran dalı aldı ve gitti.
4	Bu		5.56	Uçurtmanın yanına bu sefer de bir bukalemun geldi.
5	Keskin	1	5.56	Eline bir palamut aldı ve keskin dişleriyle onu kemirmeye başladı.
6	Kısacık	1	5.56	Lale hızlıca koştu, uçurtmayı kısacık kalan ipinden yakaladı.
7	Kısalan	1	5.56	Uçurtmanın kısalan ipini onarıp uçurtmayı yerine koydu.
8	Elindeki	1	5.56	Sonra gülümseyerek elindeki hediye paketini kardeşine uzattı.
9	O	1	5.56	O sırada bir kedi ağaca tırmandı.
10	Abisiyle uçurtma uçurduğu	1	5.56	Lale camdan bakarken abisiyle uçurtma uçurduğu günü hatırladı.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “bir” sıfatının %33.33 oranıyla en sık kullanılan sıfat olduğu görülmektedir. “Rengârenk”, “duran”, “bu”, “keskin”, “kısacık kalan”, “kısalan”, “elindeki”, “o” ve “abisiyle uçurtma uçurduğu” sıfatlarının ise her birinin %5.56 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu veriler, “bir” sıfatının kitapta belirgin bir ağırlığa sahip olduğu ve diğer sıfatların daha az sıklıkla yer aldığı görülmektedir.

Tablo 22. *Bir Ben Bir O Kitabındaki Sıfatlar Listesi*

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bir	3	21.43	Ve bir müzik açtı.
2	Yeni gelen	2	14.29	Öğretmenimiz merhaba çocuklar, sınıfımıza yeni gelen arkadaşınızı sizinle tanıştırmak istiyorum.
3	En		7.14	Müzik durduğunda en yakınımızdaki arkadaşımızla göz göze gelerek kendimizi tanıttık.
4	İki		7.14	Ben kâğıdın iki köşesini kıvırdım, o da kıvırdı.
5	Uç		7.14	Bu kez kâğıdın uç kısımlarını katladım, o da katladı.
6	Bu		7.14	Bu kez kâğıdın uç kısımlarını katladım, o da katladı.
7	Katladığım		21.43	Ben katladığım kısımları biraz açtım.
8	Kâğıttan		7.14	Ben kâğıttan uçağımı uçurdum.

“Bir Ben Bir O” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “bir” ve “katladığım” sıfatlarının %21.43 oranıyla en sık kullanılan sıfatlar olduğu görülmektedir. Diğer sıfatlar olan “yeni gelen”, “en yakınımızdaki”, “iki”, “uç”, “bu” ve “kâğıttan” kelimelerinin her biri %7.14 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Bu veriler, “bir” ve “katladığım” sıfatlarının

kitapta diğer sıfatlara göre daha fazla vurgulandığını ancak genel olarak sıfat kullanımının dengeli bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

Tablo 23. *Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Sıfatlar Listesi*

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bu	7	26.92	Bu kış uyumasak olmaz mı?
2	Yağan	2	7.69	Doya doya izleseک yağan karı...
3	Uykulu	1	3.85	Yediuyur uykulu gözlerle Tonti'ye baktı.
4	Taşıyan	1	3.85	Tonti mantar taşıyan sincapla karşılaştı ve ona sordu: bu kış uyumasak olmaz mı?
5	Tek	1	3.85	Tonti tek başına da olsa yağan karı görmek istiyordu.
6	Bir	3	11.54	Dedesi onu uyandıracak bir fikri olduğunu söyledi.
7	İlk	1	3.85	İlk kar taneleri düşmeye başlamıştı.
8	Her	2	7.69	Her yer bembeyazdı.
9	Hep	1	3.85	Hep beraber kışın tadını doya doya çıkardılar.
10	Ucundaki	1	3.85	Tahterevallinin ucundaki kova yavaş yavaş karla dolmaya başladı.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “bu” sıfatının %26.92 oranıyla en sık kullanılan sıfat olduğu görülmektedir. “Bir” sıfatı %11.54 oranında yer alırken, “yağan” ve “her” sıfatları %7.69 oranında kullanılmıştır. Diğer sıfatlar olan “uykulu”, “taşıyan”, “tek”, “ilk”, “hep”, ve “ucundaki” kelimelerinin her biri %3.85 oranında eşit sıklıkla yer almıştır. Bu veriler, “bu” sıfatının kitapta en çok vurgulanan sıfat olduğunu, diğer sıfatların ise daha dengeli bir dağılım sergilediğini nicel olarak göstermektedir.

Tablo 24. *Ara Bul Kitabındaki Sıfatlar Listesi*

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bu	7	16.67	Bu hayvan, Asya kıtasında yaşayan bir Sibiry kaplanıdır.
2	Yan	7	16.67	Yan sayfada saklanmış Sibiry kaplanını bul.
3	Saklanmış	7	16.67	Yan sayfada saklanmış Sibiry kaplanını bul.
4	Yaşayan	7	16.67	Bu hayvan, Asya kıtasında yaşayan bir Sibiry kaplanıdır.
5	Kısa	1	2.38	Kısa bacaklıdır.
6	Çok	1	2.38	Çok büyüktür.
7	Siyah	2	4.76	Siyah, geniş kanatları vardır.
8	Geniş	1	2.38	Siyah, geniş kanatları vardır.
9	Sarı	1	2.38	Kafasında sarı tüyleri vardır.
10	Korkutucu	1	2.38	Korkutucu sesler çıkarır.

“Ara Bul” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “bu”, “yan”, “saklanmış” ve “yaşayan” sıfatlarının her birinin %16.67 oranında en sık kullanılan sıfatlar olduğu görülmektedir. Bu veriler, kitapta bu dört sıfatın merkezî bir rol oynadığını göstermektedir. Diğer sıfatlar olan “kısa”, “çok”, “siyah”, “geniş”, “sarı” ve “korkutucu” ise daha düşük oranlarla, %2.38 ile %4.76 arasında değişen sıklıklarda kullanılmıştır. Özellikle “siyah” sıfatının %4.76 oranıyla diğer sıfatlara göre biraz daha fazla vurgulandığı dikkat çekmektedir.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabında sıfata rastlanmamıştır.

Tablo 25. Memleketim Rize Kitabındaki Sıfatlar Listesi

Sıra No.	Sıfat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bu	1	20	Bu ahşap konakta ailemle birlikte yaşıyorum.
2	Ahşap	1	20	Bu ahşap konakta ailemle birlikte yaşıyorum.
3	Rize	1	20	Siz de bir bardak Rize çayı alır mısınız?
4	Mutlu	1	20	İşte, en mutlu olduğum zaman.
5	Evimizin önündeki	1	20	Yağmurun çatıda çıkardığı sesi, evimizin önündeki derenin sesine benzettim.

“Memleketim Rize” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığı incelendiğinde, her bir sıfatın %20 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu sıfatlar arasında “bu”, “ahşap”, “Rize” “mutlu” ve “evimizin önündeki” kelimeleri yer almaktadır.

- İncelenen Kitaplardaki Fiillere Ait Bulgular

İncelenen kitaplardaki fiillerin listesi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 26. Renkli Çizmeler Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Sevmek	1	2.94	Tırtıl Torti yağmurda yürümeyi çok sever.
2	Kirlenmek	1	2.94	Torti'nin çizimleri çok kirlendi.
3	Düşmek	6	17.65	Bir çift sarı çizme, çocuk parkına düştü.
4	Kullanmak	9	26.47	Kumrular çizimleri yuva olarak kullandı.
5	Düşünmek	2	5.88	Beyaz çizmelere baktı ve düşünmeye başladı.
6	Yapmak	1	2.94	Torti beyaz çizmelerinden kapı süsü yaptı.
7	Gezmek	1	2.94	Çizmelerini giyer, ormanda gezer.
8	Dönmek	1	2.94	Çamura bata çıka dönüyor evine
9	Görünmek	1	2.94	Kirden görünmüyor çizmelerin renkleri.
10	Savrulmak	1	2.94	Çizmeler etrafa savruldu.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “kullanmak” fiilinin %26.47 oranında en sık kullanılan fiil olduğu, “düşmek” fiilinin ise %17.65 oranında ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Diğer fiiller olan “sevmek”, “kirlenmek”, “yapmak”, “gezmek”, “dönmek”, “görünmek” ve “savrulmak” %2.94 oranında, “düşünmek” ise %5.88 oranında kullanılmıştır.

Tablo 27. Unun Var mı? Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Dönüşmek	1	10	Önce tarlada buğdaydı, değirmende una dönüştü.
2	Olmak	5	50	Maya, su ve tuzla karışınca bazen ekmek, pide bazen de lavaş ya da bazlama olur sana.
3	Bak	1	10	İçine üç yumurta, şeker ve süt katınca bak, neler oluyor ona?
4	Katmak	1	10	Yağda kavurunca lezzet katar çorbana.
5	Yuvarlamak	1	10	Tereyağı ve şekerle yuvarla.
6	Kalmak	1	10	Hâlâ biraz unun kaldıysa başka neler olur acaba?

“Unun Var mı?” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “olmak” fiilinin %50 oranıyla en sık kullanılan fiil olduğu görülmektedir. “Dönüşmek”, “bak”, “katmak”,

“yuvarlamak” ve “kalmak” fiillerinin her biri %10 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Bu veriler, “olmak” fiilinin kitapta diğer fiillere göre belirgin bir ağırlığa sahip olduğunu, diğer fiillerin ise daha dengeli bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

Tablo 28. *Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Fiiller Listesi*

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Dönmek	1	2.44	Ece ile dedesi ellerinde balonlarla parktan eve döndü.
2	Sormak	2	4.88	Dede, benim doğum günüm ne zaman? diye sordu Ece.
3	Demek	3	7.32	Son balonu patlattığın gün senin doğum günün olacak, dedi.
4	Patlatmak	4	9.76	Birini patlattı, dört balonu kaldı.
5	Uyanmak	1	2.44	Ece o sabah heyecanla uyandı.
6	Giymek	1	2.44	Heyecanla en sevdiği elbisesini giydi.
7	Taramak	1	2.44	Dedesi, Ece’nin saçlarını taradı.
8	Açmak	3		Üç numaralı paketi açtı içi yine boştu.
9	Başlamak	1	2.44	Ece endişelenmeye başlamıştı.
10	Gelmek	1	2.44	Sıra 1 numaralı pakete gelmişti.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “patlatmak” fiilinin %9.76 oranıyla en sık kullanılan fiil olduğu görülmektedir. “Demek” ve “açmak” fiilleri %7.32 oranında yer alırken, “sormak” fiili %4.88 oranında kullanılmıştır. Diğer fiiller olan “dönmek”, “uyanmak”, “giymek”, “taramak”, “başlamak” ve “gelme” fiillerinin ise her biri %2.44 oranında yer almıştır

Tablo 29. *Mozaik Kitabındaki Fiiller Listesi*

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Sevmek	1	1.72	Abim Kaan ve kardeşim Canan ile futbol oynamayı çok severiz.
2	Görmek	1	1.72	O sırada yerdeki kırık vazoyu gördü.
3	Sormak	1	1.72	Ne oldu çocuklar, iyi misiniz? Diye sordu.
4	Süpürmek	1	1.72	Kırık parçaları süpürgeyle süpürdü.
5	Gelmek	3	5.17	Biz odada oyun oynarken babam geldi.
6	Demek	8	13.79	Kırılmış vazo parçalarıyla da bir mozaik çalışması yapabiliriz, dedim.
7	Mutlu olmak	1	1.72	Annem çok mutlu oldu.
8	Giymek	1	1.72	Babam eldivenlerini giydi ve kırık parçalara dikkat ederek çalışmaya başladık.
9	Durmak	1	1.72	Kırılan vazanın parçaları hâlâ duruyor.
10	Beğenmek	1	1.72	Babam uzun olanı, Canan kısa olanı beğendi.

“Mozaik” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “demek” fiilinin %13.79 oranıyla en sık kullanılan fiil olduğu görülmektedir. “Gelmek” fiili %5.17 oranında yer alırken, diğer fiiller olan “sevmek”, “görmek”, “sormak”, “süpürmek”, “mutlu olmak”, “giymek”, “durmak” ve “beğenmek” fiillerinin her biri %1.72 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Bu veriler, kitapta “demek” ve “gelme” fiillerinin daha fazla vurgulandığını, diğer fiillerin ise daha dengeli bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

Tablo 30. Bir Yumak Macera Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Oynamak	1	2.38	Kedi balkonda yumağıyla oynuyordu.
2	Pati atmak	1	2.38	Bir pati attı.
3	Başlamak	2	4.76	
4	Demek	2	4.76	Gösterimi yumakla yapabilirim, dedi.
5	Çekmek	3	7.14	Çocuk uçurtmasını daldan almak için uçurtmanın ipini çekti.
6	Olmak	3	7.14	Kırmızı yumak çocuğun uçurtmasına ip oldu.
7	Yapmak	3	7.14	Birkaç gün sonra kuş, bulduğu çalılarla yeni bir yuva yaptı.
8.	Esmek	1	2.38	Birden sert bir rüzgâr esti.
9	Görmek	3	7.14	Gösteriyi izleyen kuş, palyaçonun masaya bıraktığı yumağı gördü.
10	Takılmak	2	4.76	Derken bir ağacın dalına takıldı.

“Bir Yumak Macera” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “çekmek”, “olmak”, “yapmak” ve “görmek” fiillerinin her birinin %7.14 oranıyla en sık kullanılan fiiller olduğu görülmektedir. “Başlamak”, “demek” ve “takılmak” fiilleri %4.76 oranında yer alırken, “oynamak”, “pati atmak” ve “esmek” fiillerinin her biri %2.38 oranında kullanılmıştır.

Tablo 31. Büyüteç Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bakmak	2	11.76	Bakalım keşif kutumda neler var?
2	Görebilmek	4	23.53	Büyüteçle karıncaları daha yakından görebilirim.
3	Bakabilmek	2	11.76	Örümceğe ve örümcek ağına büyüteçle bakabilirim.
4	Göstermek	1	5.88	O da harfleri kocaman gösteriyor.
5	İncelemek	1	5.88	Aşağıda belirli bir kısmı verilen varlıkları büyüteçle inceleyelim.
6	Ayarlamak	1	5.88	Ona büyüteçle bakma mesafemi ayarlarım.
7	Tutmak	1	5.88	Büyüteci sapından tutarım, bakacağım varlığa yaklaştırım.
8	Yaklaştırmak	1	5.88	Büyüteci sapından tutarım, bakacağım varlığa yaklaştırım.
9	Sağlamak	1	5.88	Büyüteç küçük şeyleri daha büyük görmemizi sağlar.
10	İnceleyebilmek	1	5.88	Büyüteçle balığın pullarını daha detaylı inceleyebilirim.

“Büyüteç” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en sık kullanılan fiilin %23.53 oranıyla “görebilmek” olduğu anlaşılmaktadır. Bunu %11.76 oranıyla “bakmak” ve “bakabilmek” fiilleri takip etmektedir. Diğer fiiller olan “göstermek”, “incelemek”, “ayarlamak”, “tutmak”, “yaklaştırmak”, “sağlamak” ve “inceleyebilmek” ise %5.88 oranıyla en seyrek kullanılan fiiller arasında yer almıştır.

Tablo 32. Kostüm Dolabı Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Seçilmek	1	5.88	Tiyatro oyunlarında kullanılan kostümler buradan seçilir.

2	Olmak	10	58.82	Sıfır rakamından penguen kostümü olur, bu kostümün dışı hiç yoktur.
3	Almak	1	5.88	Gösteri günü geldiğinde tiyatro oyuncuları kostümleriyle sahnede yerlerini alırlar.
4	Alkışlanmak	1	5.88	Sahneye çıkan tiyatrocular izleyiciler tarafından alkışlanırlar.
5	Yerleştirmek	1	5.88	Gösteri bittiğinde Tasarımcı Tavus Kuşu kostümleri dolaba yerleştirir ve bir sonraki gösteriyi heyecanla bekler.
6	Beklemek	1	5.88	Gösteri bittiğinde Tasarımcı Tavus Kuşu kostümleri dolaba yerleştirir ve bir sonraki gösteriyi heyecanla bekler.
7	Seçmek	1	5.88	Tasarımcı Tavus Kuşu, oyunculara uygun kostümleri seçer ve verir.
8	Vermek	1	5.88	Tasarımcı Tavus Kuşu, oyunculara uygun kostümleri seçer ve verir.

“Kostüm Dolabı” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “olmak” fiilinin %58.82 oranıyla en sık kullanılan fiil olduğu görülmektedir. Diğer fiiller olan “seçilmek”, “almak”, “alkışlanmak”, “yerleştirmek”, “beklemek”, “seçmek” ve “vermek” %5.88 oranıyla en seyrek kullanılan fiiller arasında yer almıştır. Bu veriler, “olmak” fiilinin kitapta diğer fiillere göre belirgin bir ağırlığa sahip olduğunu ve daha sık kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 33. *Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Fiiller Listesi*

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Hatırlamak	1	2.27	Lale camdan bakarken abisiyle uçurtma uçurduğu günü hatırladı.
2	Gelmek	1	2.27	Uçurtmanın yanına bu sefer de bir bukalemun geldi.
3	Havalandı	2	4.55	Rüzgâr estikçe uçurtma havalandı, havalandı.
4	Gitmek	2	4.55	Lale, kuş uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kuş uçurtmanın yanında duran dalı aldı ve gitti.
5	Koşmak	2	4.55	Lale hızlıca koştu, uçurtmayı kısıcak kalan ipinden yakaladı.
6	Beklemek	3	6.82	Lale, kuş uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kuş uçurtmanın yanında duran dalı aldı ve gitti.
7	Konmak	1	2.27	Sonra uçurtmanın yanına bir kuş kondu.
8	Anlatmak	1	2.27	Abisi gelince olanları ona anlattı.
9	Almak	5	11.36	Eline bir palamut aldı ve keskin dişleriyle onu kemirmeye başladı.
10	Düşürmek	2	4.55	Lale, belki bukalemun uçurtmayı düşürür diye bekledi ama bukalemun uçurtmanın üzerinde sadece gezindi.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en sık kullanılan fiilin %11.36 oranıyla “almak” olduğu görülmektedir. “Beklemek” fiili %6.82 oranıyla ikinci sırada yer alırken, “havalandı”, “gitmek”, “koşmak” ve “düşürmek” fiillerinin her biri %4.55 oranında kullanılmıştır. Diğer fiiller olan “hatırlamak”, “gelmek”, “konmak” ve “anlatmak” %2.27 oranıyla en seyrek kullanılan fiiller arasında yer almıştır. Bu veriler, “almak” fiilinin kitapta en fazla yer verilen fiil olduğunu, diğer fiillerin ise daha dengeli bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

Tablo 34. Bir Ben Bir O Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Demek	2	5.13	Haydi, tanışma oyunumuzu oynayalım! dedi.
2	Katlamak	5	12.82	Önce kâğıdı ortadan ikiye katladım, sonra kâğıdı açtım.
3	Kıvırmak	2	5.13	Ben kâğıdın iki köşesini kıvırdım, o da kıvırdı.
4	Almak	3	7.69	Eline bir kâğıt aldı.
5	Başlamak	4	10.26	O da katladığı kâğıdı boyamaya başladı.
6	Açmak	3	7.69	Ben katladığım kısımları biraz açtım.
7	Uçurmak	2	5.13	Sonra o da uçağını uçurdu.
8	Oturmak	1	2.56	Malik de gelip karşıma oturdu.
9	Anlamak	1	2.56	Sanırım sözlerimi anlamadı.
10	Memnun olmak	1	2.56	Sonra şöyle söyledik: tanıştığımıza memnun oldum.

“Bir Ben Bir O” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en sık kullanılan fiilin %12.82 oranıyla “katlamak” olduğu görülmektedir. “Başlamak” fiili %10.26 oranıyla ikinci sırada yer alırken, “almak” ve “açmak” fiillerinin her biri %7.69 oranında kullanılmıştır. “Demek”, “kıvırmak”, ve “uçurmak” fiilleri %5.13 oranında yer alırken, “oturmak”, “anlamak” ve “memnun olmak” fiilleri ise %2.56 oranıyla en seyrek kullanılan fiiller arasında yer almıştır.

Tablo 35. Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bakmak	3	4.11	Tonti mağaradan başını çıkarıp gökyüzüne baktı.
2	Uyanmak	4	5.48	Tonti uyandı, gözlerine inanamadı.
3	Demek	4	5.48	Kar yağınca ormanın nasıl görüldüğünü merak ediyorum, dedi.
4	Uyumak	2	2.74	Bu kış uyumasak olmaz mı?
5	Olmak	6	8.22	Bu kış uyumasak olmaz mı?
6	Devam etmek	3	4.11	Bu bizim doğamıza aykırı dedi ve yoluna devam etti.
7	Cevap vermek	2	2.74	Yılan Tonti’ye tıslayarak cevap verdi: ben kış aylarında çok üşürüm, dedi ve yuvasına girdi.
8	Oynamak	1	1.37	Oynasak kartopu...
9	Gülmek	3	4.11	Çok eğleniyordu çünkü karın yağışını görmek onu çok mutlu etmişti, güldü güldü güldü...
10	Söylemek	1	1.37	Çok yüksek sesle gülmüş olmalı ki kahkahası herkesi uyandırdı.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “olmak” fiilinin %8.22 oranıyla en sık kullanılan fiil olduğu görülmektedir. “Uyanmak” ve “demek” fiilleri %5.48 oranıyla ikinci sırada yer alırken, “bakmak”, “devam etmek” ve “gülmek” fiillerinin her biri %4.11 oranında kullanılmıştır. “Uyumak” ve “cevap vermek” fiilleri %2.74 oranında yer alırken, “oynamak” ve “söylemek” fiilleri ise %1.37 oranıyla en seyrek kullanılan fiiller arasında yer almıştır.

Tablo 36. Ara Bul Kitabındaki Fiiller Listesi

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bulmak	7	43.75	Yan sayfada saklanmış Sibiryâ kaplanını bul.
2	Tükenmek	7	43.75	Nesli tükenmek üzeredir.
3	Yaşamak	1	6.25	Kayalıklarda yaşar.
4	Çıkarmak	1	6.25	Korkutucu sesler çıkarır.

“Ara Bul” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, %43.75 oranıyla “bulmak” ve “tükenmek” fiillerinin en sık kullanılan fiiller olduğu görülmektedir. Diğer fiiller olan “yaşamak” ve “çıkarmak” ise %6.25 oranında daha az sıklıkla kullanılmıştır. Bu dağılım, belirli fiillerin anlatımda daha fazla ön plana çıktığını göstermektedir.

Kümesin İçinde Ne Var? kitabı fiil barındırmamaktadır.

Tablo 377. *Memleketim Rize Kitabındaki Fiiller Listesi*

Sıra No.	Fiil	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Yaşamak	1	4.17	Bu ahşap konakta ailemle yaşıyorum.
2	Gitmek	1	4.17	Babam bazen balık tutmaya gider.
3	Geçirmek	1	4.17	Babamı beklerken ben de eğlenceli zaman geçiririm.
4	İzlemek	2	8.33	Ninem çorap örür, ben de onu izlerim.
5	Oynamak	1	4.17	Dayım bazen tulum çalar, ben de horon oynarım.
6	Yemek	2	8.33	Annem bazen mıhlama yapar, mısır ekmeğiyle mıhlama yerim.
7	Toplamak	1	4.17	Teyzelerim tarlada çay yaprağı toplar.
8	Benzetmek	1	4.17	Yağmurun çatıda çıkardığı sesi, evimizin önündeki derenin sesine benzetirim.
9	Karşılama	1	4.17	Babam elinde hamsilerle denizden döner, ben de babamı kapıda karşılarım.
10	İçmek	1	4.17	Hamsilerimizi yedikten sonra çayımızı içeriz.

“Memleketim Rize” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “izlemek” ve “yemek” fiillerinin %8.33 oranıyla en sık kullanılan fiiller olduğu görülmektedir. Diğer fiiller olan “yaşamak”, “gitmek”, “geçirmek”, “oynamak”, “toplamak”, “benzetmek”, “karşılama” ve “içmek” fiilleri ise %4.17 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

- İncelenen Kitaplardaki Edatlara Ait Bulgular

İncelenen kitaplardaki edatların listesi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

“Renkli Çizimler” kitabında edat kullanılmamıştır.

Tablo 388. *Unun Var mı? Kitabındaki Edatlar Listesi*

Sıra No.	Edat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Mı	1	25	Bilen var mı aranızda?
2	Hâlâ	1	25	Hâlâ biraz unun kaldıysa başka neler olur acaba?
3	Acaba	1	25	Hâlâ biraz unun kaldıysa başka neler olur acaba?
4	Bile	1	25	Tuz ve su ekleyip yoğurunca oyun hamuru bile olur sana.

“Unun Var mı?” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “mı”, “hâlâ”, “acaba” ve “bile” edatlarının %25 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler, kitapta edat kullanımında dengeli bir dağılım olduğunu göstermektedir.

Tablo 399. *Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Edatlar Listesi*

Sıra No.	Edat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Diye	5	33.33	“Dede, benim doğum günüm ne zaman?” diye sordu Ece.
2	Daha	2	13.33	Ece’nin 4 balonu vardı. Birini daha patlattı, 3 balonu kaldı.
3	İçin	4	26.67	Dedesi evet senin için, dedi.
4	Yoksa	1	6.67	Ece “Yoksa bunun da mı içi boş?” diye düşündü.
5	Mı	1	6.67	Ece “Yoksa bunun da mı içi boş?” diye düşündü.
6	Acaba	1	6.67	Acaba kimse bir şey almamış mıydı?
7	İle	1	6.67	Ece ile dedesi ellerinde balonlarla parktan eve döndü.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “diye” edatının %33.33 oranıyla en sık kullanılan edat olduğu görülmektedir. “İçin” edatı %26.67 oranında ikinci sırada yer alırken, “daha” edatı %13.33 oranında kullanılmıştır. Diğer edatlar olan “yoksa”, “mı”, “acaba” ve “ile” ise %6.67 oranında en seyrek kullanılan edatlar arasında yer almıştır.

Tablo 400. *Mozaik Kitabındaki Edatlar Listesi*

Sıra No.	Edat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	İle	1	12.5	Abim Kaan ve kardeşim Canan ile futbol oynamayı çok severiz.
2	İçin	2	25	Gol atmak için topa hızlıca vurunca top vazoya çarptı.
3	Peki	2	25	Peki, annem en sevdiği vazanın kırıldığını öğrenince ne olacaktı?
4	Diye	3	37.5	Ne oldu çocuklar, iyi misiniz? Diye sordu.

“Mozaik” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “diye” edatının %37.5 oranıyla en sık kullanılan edat olduğu görülmektedir. “İçin” ve “peki” edatları %25 oranında eşit sıklıkla yer alırken, “ile” edatı %12.5 oranıyla en seyrek kullanılan edatlar arasında yer almıştır.

Tablo 411. *Bir Yumak Macera Kitabındaki Edatlar Listesi*

Sıra No.	Edat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Gibi	1	20	Ağacın dalında bir meyve gibi görünüyordu.
2	İçin	1	20	Palyaço top çevirme oyunu için eksik olan toplarından birini arıyordu.
3	Acaba	1	20	Acaba yumak bundan sonra kimlerle karşılaşacaktı.
4	Diye	2	40	Üçüncü patide yumak hoop diye aşağı doğru yuvarlanmaya başladı.

“Bir Yumak Macera” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “diye” edatının %40 oranıyla en sık kullanılan edat olduğu görülmektedir. “Gibi”, “için” ve “acaba” edatları ise %20 oranında eşit sıklıkla yer almıştır.

Tablo 422. Büyüteç Kitabındaki Edatlar Listesi

Sıra No.	Edat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	İşte	1	25	İşte, bir büyüteç!
2	İçin	1	25	Bunun için büyüteci doğru tutmayı bilmek gerekir.
3	Gibi	1	25	Aaa, dedemin gözlüğü de büyüteç gibi!
4	Peki	1	25	Peki, büyüteçle başka hangi varlıklara daha yakından bakabilirim?

“Büyüteç” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “işte”, “için”, “gibi” ve “peki” edatlarının her birinin %25 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

Kostüm Dolabı Kitabı edat barındırmamaktadır.

Tablo 433. Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Edatlar Listesi

Sıra No.	Edat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	İçin	2	25	Uçurtmayı elinden kaçırmamak için uçurtmanın ipini sıkıca tutması gerektiğini abisinden öğrenmişti.
2	Belki	1	12.5	Lale, belki bukalemun uçurtmayı düşürür diye bekledi ama bukalemun uçurtmanın üzerinde sadece gezindi.
3	Galiba	1	12.5	Galiba renkleri hoşuna gitmişti.
4	Acaba	1	12.5	Acaba hediye paketinin içinde ne vardı?
5	Diye	3	37.5	Lale, kedi belki uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kedi uçurtmanın ipiyle oynayıp gitti.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, “diye” edatının %37.5 oranıyla en sık kullanılan edat olduğu görülmektedir. “İçin” edatı %25 oranında ikinci sırada yer alırken, “belki”, “galiba” ve “acaba” edatlarının her biri %12.5 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Bir Ben Bir O Kitabı edat barındırmamaktadır.

Tablo 444. Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Edatlar Listesi

Sıra No.	Edat	Yüzde	Toplam Sıklık	Örnek Cümle
1	İçin	100		Dedesine kış uykusuna yatınca karın yağışını görmek için nasıl uyanabilirim? Diye sordu.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, sadece “için” edatının kullanıldığı ve bu edatın %100 oranında yer aldığı görülmektedir.

Tablo 455. Ara Bul Kitabındaki Edatlar Listesi

Sıra No.	Edat	Yüzde	Toplam Sıklık	Örnek Cümle
1	Gibi	1	100	Boynunda aslan yelesi gibi tüyleri vardı.

“Ara Bul” kitabındaki edatların kullanımına bakıldığında, sadece “gibi” edatının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, anlatımda başka edatların yer almadığını ve “gibi” edatının belirgin bir şekilde öne çıktığını göstermektedir.

Tablo 466. Kumesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Edatlar Listesi

Sıra No.	Edat	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Mı	11	100	Boğa mı?

“Kumesin İçinde Ne Var?” kitabındaki edatların kullanım sıklığı incelendiğinde, sadece “mı” edatının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler, kitapta edat dağılımında oldukça sınırlı bir kullanım olduğunu ve yazarın özellikle “mı” edatını tercih ettiği görülmektedir.

“Memleketim Rize” kitabında edata rastlanmamıştır.

- İncelenen Kitaplardaki Bağlaçlara Ait Bulgular

İncelenen kitaplardaki bağlaçların listesi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 477. Renkli Çizmeler Kitabındaki Bağlaçlar Listesi

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ve		100	Dayım bazen tulum çalar, ben de horon oynarım.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, sadece “ve” bağlacının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler, kitapta bağlaç dağılımında oldukça sınırlı bir kullanım olduğunu ve yazarın özellikle “ve” bağlacını tercih ettiğini nicel olarak göstermektedir.

Tablo 488. Unun Var mı? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	ve	4	50	Maya, su ve tuzla karışınca bazen ekmek, pide bazen de lavaş ya da bazlama olur sana.
2	Ya da	1	12.5	Maya, su ve tuzla karışınca bazen ekmek, pide bazen de lavaş ya da bazlama olur sana.
3	De	2	25	Maya, su ve tuzla karışınca bazen ekmek, pide bazen de lavaş ya da bazlama olur sana.
4	Bile	1	12.5	Tuz ve su ekleyip yoğurunca oyun hamuru bile olur sana.

“Unun Var mı?” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde “ve” bağlacının %50 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olduğu görülmektedir. Bunu %20 oranıyla “de” bağlacı takip etmiştir. Diğer bağlaçlar olan “ya da”, “bile” ise %12.5 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 499. Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Da	4	40	Kalan 1 balonu da patlattı.
2	Ve	2	20	Annesi, babası, dedesi, ninesi ve abisi Ece için birer hediye paketi hazırlamıştı.

3	Ama	2	20	Ece 5 numaralı paketi açtı ama içi boştu.
4	Hem... hem	1	10	Bugün hem senin doğum günün hem de Türkiye'nin doğum günün, diye cevap verdi.
5	Ki	1	10	İyi ki doğdun Ece, iyi ki kuruldun Türkiye!

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, “da” bağlacının %40 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olduğu görülmektedir. “Ve” ve “ama” bağlaçları %20 oranında eşit sıklıkla yer alırken, “hem...hem” ve “ki” bağlaçları ise %10 oranında kullanılmıştır. Bu veriler, “da” bağlacının kitapta diğer bağlaçlara göre daha fazla vurgulandığını göstermektedir.

Tablo 500. *Mozaik Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ve	2	40	Abim Kaan ve kardeşim Canan ile futbol oynamayı çok severiz.
2	De	3	60	Annem üzülünce biz de çok üzüldük.

“Mozaik” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, “de” bağlacının %60 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olduğu görülmektedir. “Ve” bağlacı ise %40 oranında yer almıştır. Bu veriler, “de” bağlacının diğer bağlaçlara göre daha fazla vurgulandığını göstermektedir.

Tablo 511. *Bir Yumak Macera Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Da	1	20	Bu yumak benim topuma ne kadar da benziyor.
2	Ve	2	80	Palyaço, toplarla ve yumakla eğlenceli bir gösteri bir gösteri yaptı.

“Bir Yumak Macera” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan bağlacın %80 oranıyla “ve” olduğu görülmektedir. En az kullanılan bağlaç ise %20 oranıyla “da” bağlacı olmuştur.

Tablo 522. *Büyüteç Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ve	1	33.33	Örümceğe ve örümcek ağına büyüteçle bakabilirim.
2	De	2	66.67	Aaa, dedemin gözlüğü de büyüteç gibi!

“Büyüteç” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, en sık kullanılan bağlaç %66.67 oranıyla de bağlacı olmuştur. En az kullanılan bağlaç ise %33.33 oranıyla “ve” bağlacı olmuştur.

Tablo 533. *Kostüm Dolabı Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
----------	--------	---------------	-------	-------------

1	Da	1	20	Bu da bir kostüm dolabı.
2	Ve	2	80	Gösteri bittiğinde Tasarımcı Tavus Kuşu kostümleri dolaba yerleştirir ve bir sonraki gösteriyi heyecanla bekler.

“Kostüm Dolabı” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan bağlacın %80 oranıyla “ve” olduğu görülmektedir. En az kullanılan bağlaç ise %20 oranıyla “da” bağlacı olmuştur.

Tablo 544. *Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ve	2	28.57	Lale, abisinin rengârenk uçurtmasını aldı ve dışarı çıktı.
2	Ki	1	14.28	Lale ben ağaca çıkamam ki...
3	Ama	2	28.57	Lale, kedi belki uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kedi uçurtmanın ipiyle oynayıp gitti.
4	De	2	28.57	Uçurtmanın yanına bu sefer de bir bukalemun geldi.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan bağlaçların %28.57 oranıyla “ve”, “ama” ve “de” olduğu görülmektedir. En az kullanılan bağlaç ise %14.28 oranıyla “ki” bağlacı olmuştur.

Tablo 555. *Bir Ben Bir O Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ve	2	20	Ve bir müzik açtı.
2	De	8	80	Malik de gelip karşıma oturdu.

“Bir Ben Bir O” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan bağlacın %80 oranıyla “de” olduğu görülmektedir. “Ve” bağlacı ise %20 oranında kullanılmıştır.

Tablo 566. *Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ki	3	25	Sabredemem ki...
2	Ve	7	58.33	Uyku vaktim yaklaştı, dedi ve yoluna devam etti.
3	Da	1	8.33	Tonti tek başına da olsa yağan karı görmek istiyordu.
4	Çünkü	1	8.33	Çok eğleniyordu çünkü karın yağışını görmek onu çok mutlu etmişti, güldü güldü güldü...

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan bağlacın %58.33 oranıyla “ve” olduğu görülmektedir. “Ki” bağlacı %25 oranıyla ikinci sırada yer alırken, “da” ve “çünkü” bağlaçları ise %8.33 oranında en az kullanılan bağlaçlar arasında yer almıştır.

Tablo 577. *Ara Bul Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ve	4	80	Bacakları ve ayakları pembedir.
2	Veya	1	20	Kulaklarının içi pembe veya turuncu renklidir.

“Ara Bul” kitabındaki bağlaçların kullanım sıklığına bakıldığında, “ve” bağlacının %80 oranında en sık kullanılan bağlaç olduğu, “veya” bağlacının ise %20 oranında daha az sıklıkla yer aldığı görülmektedir. Bu dağılım, anlatımda daha çok “ve” bağlacına vurgu yapıldığını, alternatif anlam taşıyan “veya” bağlacının ise nadiren kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 58. *Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Yoksa	1	100	Yoksa tavuk mu?

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabındaki bağlaçların kullanımına bakıldığında, sadece “yoksa” bağlacının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 59. *Memleketim Rize Kitabındaki Bağlaçlar Listesi*

Sıra No.	Bağlaç	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	De	6	100	Bazen ben de okuldan geldikten sonra onlara yardım ederim.

“Memleketim Rize” kitabındaki bağlaçların kullanımına bakıldığında, sadece “de” bağlacının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, kitapta başka bir bağlacın yer almadığını ve “de” bağlacının anlatımda merkezi bir rol oynadığını göstermektedir.

- İncelenen Kitaplardaki Zamirlere Ait Bulgular

İncelenen kitaplardaki zamirlerin listesi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 60. *Renkli Çizmeler Kitabındaki Zamirler Listesi*

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	O	1	50	Torti onları ne olarak kullanacaktı?
2	Hepsi	1	50	Torti çizmelerinin hepsini temizledi.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “o” ve “hepsi” zamirlerinin %50 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler, zamir kullanımında dengeli bir dağılım olduğunu göstermektedir.

Tablo 61. *Unun Var mı? Kitabındaki Zamirler Listesi*

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bu	1	16.66	Bu nedir?
2	Sen	2	33.33	Maya, su ve tuzla karışınca bazen ekmek, pide bazen de lavaş ya da bazlama olur sana.
3	Neler	2	33.33	İçine üç yumurta, şeker ve süt katınca bak, neler oluyor ona?

4	O	1	16.66	İçine üç yumurta, şeker ve süt katınca bak, neler oluyor ona?
---	---	---	-------	---

“Unun Var mı?” kitabında en çok kullanılan zamirler %33.33 oranıyla “sana” ve “neler” olmuştur. “Bu” ve “ona” zamirleri ise %16.66 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 62. *Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Zamirler Listesi*

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ben	2	20	Dede, benim doğum günüm ne zaman? diye sordu Ece.
2	Bunu	2	20	Dedesini bunu daha iyi anlamak için bir fikrim var.
3	Biri	2	20	Ece’nin 4 balonu vardı. Birini daha patlattı, 3 balonu kaldı.
4	Kimse	1	10	Acaba kimse bir şey almamış mıydı?
5	Herkes	1	10	Herkesin hediyesi bir pakete sığmamıştı.
6	Sen	2	20	Dedesini evet senin için, dedi.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “benim”, “bunu”, “biri” ve “senin” zamirlerinin %20 oranıyla en sık kullanılan zamirler olduğu görülmektedir. “Kimse” ve “herkes” zamirleri ise %10 oranında kullanılmıştır. Bu veriler, “benim”, “bunu”, “biri” ve “senin” zamirlerinin kitapta daha fazla vurgulandığını, “kimse” ve “herkes” zamirlerinin ise daha az sıklıkla kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 63. *Mozaik Kitabındaki Zamirler Listesi*

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Benim	1	8.33	Benim adım Ozan.
2	Ne	2	16.67	Ne oldu çocuklar, iyi misiniz? Diye sordu.
3	Biz	4	33.33	Biz de onu dikkatle izledik.
4	O	2	16.67	Biz de onu dikkatle izledik.
5	Bu	2	16.67	Bununla ne yapabiliriz sizce? dedi.
6	Sana	1	8.33	Anne sana bir sürprizim var dedik.

“Mozaik” kitabında en çok kullanılan zamir %33.33 oranıyla “biz” olmuştur. “Ne”, “o” ve “bu” zamirleri %16.67 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. “Benim” ve “sana” zamirleri ise %8.33 oranında en az kullanılan zamirler arasında yer almıştır.

Tablo 644. *Bir Yumak Macera Kitabındaki Zamirler Listesi*

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Biri	1	20	Palyaço top çevirme oyunu için eksik olan toplarından birini arıyordu.
2	Ben	1	20	Bu yumak benim topuma ne kadar da benziyor.
3	Bu	2	40	Acaba yumak bundan sonra kimlerle karşılaşacaktı.
4	Kim	1	20	Acaba yumak bundan sonra kimlerle karşılaşacaktı.

“Bir Yumak Macera” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan zamir %40 oranıyla “bu” olduğu görülmektedir. “Biri”, “ben” ve “kim” zamirleri ise %20 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 65. Büyüteç Kitabındaki Zamirler Listesi

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ben	2	33.33	Merhaba, benim adım Nehir.
2	Bu	1	16.66	Bu benim keşif kutum.
3	Neler	1	16.66	Bakalım keşif kutumda neler var?
4	O	2	33.33	Ona büyüteçle bakma mesafemi ayarlarım.

“Büyüteç” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan zamirlerin %33.33 oranıyla “ben” ve “o” olduğu görülmektedir. “Bu” ve “neler” zamirleri ise %16.66 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 66. Kostüm Dolabı Kitabındaki Zamirler Listesi

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bura	1	50	Burası bir tiyatro sahnesi.
2	Bu	1	50	Bu da bir kostüm dolabı.

“Kostüm Dolabı” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “bura” ve “bu” zamirlerinin %50 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 67. Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Zamirler Listesi

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ben	2	25	Lale ben ağaca çıkamam ki...
2	O	3	37.5	Onu oradan nasıl alacağım şimdi?
3	Ora	1	12.5	Onu oradan nasıl alacağım şimdi?
4	Ne	2	25	Abime ne söyleyeceğim?

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan zaminin %37.5 oranıyla “o” olduğu görülmektedir. “Ben” ve “ne” zamirleri ise %25 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. En az kullanılan zamir ise %12.5 oranıyla “ora” zamiridir.

Tablo 68. Bir Ben Bir O Kitabındaki Zamirler Listesi

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Siz	1	6.25	Öğretmenimiz merhaba çocuklar, sınıfımıza yeni gelen arkadaşınızı sizinle tanıştırmak istiyorum.
2	Kendi	1	6.25	Müzik durduğunda en yakınımızdaki arkadaşımızla göz göze gelerek kendimizi tanıttık.
3	Ben	8	50	Merhaba benim adım Onur.
4	O	6	37.5	Ben kâğıdın iki köşesini kıvrıdım, o da kıvrıdı.

“Bir Ben Bir O” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan zaminin %50 oranıyla “ben” olduğu görülmektedir. Bunu %37.5 oranıyla “o” zamiri takip etmektedir. “Siz” ve “kendi” zamirleri ise %6.25 oranında en az kullanılan zamirler arasında yer almıştır.

Tablo 69. Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Zamirler Listesi

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ben	1	33.33	Ben bu kış karın yağışını izlemek istiyorum.
2	O	1	33.33	Tonti onu görünce sordu: Bu kış uyumasak olmaz mı?
3	Bu	1	33.33	Bu bizim doğamıza aykırı dedi ve yoluna devam etti.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “ben”, “o” ve “bu” zamirlerinin her biri %33.33 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler, kitapta zamir kullanımının dengeli olduğunu göstermektedir.

“Ara Bul” kitabında zamire rastlanmamıştır.

Tablo 70. *Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Zamirler Listesi*

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ne	1	100	Kümesin içinde ne var

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabındaki zamirlerin kullanımına bakıldığında, sadece “ne” zamirinin %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu bulgu, kitapta başka zamirlerin yer almadığını ve “ne” zamirinin anlatımda tek başına kullanılarak soruya odaklanan bir yapının öne çıkarıldığını göstermektedir.

Tablo 71. *Memleketim Rize Kitabındaki Zamirler Listesi*

Sıra No.	Zamir	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ben	6	66.67	Merhaba, benim adım Asiye.
2	O	2	22.22	Bazen ben de okuldan geldikten sonra onlara yardım ediyorum.
3	Siz	1	11.11	Siz de bir bardak Rize çayı alır mısınız?

“Memleketim Rize” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “Ben” zamirinin %66.67 oranıyla en sık kullanılan zamir olduğu görülmektedir. Bunu %22.22 oranıyla “O” zamiri ve %11.11 oranıyla “Siz” zamiri takip etmektedir.

- İncelenen Kitaplardaki Zarflara Ait Bulgular

İncelenen kitaplardaki zarfların listesi aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 72. *Renkli Çizmeler Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Çok	2	15.38	Torti'nin çizimleri çok kirlendi.
2	Bata çıka	1	7.69	Çamura bata çıka dönüyor evine.
3	Yine	1	7.69	Yağmur yağıyor yine.
4	Olarak	7	53.84	Bir çocuk çizimleri posta kutusu olarak kullandı.
5	Böyle	1	7.69	Torti çizimlerinin böyle farklı amaçlarla kullanılabileceğini hiç düşünmemişti.
6	Hiç	1	7.69	Torti çizimlerinin böyle farklı amaçlarla kullanılabileceğini hiç düşünmemişti.

“Renkli Çizimler” kitabındaki zarfların kullanım sıklığı incelendiğinde, “olarak” zarfının %53,84 oranında diğer zarflara kıyasla en sık kullanılan zarf olduğu görülmektedir. Bu veriler, kitapta zarf dağılımında belirgin bir dengesizlik olduğunu ve “olarak” zarfının hikâyede daha fazla ön plana çıktığını nicel olarak göstermektedir. Diğer zarflar olan “çok”, “bata çıka”, “yine”, “böyle” ve “hiç” zarfları ise %7,69 ile %15,38 arasında eşit veya benzer sıklıklarla kullanılmıştır.

Unun Var mı? Kitabı zarf barındırmamaktadır.

Tablo 73. *Doğum Günüm Ne Zaman? Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Ne zaman	1	9.09	Dede, benim doğum günüm ne zaman? diye sordu Ece.
2	Uyandığında	1	9.09	Her gün uyandığında bir balon patlatacaksın.
3	O sabah	1	9.09	Ece o sabah heyecanla uyandı.
4	Heyecanla	1	9.09	Ece o sabah heyecanla uyandı.
5	En	1	9.09	Heyecanla en sevdiği elbisesini giydi.
6	İyi	2	18.18	İyi ki doğdun Ece, iyi ki kuruldun Türkiye!
7	Şaşkınlığını	1	9.09	Paketi açtığında şaşkınlığını gizleyemedi.
8	Çok	1	9.09	Hediyeleri görünce çok mutlu oldu.
9	İlk defa	1	9.09	İlk defa 5 hediye aynı pakette alıyordu.
10	Ne kadar	1	9.09	Ece 5 günün geçmesi ne kadar sürer? diye sordu.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında en çok kullanılan zarf %18.18 oranıyla “iyi” olmuştur. Diğer zarflar olan “ne zaman”, “uyandığında”, “o sabah”, “heyecanla”, “en”, “şaşkınlığını”, “çok”, “ilk defa” ve “ne kadar” zarfları ise %9.09 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 74. *Mozaik Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Kaleye	1	3.85	Yastıklardan kale yapar, kaleye golleri atarız.
2	Hızlıca	1	3.85	Gol atmak için topa hızlıca vurunca top vazoya çarptı.
3	Yine	1	3.85	O gün yine salonda futbol oynuyorduk.
4	Dikkatle	1	3.85	Biz de onu dikkatle izledik.
5	Çok	3	11.54	Annem üzülünce biz de çok üzüldük.
6	Düşünürken	1	3.85	Ne yapabiliriz diye düşünürken aklımıza bir fikir geldi.
7	Hep birlikte	1	3.85	Ertesi gün hep birlikte bir mağazaya gittik.
8	Hâlâ	1	3.85	Kırılan vazanın parçaları hâlâ duruyor.
9	Alamadan	1	3.85	Vazo alamadan eve döndük.
10	Gelince	1	3.85	Annem işten eve gelince olanları ona anlattık.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde “Mozaik” kitabında en çok kullanılan zarfın %11.54 oranıyla “çok” olduğu görülmektedir. Diğer zarflar olan “kaleye”, “hızlıca”, “yine”, “dikkatle”, “düşünürken”, “hep birlikte”, “hâlâ”, “alamadan” ve “gelince” zarfları ise 3.85 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 75. *Bir Yumak Macera Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Aşağı doğru	1	10	Üçüncü patide yumak hooop diye aşağı doğru yuvarlanmaya başladı.
2	Artık	1	10	Ağacın bir meyvesi vardı artık.
3	Birden	1	10	Birden sert bir rüzgâr esti.
4	Birlikte	1	10	Ağacın dalları rüzgârla birlikte sallanmaya başladı.
5	Ne kadar	1	10	Bu yumak benim topuma ne kadar da benziyor.
6	Bitince	1	10	Gösteri bitince palyaço, yumağı masaya koydu.
7	Koyunca	1	10	Kuş, yumağı yuvasına koyunca sıcacık bir yuvaya sahip oldu.
8	Derken	1	10	Derken bir ağacın dalına takıldı.
9	Şimdi	1	10	Şimdi çimlerin arasına atılacağı yeni macerayı bekliyordu.
10	Neler neler	1	10	Neler neler olacaktı?

Yukarıdaki tablo incelendiğinde “Bir Yumak Macera” kitabında her bir zarfın %10 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler, kitapta zarf kullanımının oldukça dengeli olduğunu göstermektedir.

Tablo 766. *Büyüteç Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Doğru	1	8.33	Bunun için büyütecı doğru tutmayı bilmek gerekir.
2	Sapından	1	8.33	Büyütecı sapından tutarım, bakacağım varlığa yaklaştırım.
3	Daha yakından	1	8.33	Büyüteçle karıncaları daha yakından görebilirim.
4	Daha büyük	2	16.67	Büyüteçle posta pulundaki küçük yazıları daha büyük görebilirim.
5	Daha net	1	8.33	Büyüteçle parmak izimi daha net görebilirim.
6	Büyüteçle bakarak	1	8.33	Portakal kabuğuna büyüteçle bakarak gözeneklerini inceleyebilirim.
7	Daha yakından	3	25	Büyüteçle yaprak damarlarını daha yakından görebilirim.
8	Daha detaylı	1	8.33	Büyüteçle balığın pullarını daha detaylı inceleyebilirim.
9	Kocaman	1	8.33	O da harfleri kocaman gösteriyor.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, “Büyüteç” kitabında en çok kullanılan zarfın %25 oranıyla “daha yakından” olduğu görülmektedir. “Daha büyük” zarfı %16.67 oranıyla ikinci sırada yer alırken, diğer zarflar olan “doğru”, “sapından”, “daha net”, “büyüteçle bakarak”, “daha detaylı” ve “kocaman” zarfları ise %8.33 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 77. *Kostüm Dolabı Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Geldiğinde	1	33.33	Gösteri günü geldiğinde tiyatro oyuncularını kostümleriyle sahnede yerlerini alırlar.
2	Heyecanla	1	33.33	Gösteri bittiğinde Tasarımcı Tavus Kuşu kostümleri dolaba yerleştirir ve bir sonraki gösteriyi heyecanla bekler.

3	Bittiğinde	1	33.33	Gösteri bittiğinde Tasarımcı Tavus Kuşu kostümleri dolaba yerleştirir ve bir sonraki gösteriyi heyecanla bekler.
---	------------	---	-------	--

“Kostüm Dolabı” kitabındaki zarfların kullanım sıklığı incelendiğinde, “geldiğinde”, “heyecanla” ve “bittiğinde” zarflarının %33.33 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 78. Bir Uçurtma İki Çocuk Kitabındaki Zarflar Listesi

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Sıkıca	1	9.09	Uçurtmayı elinden kaçırmamak için uçurtmanın ipini sıkıca tutması gerektiğini abisinden öğrenmişti.
2	Aniden	1	9.09	Rüzgâr aniden hızlandı.
3	Birden	1	9.09	Uçurtma birden elinden kaçırıldı.
4	Belki	1	9.09	Lale, kedi belki uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kedi uçurtmanın ipiyle oynayıp gitti.
5	Yanında	1	9.09	Lale, kuş uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kuş uçurtmanın yanında duran dalı aldı ve gitti.
6	Sadece	1	9.09	Lale, belki bukalemun uçurtmayı düşürür diye bekledi ama bukalemun uçurtmanın üzerinde sadece gezindi.
7	Hızlıca	2	18.18	Lale hızlıca koştu, uçurtmayı kısıp kalan ipinden yakaladı.
8	Alıp	1	9.09	Lale uçurtmayı alıp eve döndü.
9	Gelince	1	9.09	Abisi gelince olanları ona anlattı.
10	Gülümseyerek	1	9.09	Sonra gülümseyerek elindeki hediye paketini kardeşine uzattı.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde “Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında en çok kullanılan zarfın %18.18 oranıyla “hızlıca” olduğu görülmektedir. Diğer zarflar olan “sıkıca”, “aniden”, “birden”, “belki”, “yanında”, “sadece”, “alıp”, “gelince” ve “gülümseyerek” zarfları ise %9.09 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 79. Bir Ben Bir O Kitabındaki Zarflar Listesi

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Bugün	1	8.33	Bugün sınıfa girdiğimde öğretmenimizin yanına bir çocuk vardı.
2	Göz göze gelerek	1	8.33	Müzik durduğunda en yakınımızdaki arkadaşımızla göz göze gelerek kendimizi tanıttık.
3	Heyecanla	1	8.33	Heyecanla Malik’in yanına gittim.
4	Sadece	1	8.33	Bana yanıt vermedi, sadece yüzüme baktı.
5	Karşıma	1	8.33	Malik de gelip karşıma oturdu.
6	Sonra	3	25.03	Önce kâğıdı ortadan ikiye katladım, sonra kâğıdı açtım.
7	Tekrar	1	8.33	Ben kâğıdı tekrar katladım, o da katladı.
8	Biraz	1	8.33	Ben katladığım kısımları biraz açtım.
9	Şaşkınlıkla	1	8.33	Malik şaşkınlıkla uçağımın uçuşunu izledi.
10	Böyle	1	8.33	İşte, Malik’le arkadaşlığımız böyle başladı.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde “Bir Ben Bir O” kitabında en çok kullanılan zarfın %25.03 oranıyla “sonra” olduğu görülmektedir. Diğer zarflar olan “bugün”, “göz göze gelerek”,

“heyecanla”, “sadece”, “karşıma”, “tekrar”, “biraz”, “şaşkınlıkla” ve “böyle” zarfları ise %8.33 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Tablo 80. *Bu Kış Uyumasak Olur mu? Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Kıvrılarak	1	3.57	Yılan kıvrılarak yuvasına giriyordu.
2	Şaşkın	1	3.57	Kaplumbağa şaşkın şaşkın Tonti'ye baktı.
3	Doya doya	2	7.14	Doya doya izleseک yağın karı...
4	Nasıl	2	7.14	Dedesine kış uykusuna yatınca karın yağışını görmek için nasıl uyanabilirim? Diye sordu.
5	Yavaş yavaş	2	7.14	Tahterevallinin ucundaki kova yavaş yavaş karla dolmaya başladı.
6	Sonunda	1		Sonunda düzeneğin zili çaldı.
7	Çok	4	14.29	Çok yüksek sesle gülmüş olmalı ki kahkahası herkesi uyandırdı.
8	Nihayetinde	1	3.57	Kış nihayetinde gelmişti.
9	Dönüp	1	3.57	Her sene kış partisi yapmak için anlaşıarak yuvalarına dönüp kış uykularına devam etiler.
10	Anlaşıarak	1	3.57	Her sene kış partisi yapmak için anlaşıarak yuvalarına dönüp kış uykularına devam etiler.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki zarfların kullanım sıklığı incelendiğinde, en çok kullanılan zarfın %14.29 oranıyla “çok” olduğu görülmektedir. “Doya doya”, “nasıl” ve “yavaş yavaş” zarfları ise %7.14 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Diğer zarflar olan “kıvrılarak”, “şaşkın şaşkın”, “sonunda”, “nihayetinde”, “dönüp” ve “anlaşıarak” zarfları ise %3.57 oranında en az kullanılan zarflar arasında yer almıştır.

Tablo 81. *Ara Bul Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Üzere	7	100	Nesli tükenmek üzeredir.

“Ara Bul” kitabındaki zarfların kullanımına bakıldığında, sadece “üzere” zarfının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, kitabın anlatımında başka zarf kullanılmadığını ve “üzere” zarfının anlatımda tek başına belirgin bir rol oynadığını göstermektedir.

Tablo 82. *Kümesin İçinde Ne Var? Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	İçinde	2	100	Evet, kümesin içinde tavuk var.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabındaki zarfların kullanım sıklığına bakıldığında, yalnızca “içinde” zarfının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, kitapta başka zarf kullanılmadığını ve “içinde” zarfının anlatımda önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Tablo 83. *Memleketim Rize Kitabındaki Zarflar Listesi*

Sıra No.	Zarf	Toplam Sıklık	Yüzde	Örnek Cümle
1	Birlikte	1	11.11	Bu ahşap konakta ailemle birlikte kalıyorum.
2	Bazen	5	55.56	Babam bazen takayla balık tutmaya gider.
3	İşte	1	11.11	İşte, en mutlu olduğum zaman.
4	En	1	11.11	İşte, en mutlu olduğum zaman.
5	Sonra	1	11.11	Hamsilerimizi yedikten sonra çayımızı içeriz.

“Memleketim Rize” kitabındaki zarfların kullanım sıklığına bakıldığında, “Bazen” zarfının %55.56 oranıyla en sık kullanılan zarf olduğu görülmektedir. Diğer zarflar olan “birlikte,” “işte,” “en,” ve “sonra” zarfları ise %11.11 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır.

Okunabilirlik İncelemesine Dair Bulgular

Ateşman’a (1997) göre okunabilirlik sayılarına göre Türkçe metinlerin şu şekilde sınıflandırılması mümkündür:

Tablo 84. Ateşman Okunabilirlik Düzeyleri

Düzy	Endeks
Çok Kolay	90-100
Kolay	70-89
Orta Güçlükte	50-69
Zor	30-49
Çok Zor	1-29

Tablo 85. Seçilen Hikâyelerin Okunabilirlik İncelemesi

Hikâye Adı	Ateşman Okunabilirlik Endeks Aralığı Ortalaması	Okunabilirlik Düzeyi
Renkli Çizimler	80,24	Kolay
Unun Var Mı?	93,85	Çok Kolay
Doğum Günüm Ne Zaman?	72,95	Kolay
Mozaik	94,22	Çok Kolay
Bir Yumak Macera	78,46	Kolay
Büyüteç	63,03	Orta Güçlükte
Kostüm Dolabı	80,93	Kolay
Bir Uçurtma İki Çocuk	72,91	Kolay
Bir Ben Bir O	75,28	Kolay
Bu Kış Uyumasak Olmaz mı?	78,56	Kolay
Memleketim Rize	83,99	Kolay
Kümesin İçinde Ne Var?	127,11	-
Ara Bul	81,92	Kolay

Tablo 87’deki bulgulara göre, hikâyelerin okunabilirlik düzeyleri Ateşman Okunabilirlik Endeksi kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar, hikâyelerin büyük çoğunluğunun kolay okunabilirlik düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu durum, seçilen hikâyelerin genel olarak hedef kitle olan çocuklar için uygun bir dil ve yapı içerdiğini göstermektedir.

Kolay düzeyde olan hikâyeler (örneğin “Renkli Çizmeler,” “Bir Yumak Macera,” “Bir Uçurtma İki Çocuk”) çocuklar için rahatça anlaşılabilir ve takip edilebilir nitelikte metinler sunmaktadır. Bu tür metinler, çocukların okuma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken okuma sürecini de keyifli hale getirmektedir.

Çok kolay olarak sınıflandırılan “Unun Var mı?” ve “Mozaik” hikâyeleri, daha düşük yaş grupları veya okuma güçlüğü çeken çocuklar için idealdir. Bu hikâyeler, dilin basitliği ve cümle yapılarının sadeliği sayesinde çocukların okumaya yönelik özgüvenlerini artırabilir.

Orta güçlkle okunabilirlik düzeyinde olan “Büyüteç” hikâyesi ise diğerlerine kıyasla daha karmaşık bir dil ve yapı içermektedir. Bu hikâye, daha ileri okuma becerilerine sahip çocuklar için bir meydan okuma olabilir ve bu nedenle belirli bir yaş grubuna hitap edebilir. “Kümesin İçinde Ne Var?” hikâyesinin okunabilirlik endeksi ise 127,11 olarak çok yüksek bir değerle belirtilmiş, ancak okunabilirlik düzeyi tanımlanmamıştır.

Genel olarak tablo, çocuk hikâyelerinin büyük bir kısmının hedef kitleye uygun bir dil düzeyinde yazıldığını göstermektedir. Ancak, “Büyüteç” ve “Kümesin İçinde Ne Var?” gibi metinler, içerdikleri dil ve yapı bakımından daha dikkatli bir değerlendirme gerektirebilir. Bu tür hikâyelerin dilinin sadeleştirilmesi veya yaş grubuna uygun şekilde yeniden düzenlenmesi, çocukların okuma deneyimlerini daha olumlu hâle getirebilir.

Seçilen Kitapların Okul Öncesi Eğitim Programı Gelişim Alanları Bakımından İncelenmesine Dair Bulgular

Bu kısımda 2024 yılında güncellenen program kitabında yer alan 4 gelişim alanı ve bu gelişim alanlarında yer alan kazanım ve göstergeler incelenmiştir. Örneklem olarak seçilen hikâyelerin bu kazanım ve göstergelerin hangilerini barındırdığı ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Gelişim alanları incelemesi aşağıdaki şekildedir:

- “Renkli Çizmeler” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar. (Göstergeleri: Nesneleri/varlıkları inceler. Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler.)

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir. (Göstergeleri: Tahminini söyler. Gerçek durumu inceler. Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleriyle ilgili sorulara

yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 2. Büyük kaslarını koordineli kullanır (Göstergeleri: Kol ve bacaklarını eş zamanlı hareket ettirir.)

Kazanım 3. Nesne/araç kullanarak koordineli hareketler yapar. (Göstergeleri: Park/bahçe oyun araç-gereçlerini kullanır. Denge/koordinasyon gerektiren araçları kullanır.)

Kazanım 8. Araç gereç kullanarak manipülatif hareketler yapar. (Göstergeleri: Nesneleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.)

Kazanım 14. Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar. (Eşyaları temiz kullanır.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 17. Geri dönüşüm/tekrar kullanma davranışlarını alışkanlık hâline getirir. (Göstergeleri: Materyallerin tekrar kullanılabilceği durumlara örnek verir. Tekrar kullanılacak materyaller ile özgün ürünler oluşturur.)

- “Unun Var mı?” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir. (Göstergeleri: Tahminini söyler. Gerçek durumu inceler. Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.)

Kazanım 14. Zamanla ilgili kavramları günlük yaşamdaki olaylarla ilişkili olarak kullanır. (Olayları oluş zamanına göre sıralar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 6. Küçük kaslarını kullanarak koordineli hareketler yapar. (Göstergeleri: Nesneleri kaptan kaba boşaltır. Nesneleri farklı şekillerde dizer.)

Kazanım 7. Küçük kaslarını kullanarak güç gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Materyallere elleri/parmakları ile şekil verir.)

Kazanım 13. Yemek süreçlerinde sorumluluk alır. (Göstergeleri: Yemek için gerekli malzemeleri söyler.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

- “Doğum Günüm Ne Zaman?” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 10. Sayma becerisi sergiler. (Göstergeleri: İleriye/geriye doğru ritmik sayar. Bir sayıdan önce ve sonra gelen sayıyı söyler.)

Kazanım 11. Nesneleri kullanarak basit toplama/çıkarma işlemlerini yapar. (Göstergeleri: Günlük yaşamdaki artma/azalma durumlarını fark eder. Nesne grubundan belirtilen sayı kadar nesneyi eksiltir. Nesneleri kullanarak yaptığı toplama/çıkarma işleminin sonucunu söyler.)

Kazanım 14. Zamanla ilgili kavramları günlük yaşamdaki olaylarla ilişkili olarak kullanır. (Göstergeleri: Zaman-değişim ilişkisini fark eder.)

Kazanım 22. Bir hedefe ulaşmak için planlama yapar. (Göstergeleri: Hedefe yönelik harekete geçer. Hedefe yönelik davranışın aşamalarını devam ettirir.)

Kazanım 28. Atatürk’ün Türk toplumu için önemini açıklar. (Göstergeleri: Atatürk’ün getirdiği yenilikleri ifade eder.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara

yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 15. Giyinme ile ilgili işleri yapar. (Göstergeleri: Giysilerini giyer.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 2. Duygularını ifade eder. (Göstergeleri: Duygularını farklı yollarla ifade eder. Duygularının değişebileceğini fark eder.)

Kazanım 4. Bir işi/görevi başarmak için kararlılık gösterir. (Göstergeleri: Yaptığı işe kendini verir. Görevini sürdürmekten keyif alır. Başladığı işi sürdürmek için sebat gösterir. Başarmak için sebat gösterir.)

- “Mozaik” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar. (Göstergeleri: Nesneleri/varlıkları inceler. Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler. Nesnelerin/varlıkların işlevsel özelliklerini betimler.)

Kazanım 12. Parça ve bütün ilişkisini kavrar. (Göstergeleri: Parçaları bir araya getirerek bütünü oluşturur. Parça ve bütün ilişkisini açıklar.)

Kazanım 19. Bir etkinliği/görevi tamamlamak için çaba gösterir. (Göstergeleri: Kendi başına bir etkinliğe/göreve başlar. Bir etkinliği/görevi tamamlanana kadar devam ettirir. İki veya daha fazla aşamadan oluşan etkinliği/görevi tamamlar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 2. Büyük kaslarını koordineli kullanır. (Göstergeleri: Kol ve bacaklarını eş zamanlı hareket ettirir. Farklı yönde/formda/hızda yürür. Farklı yönde/formda/hızda koşar. Bir hareketten diğerine seri bir şekilde geçiş yapar.)

Kazanım 3. Nesne/araç kullanarak koordineli hareketler yapar. (Göstergeleri: Atılan nesneleri yakalar. Nesneleri belirli bir mesafeden hedefe atar.)

Kazanım 4. Büyük kaslarını kullanarak güç gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Nesneleri/eşyaları yuvarlar.)

Kazanım 5. Denge gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Belirli bir harekete başlamadan önce dengesini korur.)

Kazanım 6. Küçük kaslarını kullanarak koordineli hareketler yapar. (Göstergeleri: Nesneleri toplar. Nesneleri farklı şekillerde dizer.)

Kazanım 8. Araç gereç kullanarak manipülatif hareketler yapar. (Göstergeleri: Farklı yapııştırıcılar kullanarak materyalleri yapıştırır. Nesneleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.)

Kazanım 18. Kendini riskli durumlardan korur. (Göstergeleri: Riskli olan durumları söyler. Temel güvenlik kurallarını söyler. Oyun için güvenli alanları ayırt eder. Herhangi bir risk durumunda yardım ister. Riskli olan durumlardan/kişilerden/alışkanlıklardan uzak durur. Riskli durumlar için gerekli olan araç ve gereçleri güvenli kullanır.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 2. Duygularını ifade eder. (Göstergeleri: Duyguları ve davranışları arasındaki ilişkiyi açıklar. Duygularının nedenlerini açıklar. Olumsuz duygularını olumlu davranışlarla göstermeye gayret eder.)

Kazanım 4. Bir işi/görevi başarmak için kararlılık gösterir. (Göstergeleri: Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir. Kendiliğinden bir işe başlamaya istekli olduğunu gösterir. Bir iş/görev sırasında yönlendirme olmadan bilgilerini/becerilerini kullanır. Yaptığı işe kendini verir. Görevini sürdürmekten keyif alır. Başladığı işi sürdürmek için sebat gösterir. Başarmak için sebat gösterir. İşini/görevini tamamladığında kendisiyle gurur duyduğunu ifade eder.)

Kazanım 9. Empatik beceriler gösterir. (Göstergeleri: Başkalarının bakış açılarını/duygularını fark eder. Başkalarının bakış açılarını/duygularını farklı yollarla ifade eder. Başkalarının bakış açıların/duygularının nedenlerini açıklar. Başkalarının duyguları ve davranışları arasındaki ilişkiyi açıklar.)

Kazanım 11. Gereksinim duyduğunda yardım ister. (Göstergeleri: Yardım talep etmeden önce bir görevi bağımsız yapmayı dener. Yardıma gereksinim duyduğu durumları belirtir. Gereksinim duyduğu desteği tanımlar. Destek alabileceği kişileri belirtir. İş birliği gerektiren işlerde sunulan yardımı kabul eder. Gerektiğinde yardım talebinde bulunur.)

- “Bir Yumak Macera” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir. (Göstergeleri: Tahminini söyler.)

Kazanım 19. Bir etkinliği/görevi tamamlamak için çaba gösterir. (Göstergeleri: Kendi başına bir etkinliğe/göreve başlar. Bir etkinliği/görevi tamamlanana kadar devam ettirir. İki veya daha fazla aşamadan oluşan etkinliği/görevi tamamlar. Zorlandığı etkinliği/görevi bir süre sonra yeniden dener.)

Kazanım 20. Problem durumlarına çözüm üretir. (Göstergeleri: Probleme ilişkin çözüm yolu/yolları önerir. Probleme ilişkin çözüm yollarından birini seçer. Seçtiği çözüm yolunu dener. Çözüme ulaşamadığında yeni bir çözüm yolu seçer.)

Kazanım 22. Bir hedefe ulaşmak için planlama yapar. (Göstergeleri: Kendine bir hedef belirler. Hedefe yönelik harekete geçer. Hedefe yönelik davranışın aşamalarını devam ettirir. Hedefe yönelik davranışları gerektiğinde değiştirir. Hedefe yönelik karmaşık görevleri yerine getirmek için gerekli düzenlemeleri yapar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak

okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

- “Büyüteç” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür. (Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.)

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar. (Göstergeleri: Nesnelerin/varlıkların adını söyler. Nesneleri/varlıkları inceler. Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler.)

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir. (Göstergeleri: Nesne/durum/olayı inceler. Tahminini söyler.)

Kazanım 26. Merak ettiği olay/durumları sorgular. (Göstergeleri: Merak ettiği konuya ilişkin gözlem yapar. Merak ettiklerine ilişkin elde ettiği sonuçları açıklar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 8. Araç gereç kullanarak manipülatif hareketler yapar. (Göstergeleri: Bir nesneyi kontrol etmek için başka bir nesne kullanır.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

- “Kostüm Dolabı” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 10. Sayma becerisi sergiler. (Göstergeleri: İleriye/geriye doğru ritmik sayar. Saydığı nesne/varlıkların kaç tane olduğunu söyler. Bir sayıdan önce ve sonra gelen sayıyı söyler.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

- “Bir Uçurtma İki Çocuk” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 20. Problem durumlarına çözüm üretir. (Göstergeleri: Karşılaştığı problemin ne olduğunu söyler. Probleme ilişkin çözüm yollarından birini seçer. Çözüme ulaşamadığında yeni bir çözüm yolu seçer. Çözüme ulaşamadığında nedenlerini sorgular. Denediği çözüm yolu/yollarını değerlendirir.)

Kazanım 22. Bir hedefe ulaşmak için planlama yapar. (Göstergeleri: Kendine bir hedef belirler. Hedefe yönelik harekete geçer. Hedefe yönelik davranışın aşamalarını devam ettirir. Hedefe yönelik karmaşık görevleri yerine getirmek için gerekli düzenlemeleri yapar.)

Kazanım 23. Seçenekler arasında karar verir. (Göstergeleri: Seçenekleri belirler. Seçeneklerin olumlu/olumsuz yönlerini sorgular.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 2. Büyük kaslarını koordineli kullanır. (Göstergeleri: Kol ve bacaklarını eş zamanlı hareket ettirir. Farklı yönde/formda/hızda yürür. Farklı yönde/formda/hızda koşar. Belirli bir yükseklikten atlar. Belirli bir yüksekliğe zıplar. Çift ayak uzağa atlar. Tek ayak üzerinde sıçrar.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 4. Bir işi/görevi başarmak için kararlılık gösterir. (Göstergeleri: Sorumluluk almaya istekli olduğunu gösterir. Kendiliğinden bir işe başlamaya istekli olduğunu gösterir. Bir iş/görev sırasında yönlendirme olmadan bilgilerini/becerilerini kullanır. Yaptığı işe kendini verir. Görevini sürdürmekten keyif alır. Başladığı işi sürdürmek için sebat gösterir. Başarmak için sebat gösterir. İşini/görevini tamamladığında kendisiyle gurur duyduğunu ifade eder.)

Kazanım 5. Duygularını/davranışlarını yönetmek için baş etme stratejileri kullanır. (Göstergeleri: Duygusal bakımdan zorlayıcı durumlarla baş etmek için yapılması gerekenleri söyler. Duygusal bakımdan zorlayıcı durumlarda yapıcı davranmaya özen gösterir.)

Kazanım 9. Empatik beceriler gösterir. (Göstergeleri: Başkalarının bakış açılarını/duygularını fark eder. Başkalarının bakış açıların/duygularının nedenlerini açıklar.)

Kazanım 13. Kişiler arası sorunları çözer. (Göstergeleri: Çatışma yaşadığı kişiyi affeder.)

- “Bir Ben Bir O” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 19. Bir etkinliği/görevi tamamlamak için çaba gösterir. (Göstergeleri: Kendi başına bir etkinliğe/göreve başlar. Bir etkinliğe/görevi tamamlanana kadar devam ettirir. İki veya daha fazla aşamadan oluşan etkinliğe/görevi tamamlar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır. (Göstergeleri: Konuşmayı başlatır. Konuşmayı sonlandırır.)

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 6. Küçük kaslarını kullanarak koordineli hareketler yapar. (Göstergeleri: Nesneleri değişik şekillerde katlar/rulo yapar. Ellerini/parmaklarını/ayaklarını eş zamanlı ve koordineli hareket ettirir.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 6. Bireysel farklılıklara değeri verir. (Göstergeleri: Kendisinin farklı özelliklerini ifade eder. Başkalarının farklı özelliklerini betimler. Etkinliklerde farklı özellikteki çocuklarla birlikte yer alır.)

Kazanım 12. Başkalarına yardım eder. (Göstergeleri: Başkasının yardıma gereksinim duyduğunu fark eder. Başkasının gereksinim duyduğu yardımı tanımlar. Talep edilmesini beklemeden yardım etmeyi önerir. Yardımlaşmanın önemini açıklar. Farklı özellikteki çocuklara yardım eder.)

- “Bu Kış Uyumasak Olmaz mı?” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 14. Zamanla ilgili kavramları günlük yaşamdaki olaylarla ilişkili olarak kullanır. (Göstergeleri: Olayları oluş zamanına göre sıralar. Zaman ile ilgili basit kavramların anlamını açıklar. Zaman-değişim ilişkisini fark eder.)

Kazanım 22. Bir hedefe ulaşmak için planlama yapar. (Göstergeleri: Kendine bir hedef belirler. Hedefini gerçekleştirme motivasyonunu açıklar. Hedefe ulaşmak için gerekli aşamaları ifade eder. Hedefe yönelik harekete geçer. Hedefe yönelik davranışın aşamalarını devam ettirir. Hedefe yönelik davranışları gerektiğinde değiştirir. Hedefe yönelik karmaşık görevleri yerine getirmek için gerekli düzenlemeleri yapar.)

Kazanım 23. Seçenekler arasında karar verir. (Göstergeleri: Seçenekleri belirler. Seçeneklerin olumlu/olumsuz yönlerini sorgular. Seçenekler arasında tercih yapar. Tercih ettiği seçeneği/kararı uygular.)

Kazanım 26. Merak ettiği olay/durumları sorgular. (Göstergeleri: Merak ettiği konuya ilişkin gözlem yapar. Merak ettiklerine ilişkin sorular sorar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 2. Büyük kaslarını koordineli kullanır. (Göstergeleri: Kol ve bacaklarını eş zamanlı hareket ettirir. Farklı yönde/formda/hızda yürür. Farklı yönde/formda/hızda koşar. Belirli bir yüksekliğe zıplar. Çift ayak uzağa atlar.)

Kazanım 3. Nesne/araç kullanarak koordineli hareketler yapar. (Göstergeleri: Nesneleri belirli bir mesafeden hedefe atar.)

Kazanım 4. Büyük kaslarını kullanarak güç gerektiren hareketleri yapar. (Göstergeleri: Nesneleri/eşyaları yuvarlar.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 2. Duygularını ifade eder. (Göstergeleri: Duygularını sözel olarak ifade eder. Duygularını farklı yollarla ifade eder. Duygularının değişebileceğini fark eder.)

Kazanım 3. Kendine güvenir. (Göstergeleri: Bilgilerini/becerilerini/başarılarını paylaşır. Uygun düzeyde risk almaya isteklidir.)

Kazanım 5. Duygularını/davranışlarını yönetmek için baş etme stratejileri kullanır. (Göstergeleri: İsteklerini/gereksinimlerini söyler.)

Kazanım 9. Empatik beceriler gösterir. (Göstergeleri: Başkalarının bakış açılarını/duygularını anladığına dair geri bildirim verir.)

Kazanım 11. Gereksinim duyduğunda yardım ister. (Göstergeleri: Yardım talep etmeden önce bir görevi bağımsız yapmayı dener. Yardıma gereksinim duyduğu durumları belirtir. Gereksinim duyduğu desteği tanımlar. Destek alabileceği kişileri belirtir. İş birliği gerektiren işlerde sunulan yardımı kabul eder. Gerektiğinde yardım talebinde bulunur.)

Kazanım 21. Estetik değerleri korur. (Göstergeleri: Çevresinde gördüğü güzel/rahatsız edici durumları söyler.)

- “Ara Bul” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler. (Göstergeleri: Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre karşılaştırır.)

Kazanım 5. Neden-sonuç ilişkisi kurar. (Göstergeleri: Bir olayın olası nedenlerini söyler. Bir olayın olası sonuçlarını söyler. Nesne/durum/olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkisini açıklar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 16. Sürdürülebilir yaşam için gerekli olan varlıkları korumayı alışkanlık hâline getirir. (Göstergeleri: Canlı varlıklara saygı gösterir. Canlı varlıkları korur. Sürdürülebilir yaşam için gerekli olan kaynakları verimli kullanır. Sürdürülebilir yaşam için gerekli olan kaynakları korur.)

- “Kümesin İçinde Ne Var?” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar. (Göstergeleri: Nesnelerin/varlıkların adını söyler.)

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir. (Göstergeleri: Nesne/durum/olayı inceler. Tahminini söyler. Gerçek durumu inceler. Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır. Tahmini ile gerçek durum arasındaki benzerlikleri/farklılıkları açıklar. Tahminine ilişkin çıkarımda bulunur.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Bu gelişim alanı kazanımları ile herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

- “Memleketim Rize” Kitabına Ait Bulgular

Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar. (Göstergeleri: Nesnelerin/varlıkların adını söyler.)

Kazanım 19. Bir etkinliği/görevi tamamlamak için çaba gösterir. (Göstergeleri: Kendi başına bir etkinliğe/göreve başlar.)

Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar. (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar, dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.)

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir. (Göstergeleri: Yazılı materyaller hakkında konuşur. Yetişkinden kendisine kitap okumasını ister. Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar. Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir. Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar. Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler. Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.)

Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. (Göstergeleri: Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.)

Kazanım 16. Yeterli ve dengeli beslenir. (Göstergeleri: Besinleri yeterli miktarda yer/içer.)

Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 2. Duygularını ifade eder. (Göstergeleri: Duygularını sözel olarak ifade eder.)

Kazanım 7. Farklı kültürel özellikleri irdeler. (Göstergeleri: Kendi ülkesinin kültürüne ait özellikleri tanıtır. Farklı kültürel özelliklere ve uygulamalara dair sorular sorar.)

Kazanım 12. Başkalarına yardım eder. (Göstergeleri: Başkasının yardıma gereksinim duyduğunu fark eder. Talep edilmesini beklemeden yardım etmeyi önerir.)

Yapılan analiz, çocukların bilişsel gelişim alanına yoğun bir vurgu yapıldığını göstermektedir. Nesnelerin özelliklerini açıklama, tahmin yürütme, problem çözme gibi beceriler, bilişsel gelişimi destekleyen kazanımlar arasında ön plandadır. Bu durum, çocukların çevrelerini anlamlandırma ve mantıksal düşünme becerilerini güçlendirmeyi hedeflediğini gösterir. Öte yandan, fiziksel gelişim alanı da önemli bir yer tutarken, sosyal ve duygusal gelişim alanına dair kazanımların diğere alanlara göre daha sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Bu, çocukların motor becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin öne çıktığını ancak duygusal ifade ve sosyal etkileşim becerilerinin biraz daha geri planda kaldığını işaret eder. Bu dengeli yaklaşım, genel olarak çocukların hem zihinsel hem de fiziksel becerilerini

desteklemekle birlikte, sosyal-duygusal gelişimin de ihmal edilmemesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Söz Varlığı Unsurlarının İncelenmesi

Bu çalışmada, farklı hikâye metinleri atasözü, deyim, ikileme ve kalıp sözler açısından incelenmiştir. İnceleme sonuçlarına göre, hikâyelerde atasözü kullanımına rastlanmamış, deyim olarak “elinden kaçıverdi” ve “kapıda karşılamak” gibi örnekler bulunmuştur. İkilemeler arasında “şap şup, şap şup” ve “göz göze” gibi örnekler yer alırken, bazı metinlerde hiçbir söz varlığı unsuru tespit edilememiştir.

Genel olarak, çocuk hikâyelerinde kültürel öğelerden ziyade basit ve anlaşılır dil yapıları tercih edilmiştir. Bu durum, hikâyelerin hedef kitlesi olan çocuklar için dilin sadeleştirilmesi ve anlaşılır kılınması amacıyla yapılmış olabilir. Ancak, bazı hikâyelerde yine de deyim ve ikileme gibi dil unsurlarına yer verilerek çocukların dil gelişimine katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 365 Gün Öykü Serisi’ndeki 52 hikâye kitabı, sözcük türleri, okunabilirlik düzeyleri ve bu kitapların gelişim alanları ile ilişkileri açısından incelenmiştir. Araştırmanın amacı, bu kitapların dil zenginliğini ve okul öncesi çocukların dil gelişimine katkılarını değerlendirmektir. Araştırma sonuçları, hikâye kitaplarının dilsel ve pedagojik açıdan zengin içerikler sunduğunu, ancak bazı alanlarda geliştirilmesi gereken yönler bulunduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmanın bulguları üç ana başlık altında tartışılmıştır.

Hikâye Kitaplarındaki Sözcük Türlerine İlişkin Sonuçlar

- İncelenen Kitaplardaki İsimlere Ait Sonuçlar

Çocuk edebiyatı ürünleri olarak değerlendirilen bu öykü kitaplarının söz varlığı yönünden zenginliğinin çocukların dil gelişimine olan katkısı göz önünde bulundurulmuştur. Kitaplarda yer alan isimlerin sıklık dağılımı ve bu dağılımın yüzdesel oranları, eserde hangi temaların ve karakterlerin öne çıkarıldığını, çocuklara hangi kavramların daha sık sunulduğunu anlamamıza olanak sağlamıştır.

“Renkli Çizmeler” kitabında en sık kullanılan isimler olan “babam” ve “çay”, %16.67’lik oranla hikâyede merkezi bir rol oynarken, “yağmur”, “hamsi”, “Rize” ve “mıhlama” kelimeleri %11.11 oranıyla orta sıklıkta geçmiştir. Bu durum, hikâyede önemli ama daha az ön planda olan kavramların olduğunu göstermektedir. “Çorap”, “tulum”, “horon” ve “Asiye” gibi daha az sıklıkta kullanılan kelimeler ise %5.56’lık bir oranla hikâyede daha az belirgin roller üstlenmiştir.

“Unun Var mı?” kitabında ise, “un” ismi %7.69 oranıyla en sık kullanılan isim olmuştur. Bu kitapta isimlerin kullanım dağılımı daha homojendir. Bu durum, kitabın çeşitli kavramları tanıtmaya amacı taşıdığına işaret eder. Un, su, tuz gibi temel gıda maddelerinin çocuklara tanıtılması, günlük hayatta sıkça karşılaşılabilecek bu kavramların çocukların zihninde yer etmesini sağlamaktadır.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında, en çok kullanılan isim %11.65 oranıyla “Ece” olmuştur. Bu durum, kitabın karakter merkezli bir anlatıma sahip olduğunu göstermektedir.

Ana karakter etrafında şekillenen olaylar, çocuğun özdeşlik kurabileceği bir figür sunarak dil öğrenimini destekler niteliktedir.

“Mozaik” kitabında ise, “vazo” ismi %11 oranıyla en yüksek sıklıkla kullanılmıştır. Bu durum, kitabın olay örgüsünün belirli bir nesne etrafında şekillendiğini ve bu nesnenin çocukların dikkatini çekecek şekilde vurgulandığını ortaya koymaktadır. Kitapta vazanın kırılması ve sonrasında gelişen olaylar, çocukların neden-sonuç ilişkisi kurma becerilerini destekleyebilir.

“Bir Yumak Macera” kitabında “yumak” isminin %17.92 oranında en yüksek sıklıkla kullanılması, kitabın merkezinde yer alan bu nesnenin çocuklar için bir odak noktası olduğunu göstermektedir. Kitap boyunca yumağın farklı nesnelere dönüşmesi, çocukların hayal gücünü ve yaratıcı düşünme becerilerini teşvik eden bir unsur olarak değerlendirilebilir.

“Büyüteç” kitabında ise, “büyüteç” isminin %19.35 oranında en sık kullanılan isim olması, kitabın tematik yapısına dair ipuçları vermektedir. Bu kitap, çocuklara büyüteç aracılığıyla nesneleri inceleme ve detayları fark etme becerisi kazandırmayı amaçlamaktadır. Büyütecin sık kullanımı, kitabın öğretici bir işlevi olduğunu göstermektedir.

“Kostüm Dolabı” kitabında “kostüm” isminin %20.51 oranında en yüksek sıklıkla kullanılması, kitabın sahne sanatları ve kostüm tasarımı gibi temalar etrafında şekillendiğini ortaya koymaktadır. Çocukların kostümlerle tanışması, onların yaratıcı düşünme becerilerini ve estetik algılarını geliştirebilir. Ayrıca, tiyatro ve gösteri gibi kavramların da sıkça yer alması, çocukların bu alanlarda farkındalık kazanmalarını sağlayabilir.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında ise “uçurtma” isminin %22.55 oranında en yüksek sıklıkla kullanılması, kitabın merkezinde yer alan bu nesnenin hikâyenin temel unsuru olduğunu göstermektedir. Uçurtmanın çocuklar arasındaki bağları güçlendiren bir simge olarak kullanılması, kitabın sosyal bağları ve paylaşmayı teşvik eden bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

“Bir Ben Bir O” kitabında ise “kâğıt” isminin %13.64 oranında en sık kullanılan isim olması, kâğıdın hikâyedeki önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Kâğıt üzerinden gelişen olaylar, çocukların el becerilerini ve yaratıcı düşünme yetilerini geliştirebilir.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabında ise “Tonti” ve “kış” isimlerinin %11.61 oranında en sık kullanılan isimler olması, kitabın karakter merkezli ve mevsimsel temalı bir anlatıma sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Kış mevsimi ve karakter etrafında şekillenen olaylar, çocukların doğa ve mevsimlerle ilgili farkındalıklarını artırabilir.

“Ara Bul” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “hayvan,” “kita,” “sayfa,” ve “nesil” isimlerinin her birinin %18.92 oranında en sık kullanılan kelimeler olduğu görülmektedir. Bu veriler, kitabın isim dağılımında belirgin bir odak olduğunu ve bu dört ismin anlatımda ön plana çıktığını nicel olarak göstermektedir. Bu bulgular, kitabın eğitimsel amacını yansıtarak, çocukların bilgi edinme süreçlerini destekleyebilir.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “kümes” ve “tavuk” isimlerinin %14.29 oranıyla en sık kullanılan isimler olduğu görülmektedir. Diğer isimler, “inek”, “koyun”, “keçi”, “eşek”, “boğa”, “at”, “koç” ve “deve” ise her biri %7.14 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Bu dağılım, kitabın anlatımında “kümes” ve “tavuk” kavramlarının diğer isimlere göre daha fazla vurgulandığını, geri kalan isimlerin ise eşit derecede önemli olduğunu göstermektedir.

“Memleketim Rize” kitabındaki isimlerin kullanım sıklığına bakıldığında, “Baba” isminin %7.84 oranıyla en sık kullanılan isim olduğu görülmektedir. Bu, kitabın karakter merkezli bir anlatıma sahip olduğunu ve çocukların aile içi ilişkilerle ilgili farkındalık kazanmalarını amaçladığını göstermektedir. “Çay” ismi %5.88 oranıyla ikinci sırada yer alırken, “mıhlama”, “yağmur” ve “hamsi” isimleri %3.92 oranında eşit sıklıkta kullanılmıştır. Bu isimler, çocukların yerel kültüre dair unsurlarla tanışmasını sağlamak ve onların yerel değerlerle bağ kurmalarını desteklemektedir.

Bu bulgular doğrultusunda, 365 Gün Öykü Serisi’nin isimler açısından incelenmesi, çocukların dil gelişimi ve kelime dağarcığının zenginleştirilmesi adına önemli veriler sunmaktadır. Çalışmanın sonuçları, kitaplarda yer alan isimlerin çocukların günlük hayatlarıyla örtüşen, onları düşünmeye ve öğrenmeye teşvik eden kavramlar etrafında şekillendiğini göstermektedir. Özellikle, bazı kitaplarda belirli isimlerin yoğun olarak kullanılması, bu isimlerin çocukların zihninde kalıcı hâle gelmesini sağlamaktadır.

Bu bulgular, literatürdeki diğer çalışmalarla da paralellik göstermektedir. Örneğin, Demir (2018) tarafından yapılan bir çalışmada, çocuk kitaplarında kullanılan kelimelerin sıklığının, çocukların dil gelişimine olan etkisi incelenmiş ve belirli kelimelerin yoğun kullanımının, çocukların kelime dağarcığını geliştirdiği belirtilmiştir. Bu çalışma, özellikle düşük sıklıkta kullanılan kelimelerin çocuklar tarafından daha az hatırlandığını ve öğrenildiğini göstermektedir, bu da 365 Gün Öykü Serisi’nin bulgularıyla örtüşmektedir. Demir’in çalışması, çocukların kelime dağarcığını genişletmek için belirli kelimelerin sık kullanılmasının önemini vurgulamaktadır. Bu durum, özellikle çocukların dil gelişimi ve eğitiminde dikkate alınması gereken bir faktördür.

Yılmaz (2020) tarafından gerçekleştirilen bir diğer çalışmada ise, çocuk kitaplarında sık kullanılan isimlerin, çocukların günlük yaşamlarındaki karşılıklarıyla ilişkilendirildiğinde, çocuklar tarafından daha kolay benimsendiği ve öğrenildiği belirtilmiştir. Yılmaz'ın çalışması, çocukların günlük hayatlarında karşılaşmadıkları isimlerin öğrenilmesinin daha zor olduğunu vurgulamaktadır. Bu bulgu, 365 Gün Öykü Serisi'nde belirli isimlerin kullanım sıklığının, bu isimlerin öğrenilmesine ve çocuklar tarafından kolayca hatırlanmasına katkıda bulunduğunu desteklemektedir. Bu durum, çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılan dilin, çocukların günlük yaşamlarına ne kadar yakın olursa, öğrenmenin o kadar etkili olacağı gerçeğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Genel olarak bu çalışma, 365 Gün Öykü Serisi'nin isim kullanımı açısından çocukların dil gelişimine ve kelime dağarcıklarının zenginleştirilmesine önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Literatürdeki diğer çalışmalarla yapılan karşılaştırmalar, bu bulguların geçerliliğini desteklemekte ve çocuk edebiyatı eserlerinde isimlerin yoğun kullanımının, çocukların öğrenme süreçlerini nasıl etkilediğini anlamak açısından önemli veriler sunmaktadır. Bu nedenle, bu tür çalışmalar, çocuk edebiyatı ve dil eğitimi alanında yapılacak daha kapsamlı araştırmalar için sağlam bir temel oluşturmakta ve öğretmenler, ebeveynler ile eğitimciler için önemli rehber niteliği taşımaktadır.

- İncelenen Kitaplardaki Sıfatlara Ait Sonuçlar

Bu çalışmada, 365 Gün Öykü Serisi'nde yer alan sıfatların kullanım sıklığı ve dağılımı incelenmiştir. Sıfatlar, dilde önemli bir işlev üstlenerek nesneleri, olayları veya kişileri nitelendiren, betimleyen ve anlatılan hikâyeye derinlik kazandıran dil unsurlarıdır. Çocuk edebiyatında sıfatların doğru ve etkili kullanımı, çocukların dil gelişimini desteklemek ve onların çevrelerindeki dünyayı daha iyi anlamalarına katkıda bulunmak için kritik bir rol oynar.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki %16.66 oranında eşit sıklıkta kullanılan “ahşap”, “eğlenceli”, “evimizin önündeki”, “mutlu”, “bir”, ve “bu” sıfatlarının yer aldığı görülmektedir. Bu veriler, kitabın sıfat kullanımında oldukça dengeli bir dağılım olduğunu ve her bir sıfatın anlatımda eşit derecede yer aldığını göstermektedir. Bu durum, kitabın dil yapısında belirli bir dengeyi korumayı amaçladığını ve çocukların bu sıfatlar aracılığıyla farklı kavramları tanımlarını sağladığını göstermektedir.

“Unun Var mı?” kitabında sıfatların daha dengeli bir dağılım gösterdiği görülmektedir. “Üç”, “hangi” ve “biraz” sıfatlarının her biri %33.33 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Bu sıfatların birbirine yakın oranlarda yer alması, hikâyenin dil yapısında belirli bir dengeyi korumayı amaçladığını ve okuyucuların dikkatini tek bir sıfat üzerinde yoğunlaştırmak yerine, farklı kavramlara yönlendirmeyi hedeflediğini göstermektedir. Bu bulgu, çocukların sıfatlar

yoluyla hikâyede anlatılan olaylar ve nesneler arasındaki ilişkileri daha iyi kavramalarını sağlayabilir.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında ise “bir” sıfatı %20.69 oranıyla yine en sık kullanılan sıfat olarak öne çıkmaktadır. Bunu “beş” ve “dört” sıfatları %10.34 oranında takip etmektedir. Bu sıfatların sıklıkla kullanılması, hikâyede anlatılan olayların sıralı bir şekilde ilerlemesini ve çocukların bu sıfatlar aracılığıyla sayısal kavramlarla tanışmasını sağlamaktadır. Özellikle sayısal sıfatların kullanımı, çocukların sayılarla olan ilişkilerini güçlendirebilir ve onların bu kavramları hikâye bağlamında daha iyi kavramalarını sağlayabilir.

“Mozaik” kitabında “bir” sıfatı %16.22 oranıyla en çok kullanılan sıfat olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sıfatın ardından %8.11 oranıyla “kırık” sıfatı gelmektedir. “Mozaik” kitabında sıfatların dağılımı, hikâyenin ana teması olan “kırık vazo” kavramını vurgulamak için kullanılmış gibi görünmektedir. Özellikle “bir” sıfatının sık kullanılması, nesnelerin tekillik vurgusunu artırmakta ve hikâyedeki olayların belirli bir nesne etrafında döndüğünü göstermektedir.

“Bir Yumak Macera” kitabında ise “bir” sıfatı %21.62 oranıyla en çok kullanılan sıfat olarak öne çıkmaktadır. Bunu %10.81 oranıyla “kırmızı” sıfatı takip etmektedir. Bu sıfatların kullanımında, özellikle renk sıfatlarının çocukların görsel hafızalarını ve algılarını güçlendirmeye yönelik olarak bilinçli bir şekilde seçildiği söylenebilir. Bu da, hikâyede anlatılan nesnelerin ve olayların çocuklar tarafından daha kolay hatırlanmasını ve onların zihninde canlı bir şekilde canlanmasını sağlar.

“Büyüteç” kitabında da “bir” ve “küçük” sıfatları %22.22 oranıyla en sık kullanılan sıfatlar olmuştur. Bu sıfatların sık kullanımı, büyüteç gibi nesnelerin işlevini vurgulamak amacıyla yapılmış olabilir. Özellikle “küçük” sıfatının kullanımı, çocukların büyüteç ile küçük nesneleri inceleme fikrini benimsemelerini kolaylaştırmakta ve bu nesnelerle ilgili meraklarını artırmaktadır.

“Kostüm Dolabı” kitabında “bir” sıfatı %18.18 oranında en çok kullanılan sıfat olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sıfatın ardından %9.09 oranıyla “tasarımcı” sıfatı gelmektedir. Kitapta sıfatların dağılımı, tiyatro ve kostüm temalarını çocukların zihinlerinde pekiştirmek amacıyla yapılmış gibi görünmektedir. “Bir” sıfatının sık kullanımı, belirli nesnelerin ve karakterlerin tekrarlı bir şekilde vurgulanmasını sağlamakta ve hikâyenin bütünlüğünü korumaktadır.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında ise “bir” sıfatı %33.33 oranıyla en çok kullanılan sıfat olarak öne çıkmaktadır. Diğer sıfatların her biri %5.56 oranında eşit sıklıkta kullanılmıştır.

Bu durum, hikâyenin ana temasını vurgulamak amacıyla belirli bir sıfatın öne çıkarıldığını ve diğer sıfatların daha dengeli bir şekilde dağıtıldığını göstermektedir.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabında “bu” sıfatı %26.92 oranıyla en sık kullanılan sıfat olmuştur. Bu sıfat, hikâyede anlatılan olayların belirli bir zaman diliminde geçtiğini ve çocukların dikkatini bu olaylara odaklamayı amaçladığını göstermektedir. “Bir” sıfatı %11.54 oranında yer alırken, diğer sıfatlar daha dengeli bir dağılım sergilemektedir.

“Ara Bul” kitabında “bu”, “yan”, “saklanmış” ve “yaşayan” sıfatlarının her birinin %16.67 oranında en sık kullanılan sıfatlar olduğu görülmektedir. Bu dört sıfatın kitabın anlatımında merkezi bir rol oynadığını söylemek mümkündür. Bu sıfatlar, okuyucuya yönlendirici ve tanımlayıcı bilgi sunarak hikâyenin akışını desteklemektedir. Özellikle “saklanmış” ve “yaşayan” sıfatlarının kullanımı, hikâyede yer alan varlıkların belirgin özelliklerini vurgulamakta, çocukların dikkatini bu unsurlar üzerinde yoğunlaştırmaktadır. Diğer sıfatlar olan “kısa”, “çok”, “siyah”, “geniş”, “sarı” ve “korkutucu” ise %2.38 ile %4.76 arasında değişen sıklıklarda kullanılmıştır. Bu sıfatlar, anlatımı zenginleştirmekle birlikte ana temadan sapmadan hikâyeye derinlik kazandırmaktadır. Böylece, çocukların hem hikâyenin akışını takip etmeleri hem de belirli kavramları öğrenmeleri sağlanmaktadır.

“Memleketim Rize” kitabındaki sıfatların kullanım sıklığına bakıldığında, her bir sıfatın %20 oranında eşit sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Bu sıfatlar arasında “bu”, “ahşap”, “Rize”, “mutlu” ve “evimizin önündeki” gibi sıfatlar yer almaktadır. Bu durum, kitabın dil yapısında dengeli bir sıfat kullanımının benimsendiğini ve her bir sıfatın anlatımda eşit derecede önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Sıfatların bu şekilde eşit dağılımı, okuyucunun dikkatini belirli bir sıfat üzerinde yoğunlaştırmak yerine, hikâyenin genel akışına odaklanmasını sağlar. Ayrıca, bu sıfatların kullanımında, yerel ve kültürel unsurlara vurgu yapılarak, çocukların memleketlerine dair kavramları ve bu kavramların onlara hissettirdiği duyguları anlamaları amaçlanmıştır. Bu durum, çocukların dil gelişimi kadar kültürel farkındalık kazanmaları açısından da önemlidir.

Genel olarak bu çalışma, 365 Gün Öykü Serisi’nde sıfatların kullanım sıklığı ve dağılımının, hikâyelerin tematik yapılarıyla uyumlu bir şekilde seçildiğini ve çocukların dil gelişimine katkı sağlayacak nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır. Sıfatların yoğun ve dengeli bir şekilde kullanılması, çocukların dilsel kavramları anlamalarına ve bu kavramları günlük yaşamlarında kullanmalarına yardımcı olmaktadır. Bu bulgular, çocuk edebiyatı eserlerinde sıfat kullanımının, çocukların dil gelişimindeki önemini vurgulamakta ve bu alanda yapılacak gelecekteki çalışmalara ışık tutmaktadır.

Çalışmanın bulguları, 365 Gün Öykü Serisi’ndeki sıfat kullanımının çocuk edebiyatında dil gelişimi açısından ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda yapılan diğer tez ve makalelerle karşılaştırıldığında, benzer sonuçlara ulaşıldığı gözlemlenmektedir. Örneğin, Demir (2018) tarafından yapılan “Çocuk Edebiyatında Dilsel Yapılar ve Sıfat Kullanımı” başlıklı çalışmada, çocuk kitaplarında sıfatların kullanımının çocukların dil gelişimi üzerindeki etkisi detaylı bir şekilde incelenmiştir. Demir’in çalışmasında, sıfatların çocukların algısal ve dilsel gelişimini desteklediği, özellikle tekrar eden sıfatların çocukların kavramsal gelişimine katkı sağladığı vurgulanmaktadır (Demir, 2018). Benzer şekilde, Yılmaz (2020) tarafından gerçekleştirilen “Çocuk Kitaplarında Söz Varlığı ve Dilsel Unsurlar” başlıklı tezde, sıfat kullanımının çocukların kelime dağarcığını genişletme konusunda ne denli etkili olduğu ortaya konulmuştur. Yılmaz’ın çalışmasında, sıfatların çocukların çevrelerindeki nesneleri ve olayları daha iyi tanımlamalarına yardımcı olduğu ve dil öğrenimini kolaylaştırdığı belirtilmektedir. Bu çalışma da; 365 Gün Öykü Serisi’nde sıfatların bilinçli ve dengeli bir şekilde kullanıldığını, bu sayede çocukların dilsel gelişimlerine olumlu bir katkı sağlandığını desteklemektedir.

Karaman (2019) tarafından yapılan “Erken Çocukluk Dönemi Kitaplarında Sıfatların Kullanımı” adlı çalışma, çocuk edebiyatındaki sıfat kullanımının çocuğun dil gelişiminde kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Karaman’ın bulguları, sıfatların özellikle betimleyici dil kullanımı yoluyla çocukların dilsel becerilerini geliştirdiğini göstermektedir. Bu çalışmanın bulguları ile 365 Gün Öykü Serisi’nde elde edilen veriler karşılaştırıldığında, her iki çalışmanın da sıfatların çocuk edebiyatında dil gelişimi açısından vazgeçilmez bir araç olduğunu vurguladığı görülmektedir (Karaman, 2019).

Bu bağlamda, 365 Gün Öykü Serisi’ndeki sıfat kullanımının, literatürdeki diğer çalışmalarla uyumlu olduğu ve çocukların dil gelişimi üzerinde benzer olumlu etkiler yarattığı söylenebilir. Özellikle “bir” sıfatının birçok öyküde sıkça kullanılması, çocukların belirli nesne ve olayları tanımasına yardımcı olmakta ve bu nesne ile olayların hikâye içinde öne çıkmasını sağlamaktadır. Bu bulgular, çocuk edebiyatı eserlerinde sıfat kullanımının dikkatle ele alınması gerektiğini ve bu tür çalışmaların çocukların dilsel gelişimi üzerindeki etkisini daha fazla araştırma gerekliliğini ortaya koymaktadır.

- İncelenen Kitaplardaki Fiillere Ait Sonuçlar

Fiillerin metinlerdeki işlevselliği, anlatılan olayların dinamikliğini ve çocukların bu olaylarla kurduğu dilsel bağı güçlendirmekte, böylece dilsel becerilerin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Fiillerin seçimi ve kullanım yoğunluğu, anlatının akıcılığı ve çocukların bu anlatıya verdiği tepkiler üzerinde doğrudan etkili olmuştur.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “kullanmak” fiilinin %26.47 oranında en sık kullanılan fiil olduğu, “düşmek” fiilinin ise %17.65 oranında ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Bu veriler, hikâyede “kullanmak” ve “düşmek” fiillerinin merkezi bir rol oynadığını ve bu fiillerin anlatımda diğer fiillerden daha fazla vurgulandığını göstermektedir. Diğer fiiller olan “sevmek”, “kirlenmek”, “yapmak”, “gezmek”, “dönmek”, “görünmek” ve “savrulmak” %2.94 oranında; “düşünmek” ise %5.88 oranında kullanılmıştır. Bu durum, hikâyede farklı eylemlerin daha dengeli bir şekilde dağıtıldığını ve çocukların bu fiiller aracılığıyla dil gelişimlerini destekleyebilecek çeşitli eylemleri öğrenmelerine olanak tanındığını göstermektedir. Özellikle “kullanmak” fiilinin sıkça tekrarlanması, hikâyenin ana temasını vurgularken, diğer fiillerin daha eşit bir dağılımla yer alması, dilsel çeşitliliği artırmaktadır.

“Unun Var mı?” kitabında ise “olmak” fiili %50 oranında en sık kullanılan fiil olarak öne çıkmıştır. Bu, hikâyenin temelinde yer alan dönüşüm ve oluşum süreçlerini vurgulamaktadır. “Olmak” fiilinin bu denli sık kullanılması, anlatılan olayların sürekli bir değişim ve dönüşüm içerisinde olduğunu, dolayısıyla çocukların bu dönüşüm süreçlerini anlamlandırma konusunda dilsel bir destek aldığını göstermektedir. Aynı zamanda “dönüşmek”, “bakmak”, “katmak”, “yuvarlamak” ve “kalmak” gibi fiillerin dengeli bir dağılım göstermesi, çocukların farklı eylemleri kavrama becerilerini zenginleştirmekte ve dilsel gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu durum, fiillerin çeşitliliği ile dil öğretimi arasındaki güçlü ilişkiyi destekleyen önemli bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında ise fiil kullanımında “patlatmak” (%9.76) fiilinin öne çıkması, hikâyenin merkezi bir olayına işaret etmekte ve çocuğun bu olayla olan etkileşimini yoğunlaştırmaktadır. Fiillerin belirli olaylara odaklanarak sıkça kullanılması, çocukların bu olayları zihinsel olarak daha iyi işlemelerine ve öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Bu durum, özellikle tekrarlı fiillerin çocukların öğrenme süreçlerinde ne denli etkili olduğunu göstermektedir. Diğer yandan, “demek” ve “açmak” fiillerinin de yüksek sıklıkta kullanılması, hikâyede iletişim ve keşfetme süreçlerinin önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır. Bu fiillerin sıkça tekrarlanması, çocukların dilsel iletişim becerilerinin gelişimine katkıda bulunurken, aynı zamanda merak duygusunu ve keşfetme isteğini teşvik etmektedir.

“Mozaik” kitabında “demek” (%13.79) ve “gelmek” (%5.17) fiillerinin yoğun olarak kullanılması, hikâyede diyalogların ve olay akışının önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Fiillerin bu şekilde kullanımı, çocukların hem dilsel hem de sosyal becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Özellikle “demek” fiilinin sıklıkla tekrarlanması, çocuğun dilsel iletişim yeteneğinin pekiştirilmesine katkı sağlamakta ve bu sayede dilin kullanımında akıcılığın

artmasına yardımcı olmaktadır. Diğer fiillerin daha dengeli bir şekilde dağılım göstermesi ise, çocukların farklı eylemleri öğrenme ve anlamlandırma süreçlerine katkıda bulunarak dil gelişimini desteklemektedir.

“Bir Yumak Macera” kitabında “çekmek”, “olmak”, “yapmak” ve “görmek” fiilleri %7.14 oranında eşit sıklıkla kullanılmış ve bu fiillerin dengeli dağılımı hikâyenin dinamik ve çok yönlü yapısını desteklemiştir. Bu fiillerin kullanımı, çocukların farklı eylemleri öğrenme süreçlerini zenginleştirerek dil becerilerinin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Fiillerin bu çeşitliliği, çocukların dilsel gelişiminde önemli bir rol oynamakta ve dilin farklı yönlerini kavramalarına olanak tanımaktadır.

“Büyüteç” kitabında “görebilmek” (%23.53) fiilinin en sık kullanılan fiil olması, kitabın görsel algıya dayalı bir öğrenme sürecini teşvik ettiğini göstermektedir. Bu fiilin sıkça kullanılması, çocukların gözlem yapma ve detayları fark etme becerilerini geliştirmekte, böylece dilsel algının yanı sıra görsel algının da güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Diğer fiillerin nispeten daha dengeli bir dağılım göstermesi ise, çocukların çeşitli eylemleri öğrenme sürecini desteklemektedir.

“Kostüm Dolabı” kitabında ise “olmak” fiili %58.82 oranında baskın olarak kullanılmakta ve hikâyenin temelinde yer alan dönüşüm süreçlerine vurgu yapmaktadır. Bu durum, çocukların dönüşüm ve oluşum süreçlerini dilsel olarak kavramalarını kolaylaştırmakta ve bu süreçleri anlamlandırma becerilerini geliştirmektedir. Diğer fiillerin ise daha dengeli bir şekilde kullanılması, hikâyenin zengin bir dilsel yapıya sahip olduğunu ve çocukların farklı eylemleri öğrenme süreçlerine katkı sağladığını göstermektedir.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında “almak” fiili %11.36 oranında en sık kullanılan fiil olarak öne çıkmakta ve hikâyede eylemin merkezinde yer almaktadır. Bu fiilin sıkça tekrarlanması, çocukların nesnelerle etkileşim kurma ve bu etkileşimi dilsel olarak ifade etme becerilerini pekiştirmektedir. Diğer fiillerin dengeli bir dağılım göstermesi ise, dilsel çeşitliliği artırmakta ve çocukların farklı eylemleri öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır.

“Bir Ben Bir O” kitabındaki fiil kullanımına bakıldığında, “katlamak” fiili %12.82 oranıyla en sık kullanılan fiil olarak öne çıkmaktadır. Bu fiilin hikâye boyunca tekrarlanması, çocukların eylem tekrarını ve bu eylemin nasıl gerçekleştirildiğini kavramalarına yardımcı olmaktadır. “Başlamak” (%10.26) ve “almak” (%7.69) fiillerinin sıkça kullanılması ise, hikâyedeki eylemlerin sürekliliğini ve ilerlemesini vurgulamakta, böylece çocukların olayların gelişimini takip etmelerini kolaylaştırmaktadır. Bu fiillerin yoğun kullanımı, çocukların belirli eylemleri anlamlandırma süreçlerinde dilsel destek sağlamakta ve bu süreçlerin dil gelişimine olan katkısını artırmaktadır.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabındaki fiil kullanımında ise “olmak” (%8.22) fiilinin öne çıkması, hikâyenin merkezinde yer alan eylemlerin değişim ve oluşum süreçlerini yansıtmakta, çocukların bu süreçleri anlamlandırmalarını kolaylaştırmaktadır. “Uyanmak” ve “demek” (%5.48) fiillerinin de sıkça kullanılması, çocukların hikâyeye dair algılarını ve yorumlarını geliştirmekte, dilsel gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu fiillerin hikâye boyunca tekrarlanması, çocukların belirli olaylar ve eylemler üzerine yoğunlaşmalarını sağlayarak dil öğrenimini desteklemektedir.

“Ara Bul” kitabındaki fiillerin kullanım sıklığı incelendiğinde, en sık kullanılan fiillerin %43.75 oranıyla “bulmak” ve “tükenmek” fiillerinin olduğu görülmektedir. Bu dağılım, kitabın temel olarak nesnelerin bulunması ve türlerin yok olma tehlikesi üzerine kurulu olduğunu göstermektedir. “Bulmak” ve “tükenmek” fiilleri, çocukların araştırma ve koruma gibi konularda bilinçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Diğer fiillerin (%6.25 oranında) daha az sıklıkla kullanılması, hikâyenin belirli ana temalar etrafında yoğunlaştığını ve bu temaların daha güçlü bir şekilde vurgulandığını ortaya koymaktadır.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabı fiil barındırmamaktadır. Bu durum hikâyenin eylem barındırmadığı ve kullanılan dil yapısının diğer hikâyelere farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır.

“Memleketim Rize” kitabındaki fiil kullanımında “izlemek” ve “yemek” fiillerinin %8.33 oranında en sık kullanılan fiiller olarak öne çıkması, hikâyenin gündelik yaşam ve kültürel aktiviteler üzerine yoğunlaştığını gösterir. Bu fiillerin sık kullanımı, çocuklara izleme ve yeme eylemlerinin önemini ve bu eylemlerin toplumsal hayattaki yerini öğretmeyi amaçlıyor olabilir. Diğer fiillerin %4.17 oranında eşit sıklıkla kullanılması, anlatımda dengeli bir fiil dağılımının olduğunu ve bu sayede çocukların çeşitli eylemlerle ilgili bilgi edinmesine olanak sağlandığını gösterir. Bu çeşitlilik, çocukların dil gelişimine katkıda bulunurken aynı zamanda kültürel ve günlük yaşam deneyimlerine dair farkındalık kazanmalarına da yardımcı olur.

Sonuç olarak, 365 Gün Öykü Serisi’ndeki fiil kullanımı, çocukların dil gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Fiillerin çeşitliliği ve sıklığı, çocukların dilsel becerilerini geliştirme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Fiillerin tekrar edilmesi, çocukların bu fiilleri öğrenmelerini kolaylaştırırken, çeşitliliğin artırılması ise dilsel zenginliği desteklemektedir. Bu bulgular, çocuk edebiyatının dil öğretimi açısından etkin bir araç olduğunu ve çocukların dil gelişimine önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Gelecekte yapılacak çalışmalar, bu bulguların daha geniş bir örneklem üzerinde test edilmesi ve dil öğretimi süreçlerinde daha etkili yöntemlerin geliştirilmesi için önemli bir referans noktası oluşturabilir.

Bulgular, fiillerin kitaplarda farklı oranlarda kullanıldığını göstermektedir. Örneğin, “Bir Benek Gördüm Sanki” kitabında “görmek” ve “olmak” fiilleri en sık kullanılan fiiller olarak öne çıkarken, “gitmek” fiili çok daha az kullanılmıştır. Bu durum, kitapta belirli eylemlerin daha fazla vurgulandığını ve çocuklara bu eylemlerin öğretilmesine yönelik bir eğilim olduğunu ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, “Unun Var mı?” kitabında da “olmak” fiili %50 oranında en sık kullanılan fiil olarak dikkat çekmektedir. Bu bulgular, çocuk edebiyatında kullanılan dilin, çocukların dil gelişimini destekleyici nitelikte olduğunu ve günlük hayatta sık karşılaşılan eylemleri öğretmeye yönelik olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, Öztürk (2015) tarafından yapılan çalışmada elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir. Öztürk, çocuk kitaplarında sıkça kullanılan fiillerin çocukların dil becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynadığını belirtmiştir.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında ise “patlatmak”, “demek” ve “açmak” fiilleri öne çıkmaktadır. Bu fiillerin kullanım sıklığı, kitabın olay örgüsünün bu eylemler etrafında şekillendiğini göstermektedir. Ayrıca, “Mozaik” kitabında “demek” ve “gelmek” fiillerinin sıklıkla kullanılması, karakterlerin birbirleriyle iletişimini ve olaylara verdikleri tepkileri vurgulayan bir anlatım tarzını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, Aydın (2017) tarafından yapılan çalışmada elde edilen sonuçlarla örtüşmektedir. Aydın, çocuk edebiyatında karakterlerin duygusal ve fiziksel eylemlerinin dil gelişimi üzerindeki etkisini vurgulamıştır.

“Bir Yumak Macera” kitabında ise “çekmek”, “olmak”, “yapmak” ve “görmek” fiilleri sıklıkla kullanılmıştır. Bu fiillerin yüksek oranlarda kullanılması, hikâyede hareketli ve eyleme dayalı bir anlatım tarzının benimsendiğini göstermektedir. Benzer şekilde, “Kostüm Dolabı” kitabında “olmak” fiilinin yüksek sıklıkta kullanılması, kitabın ana teması olan kostümler ve onların nasıl yaratıldıkları üzerine odaklanıldığını ortaya koymaktadır. Bu durum, Demir (2019) tarafından yapılan çalışmada da belirtilmiştir. Demir, çocuk edebiyatında kullanılan fiillerin tematik yapı ile uyumlu olduğunu ve hikâyenin ana fikrini pekiştirdiğini ifade etmektedir.

365 Gün Öykü Serisi kitaplarındaki fiillerin kullanım sıklığının, kitapların temaları ve olay örgüleri ile doğrudan ilişkili olduğu görülmüştür. Bu bulgular, benzer çalışmalarda elde edilen sonuçlarla örtüşmekte ve çocuk edebiyatının dil gelişiminde oynadığı önemli rolü vurgulamaktadır.

- İncelenen Kitaplardaki Edatlara Ait Sonuçlar

Bu çalışma, “365 Gün Öykü Serisi” kapsamında incelenen çocuk kitaplarında kullanılan edatların analizini, bu eserlerin dil öğretiminde ne derece etkili olduklarını ve çocukların dil gelişimine katkı sağlayan unsurlarını ortaya koymaktadır. Edatlar, cümlelerin anlamını

pekiştiren, ifadelerin yönünü belirleyen ve dilin zenginliğini ortaya koyan önemli unsurlar olarak değerlendirilmektedir. Bu inceleme, kitapların anlatı yapılarında edatların nasıl bir işlev üstlendiğini ve bu edatların çocukların dil becerilerini geliştirmedeki rolünü ortaya koymayı amaçlamıştır.

“Renkli Çizmeler” kitabında edatların kullanılmaması, hikâyenin dil yapısının doğrudan ve basit olduğunu ve anlatımda karmaşık yapılar yerine daha yalın bir dil tercih edildiğini gösterir.

“Unun Var mı?” kitabında edatların dengeli bir dağılım gösterdiği dikkat çekmektedir. “Mı”, “hâlâ”, “acaba” ve “bile” edatlarının her birinin %25 oranında eşit sıklıkla kullanılması, çocukların soru sorma, merak etme ve beklenmedik durumları keşfetme gibi dilsel becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu çeşitlilik, dilin farklı yönlerini çocuklara sunarak onların dilsel farkındalıklarını artırmaktadır.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında ise “diye” edatı %33.33 oranıyla en sık kullanılan edat olarak öne çıkmaktadır. Bu edatın kullanım sıklığı, karakterlerin diyaloglarının ve düşüncelerinin aktarılmasında belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. “İçin” edatının %26.67 oranında kullanılması, amaca yönelik eylemlerin vurgulanmasını sağlarken, “daha” edatının %13.33 oranında yer alması, süreklilik ve ilerleme kavramlarını pekiştirmektedir.

“Mozaik” kitabında “diye” edatı %37.5 oranında en sık kullanılan edat olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu, karakterlerin konuşmalarının ve olayların açıklanmasının önemli bir unsuru olarak değerlendirilebilir. “İçin” ve “peki” edatlarının %25 oranında eşit sıklıkla yer alması hem amaca yönelik eylemler hem de konuşma dilindeki geçişlerin anlatıda önemli olduğunu göstermektedir. “İle” edatının %12.5 oranında kullanılması, birliktelik ve ilişki kurma kavramlarını desteklemektedir.

“Bir Yumak Macera” kitabında “diye” edatının %40 oranında en sık kullanılan edat olduğu görülmektedir. Bu edatın yüksek oranı, kitabın anlatı yapısında açıklayıcı ve yönlendirici bir dil kullanıldığını göstermektedir. “Gibi”, “için” ve “acaba” edatlarının her birinin %20 oranında yer alması, benzetmeler ve merak unsurlarının dil öğretiminde önemli bir yere sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

“Büyüteç” kitabında edatların kullanımında dengeli bir dağılım dikkat çekmektedir. “İşte”, “için”, “gibi” ve “peki” edatlarının her birinin %25 oranında eşit sıklıkla kullanılması, anlatının çeşitli dilsel araçlarla zenginleştirildiğini göstermektedir. Bu çeşitlilik, çocukların farklı dilsel yapı ve işlevleri öğrenmesine katkı sağlamaktadır.

“Kostüm Dolabı” kitabında edat bulunmamaktadır. Bu durum, kitabın anlatı yapısının ve dilinin daha çok doğrudan ifadelerle oluşturulduğunu, ek bilgi veya açıklamalara ihtiyaç duyulmadığını göstermektedir.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında “diye” edatı %37.5 oranında en sık kullanılan edat olarak öne çıkmaktadır. Bu, diyalogların ve düşüncelerin aktarılmasında önemli bir dilsel araç olarak kullanıldığını göstermektedir. “İçin” edatının %25 oranında kullanılması, belirli amaçlara yönelik eylemlerin vurgulanmasını sağlamaktadır. Diğer edatlar olan “belki”, “galiba” ve “acaba” ise %12.5 oranında kullanılmış, bu da anlatıda varsayım ve tahminlerin önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

“Bir Ben Bir O” kitabı edat barındırmamaktadır. Bu, kitabın anlatı yapısının doğrudan ve yalın bir dille oluşturulduğunu, dolayısıyla edatlara ihtiyaç duyulmadığını göstermektedir.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabında yalnızca “için” edatı kullanılmıştır ve bu edat %100 oranında yer almıştır. Bu durum, anlatının büyük ölçüde amaca yönelik ve doğrudan eylemler üzerinden şekillendiğini göstermektedir.

“Ara Bul” kitabındaki edat kullanımına bakıldığında, sadece “gibi” edatının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, anlatımda başka edatların yer almadığını ve “gibi” edatının belirgin bir şekilde öne çıktığını göstermektedir. “Gibi” edatının bu şekilde yoğun kullanımı, kitabın betimleyici anlatımı desteklediğini ve çocuklara karşılaştırmalar yoluyla nesneleri ve özelliklerini tanıtmayı amaçladığını göstermektedir. Anlatımın bu kadar sade tutulması, özellikle çocukların soyut kavramları somut örneklerle öğrenmesine yardımcı olabilir.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabında “mı” edatının %100 oranında kullanılan tek edat olduğu görülmektedir. Bu oran kitabın çocukların soru sorma becerilerini geliştirmeye odaklandığını göstermektedir. Edatların bu şekilde kullanımı, çocuklara farklı durumlarda nasıl soru sorabileceklerini öğretmeye yönelik bir dil eğitimi sunmaktadır. Bu edatların yoğunluğu, hikâyenin etkileşimli bir yapıya sahip olduğunu ve çocukların aktif bir şekilde katılımını teşvik ettiğini gösterir.

“Memleketim Rize” kitabında edatların kullanılmaması, hikâyenin dil yapısının doğrudan ve basit olduğunu, anlatımda karmaşık yapılar yerine daha yalın bir dil tercih edildiğini gösterir. Bu durum, hikâyenin anlaşılabilirliğini artırarak özellikle küçük yaştaki çocukların daha kolay kavrayabileceği bir anlatım sunmayı amaçlıyor olabilir.

Bu analizler, çocuk kitaplarında edat kullanımının, çocukların dil gelişiminde önemli bir rol oynadığını ve dilin farklı yönlerini öğretmek için bilinçli olarak kullanıldığını ortaya

koymaktadır. Edatların sıklığı ve çeşitliliği, çocukların dil öğreniminde anlam, ilişki kurma ve düşünme süreçlerini destekleyen önemli unsurlar olarak değerlendirilmiştir.

Benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında, edatların çocuk edebiyatında dilin akıcılığını ve anlatımın derinliğini artırma işlevine dair önemli bilgiler sunmaktadır. Örneğin, Aksoy (2018) tarafından yapılan bir çalışmada, çocuk edebiyatı eserlerinde edatların çocukların dil gelişimine olan etkileri incelenmiş ve edatların, anlatımın akıcılığını sağlama, anlam derinliğini artırma ve dilin doğallığını koruma açısından önemli roller üstlendiği sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada, “daha” ve “diye” gibi edatların sıklıkla kullanılması, bu edatların çocuğun düşünme ve ifade becerilerini geliştirme sürecinde etkili olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Yıldırım (2020) tarafından yapılan bir diğer araştırmada, edatların çocuk kitaplarında kullanım sıklığı ve fonksiyonları incelenmiş ve “daha” gibi edatların, anlatıda devamlılık sağlama ve okuyucunun dikkatini belli bir noktaya odaklama amacı taşıdığı belirtilmiştir. Bu bulgular, “Bir Benek Gördüm Sanki” ve “Doğum Günüm Ne Zaman?” kitaplarında “daha” edatının yüksek oranda kullanılması ile örtüşmektedir. Her iki çalışmada da, edatların, anlatının akışını yönlendirme ve okuyucunun ilgisini sürdürme gibi önemli işlevlere sahip olduğu vurgulanmıştır.

Ayrıca, “Mozaik” ve “Bir Yumak Macera” kitaplarında “diye” edatının sıklıkla kullanılması, anlatıcının karakterler arası iletişimi vurgulama ve olayları okuyucuya aktarırken doğrudan konuşmalarla zenginleştirme amacı taşıdığına işaret etmektedir. Bu durum, Sarı (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, çocuk edebiyatında doğrudan konuşmaların ve edatların rolüne dair elde edilen bulgularla uyumludur. Sarı, edatların kullanımının çocukların dildeki farklılıkları anlama ve bu farklılıkları günlük konuşmalarına uyarlama sürecinde kritik bir öneme sahip olduğunu belirtmiştir.

Sonuç olarak, bu çalışma, “365 Gün Öykü Serisi”ndeki edat kullanımının, diğer çalışmalarla tutarlı bir şekilde, çocukların dil gelişiminde önemli bir rol oynadığını ve anlatımın akıcılığını sağlayarak çocukların kelime dağarcığını zenginleştirdiğini ortaya koymaktadır.

- İncelenen Kitaplardaki Bağlaçlara Ait Sonuçlar

Bu çalışmada, “365 Gün Öykü Serisi” kitaplarındaki bağlaçların kullanım sıklığı ve dağılımı incelenmiştir. İncelenen kitaplarda bağlaçların kullanımının, metnin akıcılığı ve dilin yapılandırılmasında nasıl bir rol oynadığı üzerinde durulmuştur.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki bağlaç kullanımına bakıldığında, sadece “de” bağlacının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, kitabın dil yapısında oldukça sınırlı bir bağlaç kullanımı olduğunu ve anlatımın sade tutulduğunu göstermektedir. “De” bağlacının bu şekilde baskın bir şekilde kullanılması, cümleler arasında ek bilgiler sunma ve olaylar arasında bağlantı

kurma işlevi görmektedir. Yazarın özellikle “de” bağlacını tercih etmesi, hikâyedeki olayların ve durumların birbirine bağlanarak anlatılmasını ve çocukların bu bağlantıları anlamalarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Anlatımın bu denli sade ve tekrarlı olması, özellikle küçük yaştaki çocuklar için dilin anlaşılabilirliğini artırmakta ve dilsel akıcılığı desteklemektedir.

“Unun Var mı?” kitabında, bağlaçların kullanımına bakıldığında, “ve” bağlacının %50 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olduğu görülmektedir. Bu bağlaç, metinde sıralı cümle yapılarını oluşturarak anlatımı pekiştiren bir işlev üstlenmektedir. İkinci sırada ise %25 oranında “de” bağlacı kullanılmıştır. Diğer bağlaçlar olan “ya da” ve “bile” ise %12.5 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. Bu çeşitlilik, metnin tekdüzelikten uzaklaşmasını ve çocuk okuyucular için daha ilgi çekici hâle gelmesini sağlamaktadır.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında ise “da” bağlacı %40 oranında en sık kullanılan bağlaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlacın, anlatımda tekrarlanan eylemleri ya da unsurları birbirine bağlamak için kullanıldığı anlaşılmaktadır. “Ve” ve “ama” bağlaçları %20 oranında, “hem...hem” ve “ki” bağlaçları ise %10 oranında kullanılmıştır. Bu durum, metnin çeşitli bağlaçlarla zenginleştirilmiş olduğunu ve çocukların farklı bağlaç türlerini tanıma ve kullanma becerilerini geliştirme açısından önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

“Mozaik” kitabında, “de” bağlacı %60 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olarak öne çıkmaktadır. Metinde olayların ve durumların birbirine bağlanmasını sağlamakta, böylece anlatımın daha akıcı ve bütünlük içinde olmasına katkıda bulunmaktadır. “Ve” bağlacının ise %40 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, metindeki farklı olayları ya da durumları bağlamak için tercih edilen bir yapı olarak değerlendirilebilir.

“Bir Yumak Macera” kitabında “ve” bağlacının %80 oranında kullanıldığı dikkat çekmektedir. Bu yüksek oran, metinde olayların ve eylemlerin birbiriyle bağlantısını kurarak akıcılığı sağlama işlevini yerine getirmektedir. “Da” bağlacı ise %20 oranında kullanılarak metnin anlatımını çeşitlendirmektedir. Bu çeşitlilik, metnin dinamik bir yapıya sahip olmasını ve okuyucunun dikkatini çekmesini sağlamaktadır.

“Büyüteç” kitabında ise “de” bağlacı %66.67 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olmuştur. “Ve” bağlacı ise %33.33 oranında kullanılmıştır. Bu durum, metinde anlatımın çeşitli bağlaçlarla desteklendiğini göstermektedir. Bu çeşitlilik, metnin çocuk okuyucular için daha zengin ve ilgi çekici hâle gelmesine katkıda bulunmaktadır.

“Kostüm Dolabı” kitabında “ve” bağlacının %80 oranında yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlacın yoğun kullanımı, olayların ve durumların birbirine bağlanarak

anlatımın akıcılığını sağlamaktadır. “Da” bağlacı ise %20 oranında kullanılmış olup, metne farklı bir boyut kazandırmaktadır.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında, “ve”, “de” ve “ama” bağlaçlarının %28.57 oranıyla en sık kullanılan bağlaçlar olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlaçlar, metinde karşılaştırma ve sıralama yaparak anlatımın dinamik bir şekilde ilerlemesine katkıda bulunmaktadır. “Ki” bağlacı ise %14.28 oranında kullanılmıştır. Bu oranlar, metnin çeşitli bağlaçlarla zenginleştirildiğini ve çocuk okuyucular için çeşitli dil yapılarını tanıma fırsatı sunduğunu göstermektedir.

“Bir Ben Bir O” kitabında “de” bağlacı %80 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olarak öne çıkmaktadır. “Ve” bağlacı ise %20 oranında kullanılmıştır. Bu kullanım, metnin anlatımında tekrarlanan unsurların bağlanması ve bu şekilde anlatımın akıcı bir şekilde sürdürülmesini sağlamaktadır.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabında “ve” bağlacının %58.33 oranıyla en sık kullanılan bağlaç olduğu görülmektedir. Bu bağlaç, metinde olaylar arasında bağlantı kurarak anlatımın akıcılığını sağlamakta önemli bir rol oynamaktadır. “Ki” bağlacı %25 oranında ikinci sırada yer alırken, “da” ve “çünkü” bağlaçları ise %8.33 oranında en az kullanılan bağlaçlar arasında yer almaktadır. Bu durum, metnin çeşitli bağlaçlarla zenginleştirildiğini ve bu sayede çocuk okuyucuların dil gelişimine katkıda bulunacak bir yapı sunduğunu göstermektedir.

“Ara Bul” kitabında “ve” bağlacının %80 oranında en sık kullanılan bağlaç olduğu görülmektedir. Bu bağlacın yoğun kullanımı, anlatımda bilgi ve özelliklerin birbiriyle bağlanarak sunulmasını sağlamaktadır. “Ve” bağlacının sıkça kullanılması, çocuklara nesnelerin ve özelliklerin bir arada sunulmasıyla ilişkilendirme becerisini kazandırmayı amaçlamaktadır. Diğer yandan “veya” bağlacının %20 oranında daha az sıklıkla kullanılması, alternatif seçeneklerin daha nadir vurgulandığını gösterir. Bu, hikâyenin genellikle belirli özellikleri bir arada sunmaya odaklandığını, alternatiflerin ise daha az önemsendiğini ortaya koymaktadır.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabında ise sadece “yoksa” bağlacının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlacın tek başına kullanılması, hikâyenin tamamen soru sorma ve seçenekler arasında bir karşılaştırma yapma üzerine kurulu olduğunu gösterir. “Yoksa” bağlacının bu kadar baskın kullanımı, çocukların seçim yapma ve seçenekler arasında ayırım yapma becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu yapı, hikâyenin interaktif bir yapıya sahip olduğunu ve çocukların aktif katılımını teşvik ettiğini göstermektedir.

“Memleketim Rize” kitabında ise yalnızca “de” bağlacının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlacın sık kullanımı, anlatımda ek bilgiler sunma ve olaylar arasında bağlantı kurma işlevi görmektedir. “De” bağlacının merkezi rolü, hikâyede günlük yaşamda gerçekleşen olayların birbirine bağlanarak anlatıldığını ve çocukların dil becerilerini bu şekilde geliştirmeye yönelik bir yapı kurulduğunu gösterir. Başka bir bağlacın kullanılmaması, anlatımın sadeliğini koruyarak çocukların dili kolayca takip edebilmesini sağlamaktadır.

Genel olarak, “365 Gün Öykü Serisi” kitaplarında bağlaçların kullanımı, metinlerin akıcılığını sağlama ve olaylar arasındaki bağlantıyı kurma açısından önemli bir işlev üstlenmektedir. Bağlaçların dengeli ve çeşitli kullanımı, metinlerin çocuk okuyucular için daha ilgi çekici ve öğretici olmasını sağlamaktadır. Bu bulgular, çocuk edebiyatında dilin yapılandırılması ve bağlaçların kullanımına yönelik daha önce yapılmış araştırmalarla paralellik göstermektedir. Çocuk kitaplarında bağlaçların kullanımı, metnin akıcılığını sağlamak ve çocukların dil gelişimine katkıda bulunmak amacıyla önemli bir rol oynar. Çeşitli araştırmalar, bağlaçların çocuk edebiyatında hem anlam hem de yapı açısından metnin bütünlüğünü sağladığını vurgulamaktadır (Yıldız, 2015; Güneş, 2016). Örneğin, Yıldız (2015) çocuk hikâyelerinde bağlaçların kullanımını incelediği çalışmasında, “ve” bağlacının en sık kullanılan bağlaçlardan biri olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgu, “365 Gün Öykü Serisi” kitaplarında “ve” bağlacının çeşitli metinlerde yoğun olarak kullanılmasıyla örtüşmektedir. Yıldız’ın çalışmasında olduğu gibi, bu seride de “ve” bağlacının kullanımı, metinlerde olayların ve cümlelerin birbirine bağlanarak akıcılığın sağlanmasına katkıda bulunur. Benzer şekilde, Güneş (2016) tarafından yapılan bir araştırma, çocuk edebiyatında bağlaçların çocukların dil gelişimine katkı sağladığını göstermektedir. Güneş’in çalışmasında, bağlaçların çocukların dil bilgisi kurallarını öğrenmelerine yardımcı olduğu ve cümleler arası bağlantıları anlamalarını kolaylaştırdığı belirtilmektedir. “365 Gün Öykü Serisi” kitaplarındaki bağlaçların çeşitliliği ve kullanımı, Güneş’in bu bulgularını desteklemektedir. Özellikle “Doğum Günüm Ne Zaman?” ve “Bir Uçurtma İki Çocuk” kitaplarında, bağlaçların çeşitliliği, çocuk okuyucuların farklı dil yapılarıyla tanışmalarını sağlamakta ve dil gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bir başka çalışmada, Demir (2017), çocuk hikâyelerinde kullanılan bağlaçların, hikâyenin yapısal bütünlüğünü koruduğunu ve çocukların olaylar arasındaki ilişkileri daha iyi anlamalarını sağladığını vurgulamaktadır. Bu bağlamda, “Mozaik” ve “Bir Yumak Macera” kitaplarındaki “ve” ve “da” bağlaçlarının sıklıkla kullanılması, metnin bütünlüğünü ve akıcılığını sağlamada önemli bir işlev görmektedir. Demir’in bulguları, bu kitapların dilsel yapısının, çocukların hikâye boyunca olayları takip etmelerini ve anlamalarını kolaylaştırdığını göstermektedir. Özetle, “365 Gün Öykü Serisi” kitaplarındaki bağlaçların kullanımı, çocuk edebiyatında bağlaçların dilsel ve yapısal rolüne ilişkin literatürdeki bulgularla tutarlıdır.

- İncelenen Kitaplardaki Zamirlere Ait Sonuçlar

Zamirler, metinlerde özne ve nesne ilişkilerini kurarak, okuyucunun olayları ve karakterleri takip etmesini kolaylaştırmakta ve metnin bütünlüğünü sağlamaktadır. “365 Gün Öykü Serisi” kapsamında incelenen hikâyelerde zamir kullanımı, dilsel çeşitlilik ve metinlerin akıcılığı açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu serideki kitaplar, zamirlerin kullanım sıklığı ve dağılımı açısından dikkat çekici bulgular sunmaktadır.

“Renkli Çizmeler” kitabındaki zamirlerin kullanım sıklığı incelendiğinde, “ben” zamininin %66.67 oranında en sık kullanıldığı, “o” zamininin %22.22 oranında ve “siz” zamininin %11.11 oranında daha az sıklıkla yer aldığı görülmektedir. Bu veriler, zamir kullanımında belirgin bir dengesizlik olduğunu göstermektedir.

“Unun Var mı?” kitabında en sık kullanılan zamirler %33.33 oranıyla “sana” ve “neler” olmuştur. Bu zamirler, okuyucuya doğrudan hitap ederek hikâyenin etkileşimli bir yapıya sahip olmasını sağlar. Zamirlerin bu şekilde yoğun kullanımı, özellikle genç okuyucuların dikkatini metne çekmekte ve onların hikâyeye katılımını artırmaktadır. Benzer bir çalışmada, çocuk hikâyelerinde zamir kullanımının karakterler arası ilişkileri ve hikâye içindeki olayların akışını yansıtmaya amacına hizmet ettiği belirtilmiştir (Yılmaz, 2018). Bu bağlamda, “Unun Var mı?” hikâyesinde de benzer bir yapı olduğu söylenebilir.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında ise zamirlerin daha geniş bir yelpazede kullanıldığı görülmektedir. “Benim”, “bunu”, “biri” ve “senin” gibi zamirler %20 oranında en sık kullanılan zamirlerdir. Bu çeşitlilik, hikâyede farklı karakterler ve olaylar arasındaki ilişkilerin daha net bir şekilde kurulmasını sağlar. Özellikle “benim” ve “senin” zamirlerinin sıklıkla kullanılması, hikâyedeki karakterler arasında sahiplik ve kişisel ilişkilere yapılan vurguyu artırmaktadır. Literatürde bu tür zamirlerin kullanımı, çocukların sosyal bağlamlarda kendilerini ve başkalarını tanımlama yeteneklerini geliştirdiğine işaret eder (Küçük, 2019).

“Mozaik” kitabında “biz” zamininin %33.33 oranında en sık kullanılan zamir olması, kolektif bir anlatım tarzının tercih edildiğini göstermektedir. Bu durum, çocuk okuyucuların birlikte hareket etme, paylaşma ve iş birliği yapma gibi değerleri öğrenmelerine katkı sağlar. “Biz” zamininin bu kadar sık kullanılması, hikâyedeki kolektif eylemler ve grup dinamiklerini ön plana çıkarır. Bu bulgu, çocuk edebiyatında topluluk bilincinin ve iş birliğinin teşvik edilmesinin önemli bir tema olduğunu vurgulayan çalışmaları destekler (Demir, 2017).

Benzer şekilde, “Bir Yumak Macera” kitabında “bu” zamininin %40 oranında en sık kullanılması, nesneler ve olaylar arasındaki bağlantıların vurgulanmasını sağlar. Bu, çocukların hikâyedeki olayları ve nesneleri daha iyi anlamalarını ve hatırlamalarını kolaylaştırır. “Bu”

zahirinin sıklıkla kullanılması, hikâyedeki olayların ve nesnelerin vurgulanmasını sağlar ve okuyucunun dikkati belirli bir nesne veya duruma odaklanır. Bu bulgu, çocukların nesnelerle kurdukları ilişkilerde belirli zamirlerin kullanımının önemli olduğunu ortaya koyan araştırmalarla uyumludur (Özdemir, 2020).

“Büyüteç” kitabında ise “ben” ve “o” zamirlerinin %33.33 oranında eşit sıklıkla kullanılması, bireysel anlatımla nesnel anlatımın dengeli bir şekilde kullanıldığını gösterir. Bu da okuyucuların hem hikâyedeki karakterlerle özdeşleşmelerini hem de olayları tarafsız bir gözle değerlendirmelerini sağlar. Aynı şekilde, “Kostüm Dolabı” kitabında “bura” ve “bu” zamirlerinin eşit oranda kullanılması, mekân ve nesne ilişkilerinin öne çıktığını gösterir.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında zamirlerin dağılımı ise biraz daha çeşitlidir. “O” zamirinin %37.5 oranında en sık kullanılması, hikâyedeki nesneler ve karakterler arasındaki ilişkinin vurgulanmasını sağlar. Bu, özellikle hikâyenin genç okuyucular için daha anlaşılır ve takip edilebilir olmasına katkıda bulunur. “Bir Ben Bir O” kitabında ise “ben” zamirinin %50 oranında en sık kullanılan zamir olması, bireysel anlatımın baskın olduğunu ve okuyucunun kendini hikâyedeki karakterlerle özdeşleştirme olasılığını artırdığını gösterir.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabında zamir kullanımının %33.33 oranında dengeli bir şekilde dağıldığı görülmektedir. Bu durum, hikâyede zamirlerin kullanımının okuyuculara hem karakterlerin hem de olayların geniş bir perspektiften sunulmasına olanak tanıdığını gösterir.

“Ara Bul” kitabında zamir kullanılmamış olması, anlatımın doğrudan ve zamirlerden bağımsız bir şekilde yapılandırıldığını gösterir. Bu, kitabın bilgi aktarmaya yönelik bir tarzı tercih ettiğini düşündürmektedir.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabında sadece “ne” zamirinin %100 oranında kullanılması, anlatımın tamamen sorgulama üzerine kurulu olduğunu ve diğer zamirlerin kullanılmamasıyla bu odaklanmanın vurgulandığını gösterir.

“Memleketim Rize” kitabında ise “ben” zamirinin %66.67 oranında baskın olması, anlatımın öznel bir perspektifle ilerlediğini gösterir. “O” ve “siz” zamirlerinin daha düşük oranlarda yer alması, farklı bakış açılarına yer verildiğini, ancak bu perspektiflerin daha sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır.

Genel olarak, “365 Gün Öykü Serisi” kitaplarındaki zamir kullanımı, hikâyelerin dilsel zenginliğini artırmakta ve çocukların dil gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Zamirlerin dengeli ve çeşitli kullanımı, metinlerin akıcılığını ve anlaşılabilirliğini artırmakta, aynı zamanda çocukların dilsel farkındalıklarını geliştirmektedir.

Zamirlerin dilin temel yapı taşlarından biri olarak işlev görmesi, çocukların dil gelişiminde önemli bir rol oynar. Çalışmanın sonuçları, “Bir Benek Gördüm Sanki” hikâyesinin zamir barındırmaması, diğer hikâyelerde ise zamirlerin farklı oranlarda kullanılmasıyla dikkat çekmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışmadaki zamir kullanımına dair bulgular, benzer literatürle uyumlu olup, çocuk edebiyatında zamirlerin kullanımı üzerine yapılan önceki çalışmalarla paralellik göstermektedir. Çocukların dil gelişimini destekleyen zamir kullanımı, hikâyelerdeki karakterler arası ilişkileri, sahiplik vurgularını ve nesnelerle kurulan bağları güçlendirmektedir.

- İncelenen Kitaplardaki Zarflara Ait Sonuçlar

Bu çalışmada, incelenen hikâye kitaplarında kullanılan zarfların sıklığı ve çeşitliliği analiz edilmiştir. Bulgular, kitaplarda zarf kullanımının büyük ölçüde farklılık gösterdiğini ve bazı kitaplarda zarfların oldukça sınırlı kullanıldığını ortaya koymaktadır.

“Renkli Çizmeler” kitabında “bazen” zarfının %55.56 oranında diğerlerine kıyasla belirgin bir ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. Bu, hikâyede tekrar eden olayların ya da durumların vurgulandığını gösterirken, diğer zarfların (%11.11) daha dengeli ve sınırlı bir şekilde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu dağılım, anlatımda zaman aralıklarının ve sıklıkların ön plana çıkarıldığını nicel olarak ortaya koymaktadır.

“Unun Var mı?” kitabında yalnızca bir zarfın kullanıldığı ve bu zarfın sıklığının %100 olduğu görülmektedir. Bu durum, kitapta zarf kullanımının son derece sınırlı olduğunu ve dilin zenginleştirilmesi için daha fazla çeşitlilik içermediğini göstermektedir.

Diğer kitaplarda ise zarf kullanımında bir çeşitlilik söz konusudur. “Doğum Günüm Ne Zaman?” kitabında on farklı zarf kullanılmış ve bu zarfların arasında en sık kullanılan “iyi” zarfı %18.18 oranında görülmüştür. Bununla birlikte, diğer zarflar her biri %9.09 oranında eşit sıklıkta kullanılmıştır. Bu veri, zarf kullanımının nispeten dengeli dağıldığını ve belirli bir zarfın öne çıkmadığını göstermektedir.

“Mozaik” kitabında en sık kullanılan zarf %11.54 oranıyla “çok” iken, diğer zarfların her biri %3.85 oranında kullanılmıştır. Bu kitapta da zarf kullanımında belirgin bir çeşitlilik görülmekte olup, bu durum, hikâyenin anlatımında çeşitli zarfların kullanımına dikkat edildiğini göstermektedir.

“Bir Yumak Macera” kitabında ise on farklı zarfın her biri %10 oranında kullanılmıştır. Bu bulgu, zarf kullanımında oldukça dengeli bir dağılım olduğunu ve kitabın dilinin zenginleştirilmesi için çeşitli zarfların eşit oranda tercih edildiğini göstermektedir.

“Büyütec” kitabında ise “daha yakından” zarfı %25 oranıyla en sık kullanılan zarf olarak öne çıkarken, diğer zarflar %8.33 ve %16.67 arasında değişen oranlarda kullanılmıştır. Bu, bazı zarfların daha sık tercih edildiğini, ancak genel olarak zarf kullanımında bir çeşitliliğin mevcut olduğunu göstermektedir.

“Kostüm Dolabı” kitabında ise yalnızca üç zarfın kullanıldığı ve her bir zarfın %33.33 oranında eşit sıklıkta yer aldığı görülmektedir. Bu durum, zarf kullanımının sınırlı, ancak dengeli olduğunu göstermektedir.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” kitabında ise “hızlıca” zarfı %18.18 oranıyla en sık kullanılan zarf olurken, diğer zarflar %9.09 oranında eşit sıklıkta kullanılmıştır. Bu veri, zarf kullanımında belirli zarfların öne çıktığını ancak yine de bir çeşitliliğin mevcut olduğunu ortaya koymaktadır.

“Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitabında “çok” zarfı %14.29 oranıyla en sık kullanılan zarf olarak dikkat çekerken, “doya doya”, “nasıl” ve “yavaş yavaş” zarfları %7.14 oranında, diğer zarflar ise %3.57 oranında kullanılmıştır. Bu kitapta da zarf kullanımında belirli zarfların öne çıktığı ve bir çeşitlilik olduğu görülmektedir.

“Ara Bul” kitabındaki zarfların kullanımına bakıldığında, sadece “üzere” zarfının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, kitabın anlatımında başka zarf kullanılmadığını ve “üzere” zarfının anlatımda tek başına belirgin bir rol oynadığını göstermektedir. Bu şekilde kullanılması, anlatılan nesnelerin ya da durumların gelecekteki durumlarını ifade ederken kullanılan standart bir yapı olduğunu gösterir.

“Kümesin İçinde Ne Var?” kitabında ise yalnızca “içinde” zarfının %100 oranında kullanıldığı görülmektedir. Bu, kitapta başka zarf kullanılmadığını ve “içinde” zarfının anlatımda önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. “İçinde” zarfının yoğun kullanımı, nesnelerin ya da canlıların bulundukları yerleri belirtmek için sıklıkla kullanıldığını ortaya koyar.

“Memleketim Rize” kitabında zarfların kullanım sıklığına bakıldığında, “bazen” zarfının %55.56 oranıyla en sık kullanılan zarf olduğu görülmektedir. Diğer zarflar olan “birlikte”, “işte”, “en” ve “sonra” zarfları ise %11.11 oranında eşit sıklıkla kullanılmıştır. “Bazen” zarfının yoğun kullanımı, anlatılan olayların ya da durumların sık olmamakla birlikte belirli aralıklarla gerçekleştiğini ifade eder. Diğer zarflar ise daha nadir kullanılan durumları ya da olayları belirtmek için kullanılmıştır. Bu dağılım, anlatımın çeşitliliğini artırmakta ve çocukların farklı zarf türlerini tanımalarını sağlamaktadır.

İncelenen kitaplar arasında zarf kullanımının dağılımı ve çeşitliliği açısından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bazı kitaplarda zarf kullanımının sınırlı kaldığı, diğerlerinde ise

daha dengeli ve çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Bu bulgular, çocuk hikâyelerinde dilin zenginleştirilmesi ve anlatımın güçlendirilmesi için zarf kullanımının önemli olduğunu ve yazarların bu konuda dikkatli bir tercih yapmaları gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada elde edilen bulgular, mevcut literatürdeki benzer araştırmalarla karşılaştırıldığında, çocuk edebiyatında zarf kullanımının genel olarak sınırlı olduğunu ve belirli zarfların tekrarlandığını göstermektedir. Bu durum, Türkçe dil eğitimi alanında yapılan diğer araştırmalarda da benzer sonuçlarla desteklenmektedir. Örneğin, Özdemir (2019) tarafından yapılan çalışmada, çocuk hikâyelerinde zarf kullanımının sınırlı kaldığı ve belirli zarfların sıkça tekrarlandığı vurgulanmıştır. Özdemir'in çalışmasında, özellikle “çok” ve “hızlıca” gibi zarfların sıkça kullanıldığı belirtilmiştir. Bu bulgu, “Mozaik” ve “Bir Uçurtma İki Çocuk” kitaplarındaki bulgularla örtüşmektedir. Ayrıca, Yıldız (2020) tarafından yapılan bir başka çalışmada, çocuk kitaplarında dilin zenginliğinin sağlanmasında zarfların rolü üzerinde durulmuş ve zarfların çeşitli kullanımının hikâyelerin anlatım gücünü artırdığı vurgulanmıştır. Bu çalışmada, bazı hikâyelerde zarfların sınırlı kullanıldığı ve bunun dil gelişimini olumsuz etkileyebileceği ifade edilmiştir. Benzer şekilde, “Unun Var mı?” kitabındaki zarf kullanımının oldukça sınırlı olması, bu kitabın dil zenginliği açısından daha zayıf olduğunu göstermektedir. Yıldız'ın (2020) çalışması, bu bulgularla uyumlu olup çocuk kitaplarında daha çeşitli zarf kullanımının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Demirci (2021) tarafından yapılan araştırmada ise çocuk kitaplarında sıklıkla kullanılan zarfların çocukların dil gelişimi üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, özellikle sıklıkla kullanılan zarfların, çocukların zihinlerinde kalıcı hâle geldiği ve bu zarfların günlük dilde daha fazla kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir. Bu durum, “Büyüteç” ve “Bu Kış Uyumasak Olur mu?” kitaplarındaki belirli zarfların tekrar edilmesiyle benzerlik göstermektedir. Demirci'nin (2021) bulguları, çalışmamızda tespit edilen bazı zarfların tekrarının, çocukların dil gelişimi açısından önemli bir etki yaratabileceğini desteklemektedir.

Sonuç olarak, bu çalışmada elde edilen bulgular, mevcut literatürde yer alan benzer araştırmalarla büyük ölçüde uyumlu olup, çocuk hikâyelerinde zarf kullanımının dil gelişimi üzerindeki etkileri ve bu kullanımın zenginleştirilmesi gerektiği üzerine önemli ipuçları sunmaktadır. Zarf kullanımındaki çeşitlilik, hikâyelerin dil zenginliğini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda çocukların dil gelişimine de olumlu katkılar sağlayabilir. Bu nedenle, çocuk edebiyatı yazarlarının zarf kullanımına daha fazla dikkat etmeleri ve daha çeşitli zarflar kullanmaları gerektiği sonucuna varılabilir.

Hikâye Kitaplarının Okunabilirlik Düzeylerine İlişkin Sonuçlar

Bu çalışmada, 365 Gün Öykü Serisi'nde yer alan hikâye kitaplarının okunabilirlik düzeyleri, Ateşman Okunabilirlik Formülü kullanılarak detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu inceleme, çocukların okuma gelişimi açısından bu hikâyelerin ne kadar uygun olduğunu ve dil yapılarının anlaşılabilirlik düzeyini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Ateşman (1997) tarafından geliştirilen okunabilirlik formülü, Türkçe metinlerin sözcük ve cümle uzunluklarını dikkate alarak okunabilirlik derecelerini belirleyen güvenilir bir ölçüm aracı olarak kabul edilmektedir. Bu formülün uygulanması sonucunda, hikâyelerin büyük çoğunluğunun “Kolay” ve “Çok kolay” kategorilerinde yer aldığı, ancak bazı hikâyelerin daha yüksek zorluk derecesine sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Ateşman (1997), okunabilirlik formülünü geliştirirken, diğer diller için geliştirilmiş formüllerin Türkçe dil yapısına uygun olmadığını vurgulamış ve Türkçe metinlerde sözcüklerin hece uzunluklarını ve cümlelerin sözcük uzunluklarını temel alarak bir okunabilirlik endeksi oluşturmuştur. Bu endeks, $198,825 - (40,175 \times \text{Hece Olarak Sözcük Uzunluğu} - 2,610 \times \text{Sözcük Olarak Cümle Uzunluğu})$ şeklinde formüle edilmiştir. Bu formülün uygulanmasıyla elde edilen okunabilirlik sayıları, metinlerin anlaşılabilirliğini sınıflandırmak için kullanılmaktadır. Ateşman (1997) bu sınıflandırmayı şu şekilde yapmıştır: 90-100 arasında çok kolay, 70-89 arasında kolay, 50-69 arasında orta güçlükte, 30-49 arasında zor ve 1-29 arasında çok zor olarak tanımlamıştır.

Bu sınıflandırmaya göre yapılan analizde, “Unun Var mı?” hikâyesi 93,85’lik bir okunabilirlik endeksiyle “çok kolay” kategorisinde yer almakta olup, bu hikâye dil yapısı itibarıyla okul öncesi dönemdeki çocuklar için oldukça erişilebilir bir metin sunmaktadır. Benzer şekilde, “Mozaik” hikâyesi de 94,22’lik endeksiyle yine “çok kolay” kategorisinde yer almakta olup, bu sonuç hikâyenin hedef yaş grubunun dil becerilerini geliştirmeye yönelik uygun bir yapı sunduğunu göstermektedir. Bu hikâyeler, erken okuma dönemi çocukları için dil gelişimini destekleyici metinler olarak değerlendirilebilir. Literatürde, bu tür metinlerin çocukların okuma becerilerini geliştirmede kritik bir rol oynadığı ve okuma alışkanlıklarını pekiştirdiği vurgulanmaktadır (Ateşman, 1997; Yılmaz & Yıldız, 2015).

“Renkli Çizmeler” (80,24), “Doğum Günüm Ne Zaman?” (72,95), “Bir Yumak Macera” (78,46), “Kostüm Dolabı” (80,93), “Bir Uçurtma İki Çocuk” (72,91), “Bir Ben Bir O” (75,28), “Bu Kış Uyumasak Olmaz mı?” (78,56), “Memleketim Rize” (83,99) ve “Ara Bul” (81,92) gibi hikâyeler, “kolay” kategorisinde yer almıştır. Bu hikâyeler, çocukların okuma becerilerini geliştirirken, onları daha karmaşık metinlere hazırlayan önemli araçlar olarak değerlendirilmektedir. Örneğin, “Bir Yumak Macera” hikâyesi 78,46’lık endeksiyle, dil yapısı

itibarıyla kolay anlaşılabilir bir metin sunmaktadır. Bu metinler, çocukların dilsel farkındalıklarını artırma ve okuma motivasyonlarını güçlendirme açısından önemlidir. Bu durum, Özkul & Karaca (2012) tarafından yapılan bir çalışmada da belirtilmiş, bu tür hikâyelerin çocukların okuma sürecinde kendilerini başarılı hissetmelerini sağladığı ve yeni kelimeler ile dil yapıları ile tanışmalarına olanak tanıdığı vurgulanmıştır.

“Büyüteç” hikâyesi 63,03’lük bir endeksle “orta güçlükte” kategorisinde yer almaktadır. Bu hikâyenin dil yapısı diğer hikâyelere kıyasla daha karmaşık olup, daha ileri düzey okuma becerileri gerektirmektedir. Orta güçlükteki metinler, çocukların dil becerilerini geliştirme ve onları daha zorlayıcı metinlere hazırlama açısından kritik öneme sahiptir. Bu tür metinlerin, çocukların okuma gelişiminde bir sonraki seviyeye geçmelerine yardımcı olabileceği ve dilsel gelişim sürecinde önemli bir dönüm noktası oluşturabileceği belirtilmektedir (Ateşman, 1997). “Büyüteç” hikâyesi, dilsel karmaşıklığı nedeniyle okuma zorlukları ile başa çıkabilen öğrenciler için uygun bir seçenek olarak değerlendirilebilir.

“Kümesin İçinde Ne Var?” hikâyesinin okunabilirlik endeksi ise 127,11 olarak çok yüksek bir değerle belirtilmiş, ancak okunabilirlik düzeyi tanımlanmamıştır. Bu endeks değeri, metnin beklenenden çok daha karmaşık olduğunu, belki de hedef kitlenin yaş grubuna uygun olmadığını gösterebilir. Bu durum, hikâyenin dilinin gözden geçirilmesi veya hedef kitlenin tekrar değerlendirilmesi gerektiğine işaret eder.

Bu bulgular, 365 Gün Öykü Serisi’ndeki hikâyelerin okunabilirlik düzeyleri açısından oldukça çeşitli olduğunu göstermektedir. Hikâyelerin büyük çoğunluğunun “kolay” ve “çok kolay” kategorilerinde yer alması, metinlerin dil yapısının genç okurlar için erişilebilir ve anlaşılır olduğunu işaret eder. Bu tür metinlerin, çocukların okuma becerilerini geliştirme sürecinde önemli bir rol oynadığı ve dilsel becerilerin temellerini atmada kritik öneme sahip olduğu literatürde sıkça vurgulanmaktadır (Özkul & Karaca, 2012; Yılmaz & Yıldız, 2015). Aynı zamanda, “Büyüteç”, “Kümesin İçinde Ne Var?” gibi daha zorlayıcı hikâyelerin varlığı, serinin sadece başlangıç seviyesindeki okurlara değil, aynı zamanda daha gelişmiş okuma becerilerine sahip çocuklara da hitap edebildiğini ortaya koymaktadır. Bu çeşitlilik, serinin farklı okuma becerilerine sahip çocukların tümüne hitap edebilme kapasitesini artırmakta ve onların okuma süreçlerini desteklemektedir.

Sonuç olarak, 365 Gün Öykü Serisi’nde yer alan hikâyelerin büyük çoğunluğu, erken okuma dönemi çocukları için uygun bir dil yapısına sahip olup, onların okuma becerilerini geliştirmeye yönelik etkili bir araç olarak değerlendirilebilir. Ancak, bazı hikâyelerin (örneğin, Büyüteç,) daha karmaşık dil yapıları ile farklı okuma seviyelerine hitap etmesi, serinin çeşitliliğini artırmakta ve farklı beceri seviyelerindeki çocuklara uygun seçenekler sunmaktadır.

Bu durum, serinin hem dilsel farkındalık kazandırma hem de daha ileri düzey okuma becerileri geliştirme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

Hikâye Kitaplarının Gelişim Alanları ile İlişkisine Dair Sonuçlar

365 Gün Öykü Serisi’ndeki her hikâye, çocukların gelişim alanlarına yönelik sunduğu katkılar açısından ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bu analiz, her hikâyenin bilişsel, dil, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişim alanlarıyla ilişkili kazanım ve göstergelerini değerlendirmekte ve 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı’nda belirtilen gelişim hedeflerine ne ölçüde ulaşıldığını ortaya koymaktadır.

“Renkli Çizmeler” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında nesnelerin ve varlıkların özelliklerini inceleme, bu özellikleri betimleme gibi becerilerin geliştirilmesine odaklanmaktadır. Ayrıca, tahmin etme ve bu tahminleri değerlendirme becerilerini desteklemektedir. Dil gelişimi açısından, dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığı kazandırma gibi kazanımlar sunar. Fiziksel gelişim alanında büyük kasların koordineli kullanımı, denge gerektiren hareketler ve yönlendirici hareketler gibi becerilerin geliştirilmesine yönelik etkinlikler içermektedir. Sosyal-duygusal gelişim açısından ise geri dönüşüm ve tekrar kullanma davranışlarını kazandırmaya yönelik kazanımlar sunar. Bu hikâye, çocukların çok yönlü gelişimini destekleyen dengeli bir içerik sunmaktadır.

“Unun Var mı?” hikâyesi ise bilişsel gelişim alanında nesne ve olaylarla ilgili tahminlerde bulunma, bu tahminleri değerlendirme ve zaman kavramını günlük olaylarla ilişkilendirme becerilerini desteklemektedir. Hikâye, dil gelişimi açısından dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığını artırma gibi kazanımlar sunar. Fiziksel gelişim alanında, özellikle ince motor becerilerini geliştiren etkinlikler içermekte, ancak sosyal-duygusal gelişim açısından eksiklikler göstermektedir. Bu durum, hikâyenin genel gelişim açısından dengeli olmadığını ortaya koymaktadır.

“Doğum Günüm Ne Zaman?” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında zaman kavramlarını kullanma, sayma becerileri ve toplama-çıkarma işlemleri gibi kazanımlar içermektedir. Bu kazanımlar, çocukların matematiksel düşünme ve zaman yönetimi becerilerini desteklemektedir. Dil gelişimi açısından, hikâye okuma farkındalığı kazandırmaya yönelik etkinlikler sunar. Sosyal-duygusal gelişim açısından ise, çocukların duygularını ifade etme ve kararlılık gösterme gibi becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlar içerir. Bu, hikâyenin farklı gelişim alanlarında güçlü katkılar sunduğunu göstermektedir.

“Mozaik” hikâyesi, bilişsel gelişim açısından parça-bütün ilişkisini kavrama ve nesnelerin özelliklerini tanımlama gibi becerilere odaklanmaktadır. Ayrıca, fiziksel gelişim

açısından büyük kasların kullanımı ve denge gerektiren hareketler gibi etkinlikler sunar. Sosyal-duygusal gelişim alanında ise empati kurma, sorumluluk alma ve kararlılık gösterme gibi becerilerin geliştirilmesine yönelik kazanımlar içermektedir. Bu hikâye, çok yönlü gelişimi destekleyen kapsamlı bir içeriğe sahiptir.

“Büyüteç” hikâyesi, bilişsel gelişim açısından dikkatini sürdürme, tahmin yürütme ve merak ettikleri olayları sorgulama gibi kazanımlar sunmaktadır. Ancak, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişim alanlarında sınırlı katkılar sağlamaktadır. Bu durum, hikâyenin özellikle bilişsel ve dil gelişimine odaklandığını ve diğer gelişim alanlarında daha az katkı sunduğunu göstermektedir.

“Bir Yumak Macera” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında problem çözme ve hedef belirleme gibi kazanımlar sunarken, fiziksel gelişim açısından ise ince motor becerilerini destekleyen etkinlikler içerir. Ancak, sosyal-duygusal gelişim alanında herhangi bir kazanım ve gösterge bulunamamıştır. Bu, hikâyenin sosyal-duygusal gelişim açısından zayıf kaldığını ortaya koymaktadır.

“Kostüm Dolabı” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında sayma becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlar sunmaktadır. Dil gelişimi açısından, dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığını artırmaya yönelik etkinlikler içerir. Ancak, fiziksel ve sosyal-duygusal gelişim alanlarında herhangi bir kazanım sunmaması, bu hikâyenin çocukların tüm gelişim alanlarına yönelik yeterli destek sağlamadığını göstermektedir.

“Bir Uçurtma İki Çocuk” hikâyesi, bilişsel gelişim açısından problem çözme, hedef belirleme ve karar verme gibi becerilere odaklanırken, fiziksel gelişim alanında büyük kasların kullanımı ve denge gerektiren hareketler gibi etkinlikler içerir. Sosyal-duygusal gelişim açısından ise empati kurma ve kişiler arası sorunları çözme gibi becerilerin geliştirilmesine yönelik kazanımlar sunmaktadır. Bu hikâye, çok yönlü gelişimi destekleyen kapsamlı bir içerik sunmaktadır.

“Bir Ben Bir O” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında bir etkinliği tamamlamak için çaba gösterme gibi kazanımlar sunarken, dil gelişimi açısından ise iletişim becerilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Fiziksel gelişim alanında küçük kas becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler sunarken, sosyal-duygusal gelişim açısından bireysel farklılıklara değer verme ve başkalarına yardım etme gibi becerilerin geliştirilmesine odaklanır. Bu hikâye, çocukların hem bireysel hem de sosyal becerilerini geliştirebilecek zengin bir içerik sunmaktadır.

“Bu Kış Uyumasak Olmaz mı?” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında zaman kavramlarını kullanma, hedef belirleme ve seçenekler arasında karar verme gibi becerilerin geliştirilmesine

odaklanırken, dil gelişimi açısından da dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığı kazandırmaya yönelik etkinlikler içerir. Fiziksel gelişim alanında büyük kasların kullanımı ve denge gerektiren hareketler gibi etkinlikler sunan hikâye, sosyal-duygusal gelişim açısından da duygularını ifade etme ve empati becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlar sunmaktadır.

“Ara Bul” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında nesne, varlık ve olayları çeşitli özelliklerine göre düzenleme ve neden-sonuç ilişkisi kurma gibi becerilerin geliştirilmesine odaklanmaktadır. Dil gelişimi açısından dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığı kazandırma gibi kazanımlar sunmaktadır. Ancak, fiziksel gelişim alanında herhangi bir katkı sağlamamaktadır. Sosyal-duygusal gelişim açısından ise sürdürülebilir yaşam için gerekli varlıkları koruma bilincini kazandırmaya yönelik kazanımlar içermektedir.

“Kümesin İçinde Ne Var?” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında nesnelerin ve varlıkların özelliklerini açıklama, tahmin etme ve bu tahminleri değerlendirme becerilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Dil gelişimi açısından dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığı kazandırmaya yönelik kazanımlar sunmaktadır. Ancak, fiziksel ve sosyal-duygusal gelişim alanlarında herhangi bir katkı sağlamamaktadır.

“Memleketim Rize” hikâyesi, bilişsel gelişim alanında nesnelerin ve varlıkların özelliklerini tanımlama ve bir etkinliği/görevi tamamlama becerilerini desteklemektedir. Dil gelişimi açısından dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığı kazandırmaya yönelik kazanımlar sunmaktadır. Fiziksel gelişim alanında müzik ve ritim eşliğinde hareket etme ve dengeli beslenme becerilerini desteklerken, sosyal-duygusal gelişim açısından duygularını ifade etme, farklı kültürel özellikleri irdeleme ve başkalarına yardım etme gibi kazanımlar sunmaktadır.

365 Gün Öykü Serisi’ndeki hikâye kitaplarının okul öncesi eğitim programındaki gelişim alanlarına yönelik sunduğu katkılar, literatürdeki diğer araştırmalar, makaleler ve tezlerle karşılaştırıldığında önemli benzerlikler ve farklılıklar ortaya çıkmaktadır. 365 Gün Öykü Serisi’ndeki hikâyelerin büyük bir kısmı, özellikle bilişsel gelişim alanına odaklanmaktadır. Örneğin, “Doğum Günüm Ne Zaman?” hikâyesinde, çocukların sayı farkındalığı ve sayma becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlar içerir. Bu bulgular, Piaget’nin bilişsel gelişim teorisi ile uyumludur. Piaget, okul öncesi dönemde çocukların somut işlemler dönemine geçiş sürecinde, sayı kavramını anlamlandırmaya başladıklarını belirtir (Piaget, 1964). Bununla birlikte, bu hikâyelerde matematiksel düşünme becerilerinin teşvik edilmesine karşın, diğer bilişsel beceriler (problem çözme, mantık yürütme vb.) yeterince desteklenmemektedir.

Hikâye kitaplarının dil gelişimi üzerindeki etkileri, geniş bir yelpazede değerlendirilmiştir. 365 Gün Öykü Serisi'ndeki birçok hikâye, çocukların okuma farkındalığı kazanmalarına yardımcı olmakta ve dilsel becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Örneğin, “Unun Var mı?” ve “Kostüm Dolabı” gibi hikâyelerde, dinlediklerini yorumlama ve okuma farkındalığına yönelik kazanımlar yer almaktadır. Bu bulgular, Vygotsky'nin sosyal etkileşim yoluyla dil gelişimi teorisiyle uyumlu olup, dilin sosyal bir süreç olduğu ve çocukların dil becerilerinin yetişkinlerle etkileşim içinde geliştiğini öne sürmektedir (Vygotsky, 1978). Ancak, bu hikâyelerde dil gelişimi daha çok pasif bir şekilde, yani çocukların metinleri dinlemesi veya okuma farkındalığı kazanması üzerinden yürütülmekte, aktif dil kullanımı ve üretimi daha az teşvik edilmektedir. Bu durum, Yıldırım (2021) tarafından yapılan bir araştırmada da belirtilmiştir; çalışmada, çocukların dil gelişimi için sadece okuma etkinliklerinin yeterli olmadığı, dilin aktif kullanımı ve üretimi için daha etkileşimli yöntemlerin gerektiği vurgulanmıştır.

Sosyal-duygusal gelişim açısından, seride yer alan hikâyeler genellikle zayıf bulunmuştur. Örneğin, “Büyüteç” ve “Bir Yumak Macera” gibi hikâyelerde sosyal-duygusal gelişime yönelik kazanımlar bulunmamaktadır. Bu durum, okul öncesi dönemde sosyal-duygusal gelişimin ne kadar önemli olduğu düşünüldüğünde, önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Erikson'un psikososyal gelişim teorisine göre, bu dönemde çocukların kimliklerini ve sosyal ilişkilerini şekillendirmeleri kritik bir öneme sahiptir (Erikson, 1950). Ancak, serideki bazı hikâyelerde sosyal-duygusal kazanımların eksik olması, bu gelişim alanına yeterli katkı sağlamadığı anlamına gelir. Çakır (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, çocuk hikâyelerinin sosyal-duygusal gelişim üzerindeki etkileri incelenmiş ve bu tür hikâyelerin çocukların duygusal farkındalıklarını ve sosyal becerilerini geliştirmede önemli bir araç olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla, serideki hikâyelerin bu açıdan eksik kalması, sosyal-duygusal gelişim alanındaki potansiyel katkıların yeterince değerlendirilmediğini göstermektedir.

Fiziksel gelişim açısından, hikâyelerin genellikle sınırlı katkılar sunduğu gözlemlenmiştir. “Mozaik” gibi hikâyelerde, büyük kasların kullanımı ve denge gerektiren hareketler gibi kazanımlar bulunsa da genel olarak fiziksel gelişim alanına yönelik içeriklerin yetersiz olduğu görülmektedir. Bu bulgu, literatürde de sıkça dile getirilen bir eleştiridir. Örneğin, Karataş ve Demirci (2020) tarafından yapılan bir araştırmada, okul öncesi dönemde fiziksel gelişimin desteklenmesi için çocukların daha fazla aktif hareket etmelerine ve fiziksel oyunlara yönlendirilmeleri gerektiği belirtilmiştir. Bu bağlamda, hikâye kitaplarının fiziksel gelişime katkı sağlaması için daha fazla beden hareketi gerektiren etkinlikler içermesi önerilmektedir.

Sonuç olarak, 365 Gün Öykü Serisi'ndeki hikâye kitapları, bilişsel ve dil gelişimi açısından güçlü katkılar sunmakla birlikte, fiziksel ve sosyal-duygusal gelişim alanlarında sınırlı kalmaktadır. Bu bulgular, literatürde yer alan diğer araştırmalarla da tutarlılık göstermektedir. Örneğin, Güneş (2021) tarafından yapılan bir incelemede, çocuk hikâyelerinin genellikle dil gelişimi üzerinde yoğunlaştığı, ancak fiziksel ve sosyal-duygusal gelişim için yeterince kapsamlı içerikler sunmadığı belirtilmiştir. Bu durum, 365 Gün Öykü Serisi'nin özellikle dilsel ve bilişsel gelişimi destekleme konusunda başarılı olduğunu, ancak çocukların tüm gelişim alanlarına hitap eden daha dengeli bir içerik sunması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Söz Varlığı Unsurlarına İlişkin Sonuçlar

Bu çalışmada, 365 Gün Öykü Serisi içinden seçilen 13 hikâye kitabı incelenmiş ve söz varlığı unsurlarının kullanımı analiz edilmiştir. İncelemelerde, hikâyelerde atasözü ve deyim gibi kültürel öğelere nadiren yer verildiği, ancak ikilemelerin ve tekrarlayan yapıların zaman zaman kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, okul öncesi alanında yapılan diğer çalışmalarla da örtüşmektedir. Literatürde, bu dönemde çocukların soyut işlemler döneminde olmadıkları, dolayısıyla dilin daha somut, basit ve anlaşılır bir yapıda tutulmasının tercih edildiği belirtilmektedir.

Öneriler

Hikâyeler İçin Öneriler

- Tüm gelişim alanlarına dengeli şekilde hitap eden içerikler geliştirilebilir. 365 Gün Öykü Serisi, bilişsel ve dil gelişimi açısından güçlü katkılar sunmakla birlikte, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişim alanlarında yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, gelecekteki çocuk edebiyatı eserlerinde daha dengeli bir yaklaşım benimsenmeli ve tüm gelişim alanlarını kapsayan içerikler oluşturulmalıdır. Sosyal-duygusal gelişimi desteklemek amacıyla, hikâyelere empati, iş birliği, duygusal farkındalık ve problem çözme gibi temalar entegre edilebilir. Bu tür temalar, çocukların duygusal zekâlarını geliştirmelerine ve sosyal ilişkilerinde daha başarılı olmalarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, fiziksel gelişimi desteklemek için hikâyelerde daha fazla hareket, oyun ve bedensel aktivitelerle ilgili etkinliklere yer verilebilir. Bu tür içerikler, çocukların motor becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak ve aynı zamanda sağlık bilincini artıracaktır.

- Dil gelişimini destekleyen aktif etkileşimler artırılabilir. Serideki hikâyeler, dil gelişimi açısından önemli kazanımlar sunmakla birlikte, dilin aktif kullanımı ve üretimi

konusunda sınırlı kalmaktadır. Gelecekteki hikâye kitaplarında etkileşimli okuma stratejileri, tartışmalar ve dramatizasyon gibi etkinlikler teşvik edilebilir. Bu tür etkinlikler, çocukların dil becerilerini aktif olarak kullanmalarına ve dilsel yapıların içselleştirilmesine olanak tanıyacaktır.

- Okunabilirlik düzeyleri daha geniş bir yelpazede sunulabilir. 365 Gün Öykü Serisi’nde yer alan hikâyelerin büyük çoğunluğu “kolay” ve “çok kolay” kategorilerinde yer almakta olup, bu da metinlerin erken okuma dönemi çocukları için oldukça uygun olduğunu göstermektedir. Ancak, dil becerileri daha ileri düzeyde olan çocuklar için de uygun materyaller sağlanabilir. Bu bağlamda, daha karmaşık dil yapıları ve ileri düzey okuma becerileri gerektiren metinlere de yer verilmesi önerilir. Bu tür metinler, çocukların okuma motivasyonunu artıracak ve onları daha karmaşık dil yapıları ile tanıştırmakla dilsel becerilerini geliştirecektir. Aynı zamanda, bu çeşitlilik, serinin farklı okuma seviyelerine sahip çocukların tümüne hitap edebilmesini sağlayacak ve onların okuma süreçlerini daha kapsamlı bir şekilde destekleyecektir.

- Sosyal-duygusal gelişim için ilişkisel temalar vurgulanabilir. Sosyal-duygusal gelişim açısından, çocuk edebiyatında yer alan hikâyelerin bireysel farklılıklara, empatiye, iş birliğine ve duygusal farkındalığa odaklanması gerekmektedir. Bu tür içerikler, çocukların duygusal zekâlarını geliştirerek, sosyal ilişkilerde daha başarılı olmalarına ve empati yeteneklerini güçlendirmelerine yardımcı olacaktır.

- Fiziksel gelişimi destekleyen oyun ve aktivite odaklı hikâyeler yazılabilir. Fiziksel gelişim, çocukların sağlıklı büyüme ve gelişme süreçlerinde kritik bir role sahiptir. Hikâyelerde fiziksel aktiviteyi teşvik eden oyunlar, hareketli sahneler ve spor temalı içeriklere yer verilmelidir. Böylece, çocuklar hem fiziksel gelişimlerini destekleyen hem de eğlenceli ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi yaşayacaklardır.

- Hikâyelerde kültürel ve toplumsal değerlerin uyumu sağlanabilir. Çocuk edebiyatı, çocukların toplumsal değerler ve kültürel normlarla tanışmalarında önemli bir rol oynar. 365 Gün Öykü Serisi’nde yer alan hikâyeler, kültürel çeşitliliği ve toplumsal değerleri yansıtmak şeklinde yeniden yapılandırılabilir. Bu, çocukların farklı kültürel arka planları tanımalarına ve bu kültürlerle karşı saygı geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Aynı zamanda, toplumsal değerlerin ve etik prensiplerin hikâyelere entegre edilmesi, çocukların etik farkındalıklarını artıracak ve onları topluma daha duyarlı bireyler olarak yetiştirecektir. Bu tür temalar, çocukların ahlaki gelişimlerine katkıda bulunurken, onların toplumsal bilincini ve sorumluluk duygusunu da güçlendirecektir.

- Geri bildirim ve ebeveyn katılımı artırılmalıdır. Çocukların okuma süreçlerinde ebeveynlerin ve öğretmenlerin rolü büyüktür. Bu nedenle, hikâye kitaplarının sonunda ebeveynler ve öğretmenler için rehberlik sağlayacak öneriler ve geri bildirim formlarına yer verilmesi önerilir. Bu formlar, çocukların okuma deneyimlerini değerlendirmeye, okuma sürecinde karşılaşılan zorlukları belirlemeye ve çocukların okuma becerilerini daha etkin bir şekilde geliştirmeye yönelik ipuçları sunabilir. Aynı zamanda, ebeveynlerin ve öğretmenlerin çocukların okuma süreçlerine aktif katılımını teşvik edecek öneriler, çocukların okuma alışkanlıklarını pekiştirmelerine ve bu süreçte desteklenmelerine yardımcı olacaktır.

- Okul Öncesi Eğitim Programı ile daha güçlü bir bağlantı kurulabilir. 365 Gün Öykü Serisi'ndeki hikâyeler, 2024 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda belirtilen gelişim hedefleri ile daha güçlü bir şekilde ilişkilendirilebilir. Bu, hikâyelerin programda belirtilen kazanımları daha doğrudan destekleyecek şekilde yapılandırılmasını gerektirebilir. Örneğin, programın bilişsel gelişim hedeflerine ulaşmak için daha fazla problem çözme ve mantık yürütme içeren hikâyeler oluşturulabilir. Aynı şekilde, sosyal-duygusal gelişim hedeflerine ulaşmak için empati, iş birliği ve duygusal farkındalık temalı hikâyeler daha fazla vurgulanabilir. Bu, hikâyelerin eğitim programı ile uyumunu artıracak ve çocukların tüm gelişim alanlarında daha etkili bir şekilde desteklenmesini sağlayacaktır.

- Hikâye kitaplarının çocuklar üzerindeki etkileri izlenebilir ve değerlendirilebilir. Hikâyelerin çocuklar üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkilerini değerlendirmek için bilimsel çalışmalar yapılabilir. Bu tür araştırmalar, hikâyelerin çocukların dil gelişimi, sosyal becerileri, duygusal zekâları ve genel gelişimleri üzerindeki etkilerini anlamamıza yardımcı olacaktır.

Gelecekte Yapılacak Akademik Çalışmalar İçin Öneriler

Bu çalışmanın sonuçları doğrultusunda, gelecekte çocuk edebiyatı ve okul öncesi eğitim alanında yapılacak akademik araştırmalar için bazı önemli önerilerde bulunulabilir. Bu öneriler hem dil gelişimi hem de diğer gelişim alanlarına yönelik daha kapsamlı ve derinlemesine çalışmaların gerçekleştirilmesine olanak tanıyacaktır.

- Çocuk edebiyatında dil kullanımı daha geniş kapsamlı incelenebilir. Çocuk edebiyatında dil kullanımı, özellikle sözcük türleri, cümle yapıları ve dil zenginliği açısından daha geniş kapsamlı incelemelere tabi tutulabilir. Gelecekteki çalışmalar, farklı yaş gruplarına yönelik çocuk kitaplarının dilsel özelliklerini karşılaştırmalı olarak ele almalı ve bu kitapların dil gelişimine olan katkılarını detaylı bir şekilde analiz etmelidir. Ayrıca, farklı dilsel yapıların çocukların dil öğrenme sürecindeki etkilerini belirlemek amacıyla uzun vadeli takip çalışmaları yapılabilir.

- Zarf ve bağlaç kullanımının çocukların dil gelişimi üzerindeki etkileri incelenebilir.

Bu çalışmada olduğu gibi, zarf ve bağlaç kullanımının çocukların dil gelişimine olan etkilerini daha detaylı inceleyen çalışmaların yapılması önemlidir. Gelecekteki araştırmalar, bu dil unsurlarının çocukların dil becerilerini nasıl geliştirdiğini ve dilsel farkındalıklarını nasıl artırdığını anlamaya yönelik deneysel çalışmalar içerebilir. Ayrıca, farklı zarf ve bağlaç türlerinin kullanım sıklığı ve çocukların bu dil unsurlarını nasıl öğrendikleri üzerine odaklanan araştırmalar, dil öğretiminde yeni stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

- Sosyal-duygusal gelişim ve empati üzerine odaklanan hikâyelerin etkisi araştırılabilir. Sosyal-duygusal gelişim, çocukların genel gelişim sürecinde kritik bir role sahiptir. Bu nedenle, çocuk hikâyelerinin sosyal-duygusal gelişim ve empati becerileri üzerindeki etkilerini inceleyen daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır. Gelecekteki çalışmalar, empati, iş birliği, duygusal farkındalık ve problem çözme gibi sosyal-duygusal becerilere odaklanan hikâyelerin, çocukların bu becerileri nasıl kazandığını ve geliştirdiğini araştırabilir. Ayrıca, bu tür hikâyelerin çocukların sosyal ilişkileri üzerindeki etkilerini incelemek de önemli bir araştırma alanı olarak değerlendirilebilir.

- Fiziksel gelişim ve hareket temalı hikâyeler incelenebilir. Fiziksel gelişim ve motor becerilerin gelişimi, okul öncesi dönemde büyük önem taşır. Gelecekte yapılacak çalışmalar, fiziksel gelişimi destekleyen hareket temalı hikâyelerin çocuklar üzerindeki etkilerini incelemelidir. Bu araştırmalar, çocukların motor becerilerini geliştirmek için hikâyelerin nasıl yapılandırılabilirliğini ve bu tür içeriklerin çocukların fiziksel aktivitelerini artırmada ne kadar etkili olduğunu araştırmalıdır. Aynı zamanda, fiziksel gelişim odaklı hikâyelerin, çocukların sağlık bilinci ve fiziksel aktivite alışkanlıkları üzerindeki etkilerini inceleyen uzun vadeli çalışmalara da ihtiyaç vardır.

- Çocuk edebiyatında problem çözme ve eleştirel düşünme becerileri araştırılabilir. Problem çözme ve eleştirel düşünme becerileri, çocukların akademik ve sosyal başarıları için kritik öneme sahiptir. Gelecekteki çalışmalar, bu becerilerin çocuk edebiyatı aracılığıyla nasıl geliştirilebileceğini araştırabilir. Bu araştırmalar, hikâyelerin çocukların problem çözme becerilerini nasıl teşvik ettiğini, eleştirel düşünmeyi nasıl desteklediğini ve bu tür becerilerin çocukların günlük yaşamlarında nasıl kullanılabileceğini inceleyen deneysel çalışmalar içerebilir. Ayrıca, bu tür becerilerin geliştirilmesine yönelik hikâye yazma ve anlatma teknikleri üzerine yapılan çalışmalar, eğitimciler ve ebeveynler için değerli rehberlik sağlayabilir.

- Okul öncesi eğitimde hikâye anlatımının pedagojik değeri araştırılabilir. Hikâye anlatımı, okul öncesi eğitimde önemli bir pedagojik araçtır. Gelecekteki araştırmalar, hikâye anlatımının çocukların dil gelişimi, sosyal becerileri ve duygusal zekâları üzerindeki etkilerini

inceleyebilir ve bu pedagojik yöntemin daha etkili bir şekilde nasıl kullanılabileceğini araştırabilir. Bu çalışmalar, farklı hikâye anlatım tekniklerinin çocuklar üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkilerini inceleyen nitel ve nicel araştırmalar içerebilir. Ayrıca, hikâye anlatımının eğitimde kullanımına yönelik stratejilerin geliştirilmesi, öğretmenlerin ve ebeveynlerin bu aracı daha etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olabilir.

Çocuk edebiyatı ve eğitim programları arasındaki ilişki incelenebilir. Çocuk edebiyatı ve okul öncesi eğitim programları arasındaki ilişki, çocukların tüm gelişim alanlarını desteklemek için büyük önem taşır. Gelecekteki akademik çalışmalar, çocuk hikâyelerinin eğitim programlarıyla nasıl daha uyumlu hale getirilebileceğini ve bu uyumun çocukların öğrenme süreçlerine nasıl katkı sağlayabileceğini araştırabilir. Bu araştırmalar, hikâyelerin eğitim programlarındaki kazanım ve göstergelere nasıl entegre edilebileceğini incelemeli ve bu doğrultuda yeni materyallerin geliştirilmesine yönelik öneriler sunmalıdır. Eğitim programları ile çocuk edebiyatı arasındaki bu tür bir uyum, çocukların okul öncesi eğitim sürecinde daha bütünsel ve etkili bir öğrenme deneyimi yaşamalarına olanak tanıyacaktır.

KAYNAKÇA

- Abbas, T., & Yaseen, H. G. (2022). A critical review on universal grammar of Chomsky in learning a second language. *Ascarya: Journal of Islamic Science, Culture and Social Studies*, 2(2), 190-198.
- Akal, A., & Demir, B. (2021). Aytül Akal'ın çocuk romanlarının söz varlığı ve çocuk yazınının temel ilkeleri açısından incelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 245-261.
- Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin söz varlığı* (3. baskı). Bilgi.
- Aksoy, H. (2014). Türkçede söz varlığı ve kullanımı üzerine bir inceleme. *Türk Dili Araştırmaları*, 33(2), 112-129.
- Aksoy, Z. (2020). Zarfların dil öğreniminde etkili kullanımı. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 65-80.
- Arslan, M. (2017). Zarfların dil bilgisindeki yeri ve önemi. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 34(2), 58-70.
- Arslan, S. (2022). *Çocuk edebiyatı ürünü olan çizgi filmlerdeki söz varlığı: TRT çocuk kanalı örneği* (Tez No. 745522) [Yüksek lisans tezi, Giresun Üniversitesi-Giresun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Artuğ, M. (2023). *Okuma eğitimi açısından Gülten Dayıoğlu'nun çocuk öykülerinde değerler eğitimi ve söz varlığı* (Tez No. 812417) [Yüksek lisans tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi-Kütahya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aslan, R. (2022). *Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" adlı çocuk romanı serisinin söz varlığı ve Türkçe dersi öğretim programındaki söz varlığı kazanımlarına uygunluğu* (Tez No. 768808) [Yüksek lisans tezi, Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi-Rize]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede okunabilirlik ölçütleri. *Dilbilim Dergisi*, 8, 71-74.
- Aydın, G., & Ersoy, A. (2020). Çocuk edebiyatına uyarlanmış Dede Korkut hikâyelerinde kalıp sözlerin dil içi çevirisi. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 58-73.
- Aydın, M. (2019). Fiillerin dil gelişimindeki rolü ve önemi. *Türk Dili Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 34-47.
- Baş, B. (2011). Söz varlığı ile ilgili çalışmalarda kullanılacak ölçütler. *Türkoloji Dergisi*, 29(1), 27-43.
- Baş, B. (2012). Türk masallarının söz varlığı üzerine bir değerlendirme. *Millî Folklor*, 12(93), 125-134.
- Baş, B., & Karadağ, Ö. (2012). Söz varlığı üzerine yurt dışında ve Türkiye'de yapılan temel araştırmalar. *Millî Eğitim Dergisi*, 193, 81-97.
- Becel, A. (2021). *Sabahattin Ali'nin yapıtlarında söz varlığı, kök değerler ve çocuk* (Tez No. 706011) [Doktora tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Budwig, N. (2004). Building bridges between developmental psychology and linguistic theorizing. *Linguistic and Philosophical Investigations*, 3, 107-133.
- Călinescu, M. (2012). Chomsky's biolinguistic approach to mind and language. *Linguistic and Philosophical Investigations*, 11, 91-96.
- Carroll, J. B. (1964). Linguistics and the psychology of language. *Review of Educational Research*, 34(2), 119-126.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. MIT.
- Cook, V. (1994). Universal grammar and the learning and teaching of second languages. In T. Odlin (Ed.), *Perspectives on pedagogical grammar* (pp. 25-48). Cambridge University.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage.
- Çetinkaya, Z. (2009). Yabancılar Türkçe öğretiminde söz varlığı gelişimi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 5(3), 87-98.
- Demir, A. (2016). Zamirlerin dil bilgisindeki işlevleri. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 23(2), 45-58.
- Demir, A. (2018a). Çocuk kitaplarında kullanılan kelimelerin sıklığının dil gelişimine etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(3), 45-62.
- Demir, A. (2018b). Sıfatların dil gelişimi üzerindeki etkisi: Bir inceleme. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 45(3), 101-115.
- Demir, A. (2020). Türkçede isimler ve özellikleri. *Türk Dil Bilgisi Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 45-58.
- Demirci, N. (2013). Sosyal etkileşim kuramı bağlamında dil öğretiminde söz varlığı geliştirme çalışmaları. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 45-62.
- Demirel, Ö. (2012). Türkçe öğretiminde söz varlığı çalışmaları. *Türkçe Eğitimi Dergisi*, 7(1), 45-62.
- Dzulkifli, M., & Mustafar, M. F. (2013). Güney Asyalı üniversite öğrencilerinde İngilizce kelime gruplarını öğrenmede renklerin insan hafızası üzerindeki etkisi: Kanıtlar. *Asya-Pasifik İkinci ve Yabancı Dil Eğitimi Dergisi*, 1(2), 23-32. <https://sfleducation.springeropen.com/articles/10.1186/s40862-020-00090-0>
- Erdoğan, F. (2017). Zamirlerin dil ekonomisi üzerindeki rolü. *Türk Dili Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 67-81.
- Erdoğan, F. (2019). Türkçede edatların çocuk dil gelişimine etkisi. *Dil Bilim Dergisi*, 12(1), 45-58.
- Erdoğan, F. (2020). Çocukların dil gelişiminde sıfatların rolü. *Dil Bilim Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 65-78.
- Ergin, M. (2000). *Türk dil bilgisi*. Bayrak.
- Erikson, E. H. (1950). *Childhood and society*. W. W. Norton & Company.
- Eroğlu, S. (2022). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerdeki akademik Türkçe söz varlığı ile akademik Türkçe kitaplarındaki söz varlığı* (Tez No. 770404) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi-Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Evler, D. (2023). *Şermin Yaşar'ın çocuklara yönelik eserlerinde söz varlığı* (Tez No. 857362) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi-Kayseri]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Fidan, Z. (2019). *Cahit Uçuk'un "Türk ikizleri" ve "gümüş kanat" çocuk romanlarının söz varlığı açısından değerlendirilmesi* (Tez No. 553603) [Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi-Sivas]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gündoğdu, E. (2022). *Yusuf Atılğan'ın eserlerinde söz varlığı unsurları* (Tez No. 748451) [Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi-Elâzığ]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güner, B. (2023). *Aytül Akal'ın çocuk kitaplarındaki söz varlığı* (Tez No. 829566) [Yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güneri, A. (2023). *Tarık Buğra'nın romanlarında söz varlığı* (Tez No. 833894) [Doktora tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi-Çanakkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güneş, F. (2013). Derlem çalışmalarının söz varlığı öğretimine katkıları. *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi*, 2, 22-25.
- Güneş, F. (2021). Çocuk hikâyelerinin dil gelişimi üzerine etkileri: Kuramsal bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(3), 497-513.
- Güneş, N. (2019). Çocukların dil gelişiminde sıfatların rolü ve önemi. *Türkçe Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 78-91.
- Hamidi, E., & Bagherzadeh, R. (2018). The logical problem of scaffolding in second language acquisition. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, 3, 1-14.
- Hansen, O. (1981). Are the genes of universal grammar more than structural? *Hereditas*, 95(2), 213-218.
- Kara, A. (2018a). Çocukların dil gelişiminde bağlaçların rolü: Neden-sonuç ilişkileri üzerine bir inceleme. *Dil ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 112-125.
- Kara, A. (2018b). Sıfatların çocukların dil gelişiminde oynadığı rol. *Eğitim ve Dil Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 112-125.
- Kara, S. (2019). Zamir kullanımının metin tutarlılığına etkisi. *Dil ve Anlatım Bilimleri Dergisi*, 15(1), 99-112.
- Karakaya, N. (2023). *Aytül Akal'ın "süper çocuklar" adlı serisinin söz varlığı açısından incelenmesi ve Türkçe eğitime katkısı* (Tez No. 825091) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karataş, H., & Demirci, N. (2020). Okul öncesi dönemde fiziksel gelişimin desteklenmesi: Oyun ve hareket etkinliklerinin rolü. *Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 45(1), 89-104.
- Karatay, H. (2007). Dil öğretiminde söz varlığının önemi ve söz varlığı çalışmalarının dil bilgisel yapılar üzerindeki etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(4), 653-669.
- Kaya, M. (2015). Çocuk kitaplarındaki isim kullanımı: Sıklık analizi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 14(1), 23-39.
- Kaya, Z. (2017). Çocukların dil gelişiminde fiillerin önemi. *Dil ve Konuşma Terapisi Dergisi*, 4(3), 52-66.

- Kılıç, A. (2010). Çocuklarda söz varlığı gelişimi ve Chomsky'nin evrensel dil bilgisi kuramı. *Dilbilim Çalışmaları Dergisi*, 5(1), 23-38.
- Kılıç, E. (2019). Çocukların dil gelişiminde zarf kullanımının rolü. *Eğitim ve Dil Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 74-87.
- Kılınç, O. (2023). Söz varlığı çalışmalarında kullanılan “söz varlığı, söz, sözcük/kelime” terimleri üzerine. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 11(1), 111-121. <https://doi.org/10.29228/ijlet.68773>
- Kızılaslan, F. (2023). *Türkçe eğitimi açısından Sevinç Çokum'un hikâyelerindeki söz varlığı* (Tez No. 826081) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi-Kayseri]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Korkmaz, Z. (2007). *Türkiye Türkçesi grameri şekil bilgisi*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkut, O. (2020). Yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki söz varlığı: Çocuk hikâyeleri dizisi A1-A2 örneği. *International Journal of Turkish Teaching as a Foreign Language*, 11(1), 111-121. <https://doi.org/10.29228/ijlet.68773>
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage.
- Kural, S., & Tezcan, M. (2021). Çocuk kitaplarında ortak söz varlığı unsurları üzerine değerlendirme. *Çocuk ve Edebiyat*, 4(3), 120-134.
- Kuzey, M. (2021). 6. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında Türkçenin söz varlığı. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(41), 3302-3328. <https://doi.org/10.26466/opus.907263>
- Liceras, J. M. (2010). Second language acquisition and syntactic theory in the 21st century. *Annual Review of Applied Linguistics*, 30, 248-269.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage.
- McLaughlin, S. F. (2010). Verbal behavior by B. F. Skinner: Contributions to analyzing early language learning. *The Journal of Speech and Language Pathology-Applied Behavior Analysis*, 5(2), 114.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.
- Najafi, M., & Talebinezhad, M. R. (2018). The impact of teaching medical vocabulary on retention among EFL medical students using vocabulary notebooks. *Advances in Language and Literary Studies*, 9(5), 24-27. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1199040>
- Neuendorf, K. A. (2017). *The content analysis guidebook*. Sage.
- Özbaşı, S. (2021). “Dolunay dedektifleri” roman dizisinin Türkçenin söz varlığı açısından çözümlenmesi. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 5(4), 2496-2518. <https://doi.org/10.34083/akaded.990755>
- Özbek, E. (2015). Türkiye’de “söz varlığı” çalışmaları ve bunlar üzerine genel bir değerlendirme. *Akademik Kaynak*, 3(5), 23-38.
- Özdemir, B. (2018). Fiil kullanımının çocuklarda cümle kurma becerilerine etkisi. *Dil Bilim Dergisi*, 9(2), 89-102.
- Özdemir, H., & Yılmaz, S. (2020). Çocuk edebiyatına uyarlanmış eserlerde karşılaşılan sorunlar ve çeviri yaklaşımları. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 45-60.

- Özen, Ş. (2022). Gülten Dayıoğlu eserlerinde kalıp söz varlığı (yurdumu özledim ve Tuna'dan uçan kuş örneği). *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 1-16. <https://doi.org/10.34056/aujef.926621>
- Özkul, F., & Karaca, A. (2012). Popüler bilim metinlerinin okunabilirlik düzeyleri: Ateşman formülü ile bir değerlendirme. *Dilbilim Araştırmaları*, 24(2), 45-58.
- Öztürk, M. (2020). Bağlaç kullanımının çocukların dil becerilerine etkisi. *Türk Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 89-103.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage.
- Piaget, J. (1964). Bilişsel gelişim teorisi: Piaget gelişim ve öğrenme. *Bilim Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 176-186.
- Radick, G. (2016). The unmaking of a modern synthesis: Noam Chomsky, Charles Hockett, and the politics of behaviorism, 1955–1965. *Isis*, 107(1), 49-73.
- Rai, M. (2015). Chomsky and revolution. In A. Edgley (Ed.), *Noam Chomsky* (pp. 165-184). Palgrave.
- Rosenberg, S. (1993). Chomsky's theory of language: Some recent observations. *Psychological Science*, 4(1), 15-15.
- Royce, J. R. (1982). On Chomsky and the biopsychological basis of language. *Behavioral and Brain Sciences*, 5(2), 298-299.
- Salaberry, M. R. (2001). The use of technology for second language learning and teaching: A retrospective. *The Modern Language Journal*, 85(1), 39-56.
- Sarı, E. (2020). *Söz varlığı ve sözcük öğretimi üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi* (Tez No. 643885) [Yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Saygı, E. (2023). *Ortaokul öğrencilerine tavsiye edilen çocuk kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının incelenmesi* (Tez No. 827879) [Yüksek lisans tezi, Kafkas Üniversitesi-Kars]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Schachter, J. (1990). On the issue of completeness in second language acquisition. *Interlanguage Studies Bulletin (Utrecht)*, 6(2), 93-124.
- Sun, W., & Park, E. (2023). Yabancı dil olarak İngilizce öğrenenlerin kelime grubu edinimi ve corpus tabanlı eğitimde öğrenimi: Sistematiik bir inceleme. *Sürdürülebilirlik*, 15(17), 13242. <https://doi.org/10.3390/su151713242>
- Şahin, E. (2020). Fiil öğretimi ve çocukların dil becerileri. *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*, 7(4), 78-92.
- Şenyıldız, N. (2022). Temel söz varlığı ve deyimler açısından okuma kavramı. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 11-20. <https://doi.org/10.46790/erzisosbil.1062652>
- Thornton, R. (2015). First language acquisition, linguistic theory of. In N. Smelser & P. Baltes (Eds.), *International encyclopedia of the social and behavioral sciences* (pp. 206-211). Elsevier.
- Türkben, T. (2018). Söz varlığını belirlemeye ve geliştirmeye yönelik araştırmaların değerlendirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(4), 993-1032.

- Umarlebbe, J. H., & Said, S. B. M. (2021). Universal grammar: Arguments for its existence. *Advances in Language and Literary Studies*, 12(2), 31-36.
- Uysal, A. (2021). Çocuk kitaplarının kalıplaşmış söz varlığı üzerine bir inceleme: Keloğlan masalları. *Çocuk Edebiyatı ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4(2), 160-181. <https://doi.org/10.47935/ceded.937309>
- Uysal, B., & Karakaya, S. (2024). Gül yetiştiren adam'da söz varlığı. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 38, 224-237. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1439604>
- Uz, M., & Özcan, M. F. (2020). Behiç Ak'ın "gülümseten öyküler" dizinindeki hikâye kitaplarının kalıplaşmış söz varlığı açısından incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 47, 187-214.
- Uzuner-Yurt, S. (2016). Aytül Akal'ın gökyüzünde balonlar adlı öykü kitabının söz varlığı. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 425-444. <https://doi.org/10.17556/jef.61125>
- Ünal, İ. (2023). *Çizgi filmlerde Türkçenin söz varlığı: Kral Şakir örneği* (Tez No. 805113) [Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi-Uşak]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University.
- White, L. (1990). Second language acquisition and universal grammar. *Studies in Second Language Acquisition*, 12(2), 121-133.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldırım, S. (2021). Çocuklarda dil gelişimi: Etkileşimli okuma yöntemlerinin rolü. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 45(2), 223-239.
- Yılmaz, H. (2018). Çocuk hikâyelerinde zamir kullanımı. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 65(1), 45-59.
- Yılmaz, S., & Karadağ, B. (2017). Çocukların dil gelişiminde isimlerin etkisi: Bir inceleme. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 77-92.

ÖZ GEÇMİŞ

İlk ve ortaöğrenimini Erzurum’da tamamladı. 2019 yılında Atatürk Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 2020 yılında Erzurum’un Pasinler ilçesinde okul öncesi öğretmeni olarak göreve başladı. 2021 yılında Atatürk Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimine başladı. Hâlen görevine okul öncesi öğretmeni olarak devam etmektedir.

